

WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI DLA GMINY WIELUŃ

LIPIEC 2024

Spis treści

1. Wstęp.....	2
2. Sfera społeczna.....	3
3. Sfera gospodarcza	39
4. Analiza środowiska naturalnego	54
5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne.....	79
6. Problemy techniczne	98
7. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.....	109
Spis rysunków	123
Spis fotografii	123
Spis map	124
Spis tabel	124
Spis wykresów.....	125

1. Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, przed przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, gmina musi wyznaczyć obszar zdegradowany oraz obszar podlegający rewitalizacji (Art. 8). Zgodnie z zapisami Art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Zgodnie z art. 10 pkt 1 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

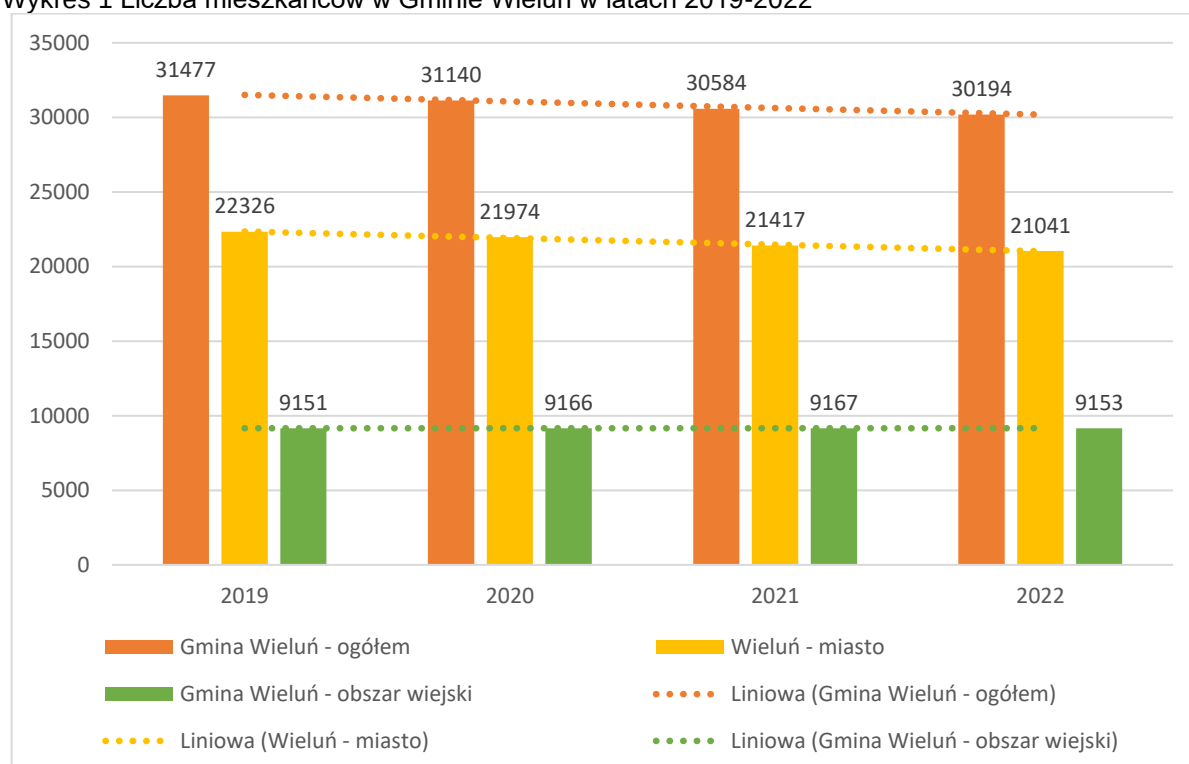
Niniejszy dokument jest analizą możliwości wytyczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Wieluń. Dokonano analizy we wszystkich ww. obszarach, korzystając z pozyskanych danych za lata 2019-2022. Dane zaczęto pozyskiwać już w 2023 roku, dlatego obejmują czas do 2022 roku.

2. Sfera społeczna

LICZBA LUDNOŚCI

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy Wieluń udostępnione przez Urząd Miejski w Wieluniu. Na dzień 31.12.2022 roku liczba mieszkańców gminy ogółem wyniosła 30194 osoby, przy czym 21 041 osób zamieszkuje Miasto Wieluń, zaś 9 153 osoby obszar wiejski gminy. Mieszkańcy miasta stanowią zatem 69,68% ogółu mieszkańców Gminy Wieluń. Liczba mieszkańców gminy zmniejsza się, przy czym w analizowanych latach 2019-2022 ma to związek ze zmniejszaniem się liczby mieszkańców miasta, na obszarze wiejskim gminy liczba ludności zwiększyła się w tym okresie o 2 osoby.

Wykres 1 Liczba mieszkańców w Gminie Wieluń w latach 2019-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu

Najbardziej zaludnionym obszarem w gminie jest Miasto Wieluń oraz miejscowości: Dąbrowa, Ruda oraz Gaszyn. Najmniejsza liczba mieszkańców zamieszkuje miejscowość Nowy Świat. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców gminy w podziale na miejscowości oraz Miasto Wieluń w latach 2019-2022.

Tabela 1 Liczba mieszkańców w Gminie Wieluń z podziałem na miejscowości oraz Miasto Wieluń - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022

obszar	2019	2020	2021	2022
Gmina Wieluń	31477	31140	30584	30194
Wieluń - Miasto	22326	21974	21417	21041
Wieluń – obszar wiejski	9151	9166	9167	9153
Bieniędzice	214	216	211	218
Borowiec	93	99	102	104
Dąbrowa	1310	1324	1346	1353

obszar	2019	2020	2021	2022
Gaszyn	1026	1052	1067	1050
Jodłowiec	267	271	269	265
Kadłub	548	542	549	534
Kurów	900	884	874	864
Małyszyn	183	179	177	181
Masłowice	781	781	773	769
Nowy Świat	68	65	64	62
Olewin	431	432	429	437
Piaski	84	89	90	89
Ruda	1225	1219	1200	1194
Rychłowiec	176	173	173	187
Sieniec	405	395	397	393
Srebrnica	110	112	115	117
Starzenice	185	188	179	177
Turów	631	631	637	638
Urbanice	168	169	166	163
Widoradz	346	345	349	358

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu

Na zmianę liczby mieszkańców wpływ mają wysokość przyrostu naturalnego (różnica między liczbą urodzeń i zgonów) oraz saldo migracji (różnica między napływem ludności na dany teren i odpływem z niego).

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

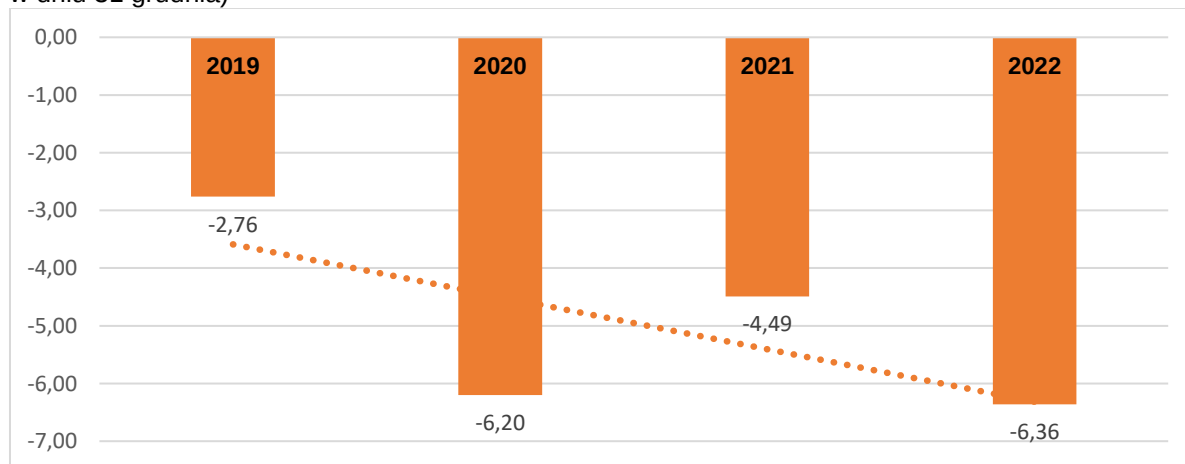
Urodzenia są kluczowym czynnikiem wpływającym na strukturę ludności. W latach poddanych analizie, przyrost naturalny w Gminie Wieluń był co roku ujemny. Najniższa wartość wskaźnika na 1000 ludności została odnotowana dla roku 2022 (-6,36).

Tabela 2 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na 1000 ludności na terenie Gminy Wieluń w latach 2019-2022 (stan w dniu 31 grudnia)

	2019	2020	2021	2022
urodzenia żywe	8,43	7,54	7,92	6,30
zgony	11,18	13,74	12,41	12,66
przyrost naturalny	-2,76	-6,20	-4,49	-6,36

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wykres 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności na terenie Gminy Wieluń w latach 2019-2022 (stan w dniu 31 grudnia)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

STRUKTURA WIEKU LUDNOŚCI

W strukturze wieku ludności można wyróżnić trzy podstawowe kategorie, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

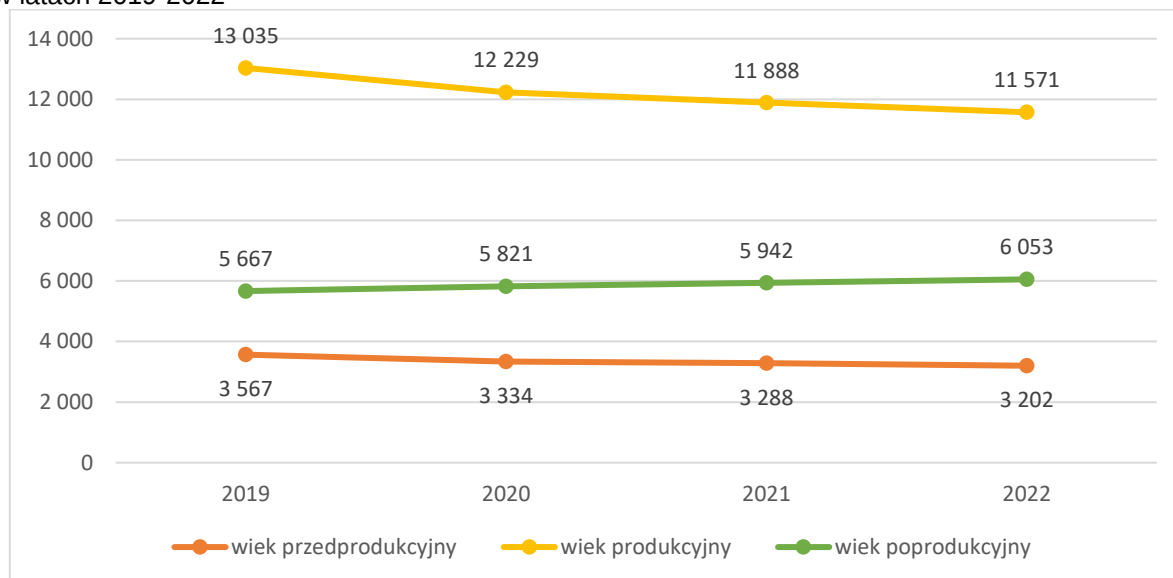
- ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 18 do 59 lat, a mężczyźni od 18 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.

W Gminie Wieluń wyraźne są trendy:

- zmniejszającej się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, na co wpływa trend malejący na obszarze miasta (na obszarze wiejskim liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wzrasta);
- zmniejszającej się liczby osób w wieku produkcyjnym;
- zwiększającej się liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy czym na obszarze wiejskim liczba ta zwiększa się wolniej niż w mieście.

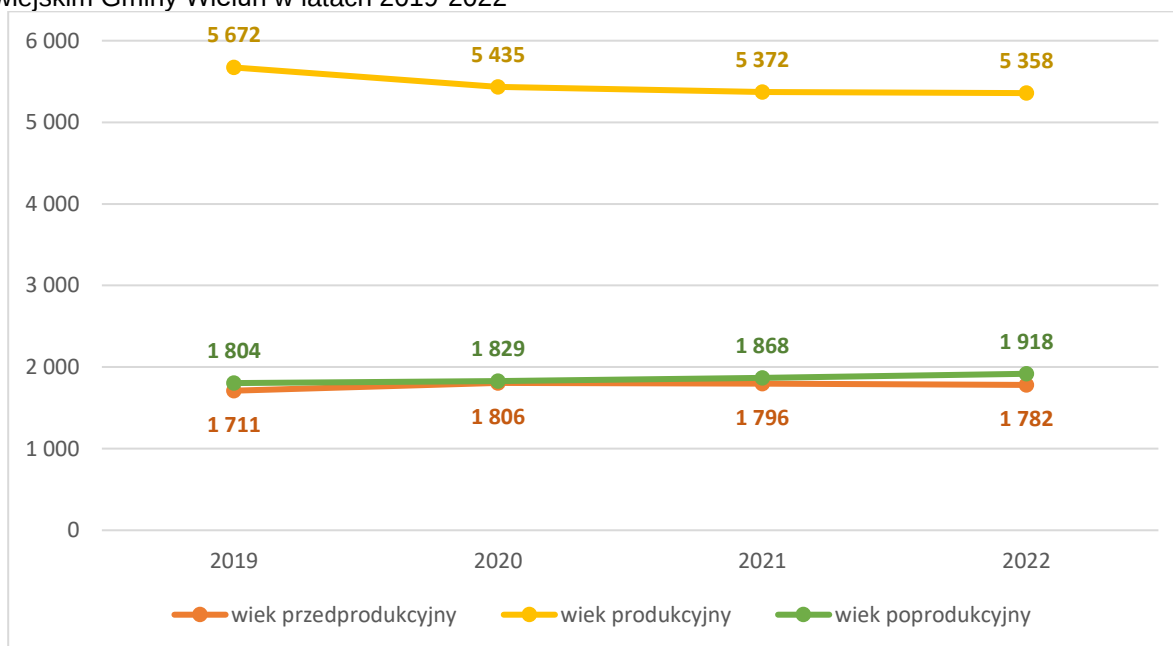
Zależności w strukturze wieku ludności na obszarze wiejskim oraz w Mieście Wieluniu obrazują poniższe wykresy.

Wykres 3 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Mieście Wieluniu w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wykres 4 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na obszarze wiejskim Gminy Wieluń w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W latach 2019-2022 w Mieście Wieluniu:

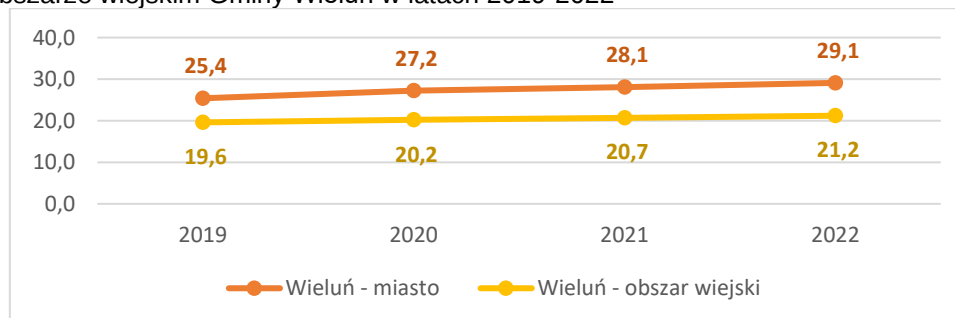
- zmniejszył się udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o 0,6% punktu procentowego (pp.),
- zmniejszył się udział liczby ludności w wieku produkcyjnym o 2,6 pp.,
- zwiększył się udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym o 3,7 pp.,

zaś na obszarze wiejskim gminy:

- zwiększył się udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o 1,1 pp.,
- zmniejszył się udział liczby ludności w wieku produkcyjnym o 2,5 pp.,
- zwiększył się udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym o 1,6 pp.

Na wykresie poniżej przedstawiono udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem odpowiednio na obszarze miasta i obszarze wiejskim gminy. Na obszarze miasta odnotowano większy udział osób w wieku poprodukcyjnym niż na obszarze wiejskim gminy, dodatkowo wskaźnik ten wzrasta dla miasta znacznie szybciej – różnica w latach 2019-2022 dla miasta wyniosła 3,7 pp., zaś dla obszaru wiejskiego gminy 1,6 pp..

Wykres 5 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem odpowiednio na obszarze miasta i obszarze wiejskim Gminy Wieluń w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

POMOC SPOŁECZNA

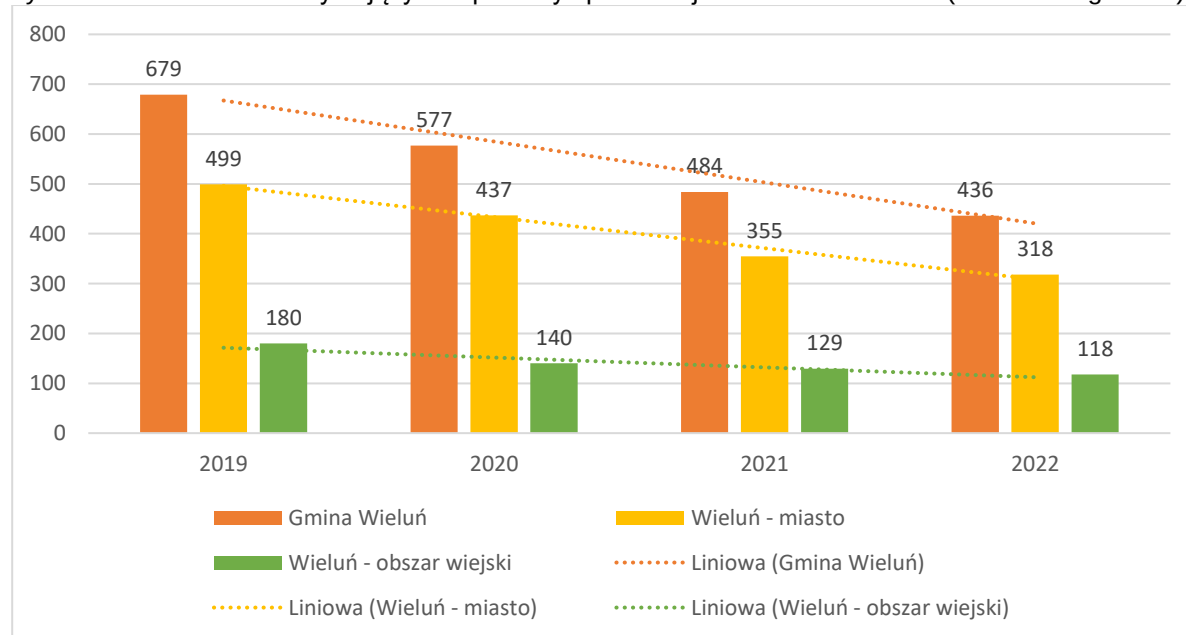
Efektywna realizacja usług społecznych i ich sprawne funkcjonowanie wymaga dopasowania oraz dostosowania działań z wielu obszarów do rzeczywistych potrzeb mieszkańców gminy. Usługi społeczne w Gminie Wieluń przyczyniają się do zwalczania dyskryminacji, zapewnienia równości płci, poprawy warunków życia, tworzenia równych szans dla wszystkich i uczestnictwa w życiu społecznym. Na terenie Gminy Wieluń pomoc społeczną realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu, który jest jednostką organizacyjną Gminy Wieluń powołaną na podstawie Uchwały Nr XI/48/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Wieluń z dnia 28 lutego 1990 roku. Działa na podstawie Statutu przyjętego uchwałą nr XVI/182/12 Rady Miejskiej w Wieluniu, z dnia 13 lutego 2012 roku.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu realizuje zadania pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z póź. zm.). Poprzez bezpośrednie wsparcie finansowe, rzeczowe, usługowe pomoc społeczna umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W 2022 roku w Gminie Wieluń z pomocy społecznej korzystało 436 osób, w tym większość (72,93%) z obszaru miasta. Zarówno na obszarze wiejskim jak i na obszarze miasta liczba beneficjentów wsparcia zmniejsza się.

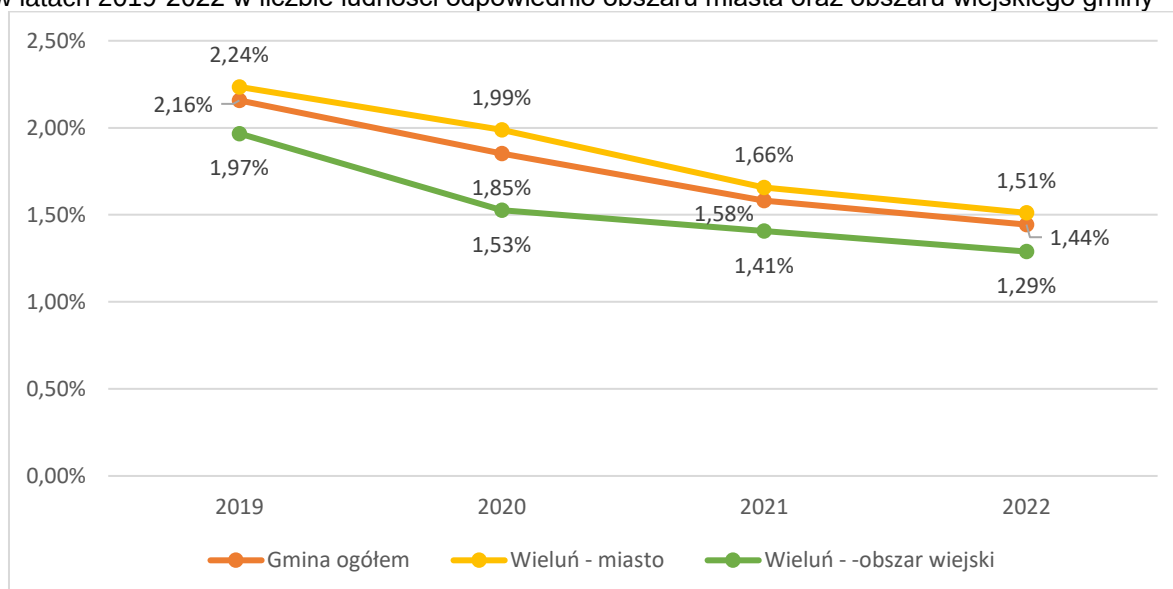
Wykres 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2022 (stan na 31 grudnia)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu

Poniżej przedstawiono wskaźnik obrazujący udział liczby osób, które korzystały ze wsparcia pomocy społecznej w latach 2019-2022 w liczbie mieszkańców odpowiednio: gminy ogółem, obszaru miasta oraz obszaru wiejskiego gminy. Widoczny jest trend zmniejszania się wartości wskaźnika w każdym z obszarów, jednak wskaźniki dla Miasta Wielunia są najwyższe.

Wykres 7 Udział liczby osób, które korzystały ze wsparcia pomocy społecznej w Gminie Wieluń w latach 2019-2022 w liczbie ludności odpowiednio obszaru miasta oraz obszaru wiejskiego gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu

BEZROBOCIE

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych. Rozmiar bezrobocia zależy od systemu gospodarczego i aktualnie prowadzonej polityki krajowego rynku pracy. Związane jest zwykle z poziomem nowych inwestycji i trwałym zatrudnianiem pracowników w nowopowstałych i nowoczesnych zakładach pracy sektora publicznego lub prywatnego.

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2019-2022. Na obszarze wiejskim gminy w 2022 roku odnotowano mniej osób bezrobotnych niż w roku 2019, zaś na obszarze miasta liczba ta utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W 2022 roku w całej gminie zarejestrowano 795 osób bezrobotnych, z czego około 71,8% stanowili mieszkańcy Miasta Wielunia.

Tabela 3 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z obszaru Gminy Wieluń w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Gmina Wieluń	801	916	801	795
Wieluń - miasto	570	671	570	571
Wieluń – obszar wiejski	231	245	231	224

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu

Warto nadmienić, iż bezrobocie w dużej mierze przyczynia się do wycofania wielu grup mieszkańców gminy z życia społecznego oraz do pogłębiania się wśród tych osób i rodzin braku umiejętności radzenia sobie z problemami. Skutki bezrobocia odczuwane są w rodzinach również po znalezieniu

zatrudnienia. Szczególnie jest to widoczne wśród najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do rozpadu rodzin, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

BEZPIECZEŃSTWO

Za bezpieczeństwo w gminie odpowiada Powiatowa Komenda Policji w Wieluniu. Za realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym na terenie powiatu odpowiedzialne jest Ognio Ruchu ww. komendy, które prowadzi stałą współpracę z miejscowym Zarządami Dróg. Na terenie powiatu wieluńskiego dochodzi średnio do około 80 wypadków drogowych rocznie, z czego większość zdarzeń ma miejsce na terenie miasta, co jest skutkiem bardzo dużego nasilenia ruchu zarówno miejscowego, jak i tranzytowego.

Najczęściej popełnianymi przestępstwami na terenie gminy są kradzieże z włamaniem do samochodów, placówek handlowych i piwnic.

ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE SPOŁECZNEJ

Zjawisko negatywne: wysoki ujemny przyrost naturalny

Przyrost naturalny przybiera trend malejący od początku analizowanego okresu, czyli od 2019 roku. Widoczne jest to również w podziale na miasto oraz obszar wiejski gminy.

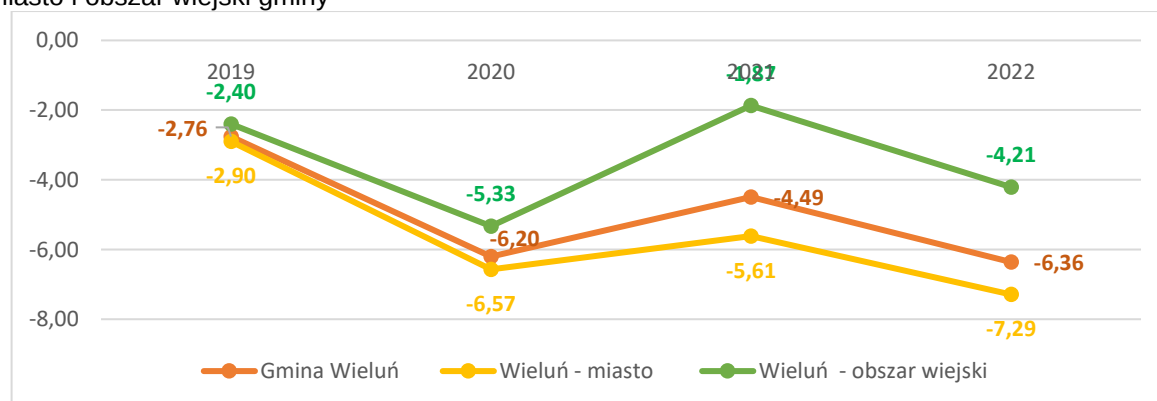
Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Wieluń w latach 2019-2022 w podziale na miasto i obszar wiejski gminy

obszar	2019	2020	2021	2022
Gmina Wieluń	-2,76	-6,20	-4,49	-6,36
Wieluń - miasto	-2,90	-6,57	-5,61	-7,29
Wieluń - obszar wiejski	-2,40	-5,33	-1,87	-4,21

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wartości wskaźnika są niższe dla obszaru miasta, zauważalna jest tutaj także większa różnica pomiędzy rokiem 2022 a 2019, która wyniosła 4,39 pp., podczas gdy dla obszaru wiejskiego gminy było to 1,81 pp.. Sytuacja na obszarze Miasta Wielunia jest zatem trudniejsza. Zjawisko to doskonale obrazuje poniższy wykres.

Wykres 8 Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Wieluń w latach 2019-2022 w podziale na miasto i obszar wiejski gminy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko negatywne: ujemne saldo migracji wewnętrznych

Dane GUS dla ruchu wewnętrznego w przypadku gminy miejsko-wiejskiej obrazują ruch pomiędzy miastem, a obszarem wiejskim gminy. W latach 2019-2022 ujemne wartości salda odnotowano dla Miasta Wielunia, zaś dla obszaru wiejskiego gminy były one dodatnie. Świadczy to o znacznej tendencji wyprowadzania się mieszkańców miasta poza jego granice.

Ruch migracyjny zagraniczny jest niewielki.

Tabela 5 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Wieluń w latach 2019 -2022

obszar	2019	2020	2021	2022
saldo migracji wewnętrznych				
Gmina Wieluń	-113	-102	-153	-112
Wieluń - miasto	-211	-162	-179	-157
Wieluń - obszar wiejski	98	60	26	45
saldo migracji zagranicznych				
Gmina Wieluń	8	-8	11	-1
Wieluń - miasto	5	-6	8	0
Wieluń - obszar wiejski	3	-2	3	-1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko negatywne: starzenie się społeczeństwa

Na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Wieluniu przygotowano zestawienie obrazujące, w których częściach Gminy Wieluń zamieszkuje najwięcej mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Przedstawiono wskaźnik: liczba osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkałych w danej miejscowości i Mieście Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców ogółem na danym obszarze na dzień 31 grudnia w latach 2019-2022 r.. Kolorem oznaczono wartości wskaźnika wyższe od średniej dla gminy ogółem. Co roku wyższe wartości wskaźnika od średniej dla gminy ogółem odnotowano w Mieście Wieluniu oraz w roku 2019 i 2022 w Nowym Świecie. W podziale na miasto i obszar wiejski gminy, trudniejsza sytuacja kształtuje się zatem niepodważalnie na obszarze Miasta Wielunia.

Tabela 6 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem w Gminie Wieluń z podziałem na Miasto Wieluń oraz miejscowości [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia gminy

obszar	2019	2020	2021	2022
Gmina Wieluń	21,80%	23,03%	27,79%	24,62%
Wieluń - miasto	23,14%	24,95%	31,65%	26,90%
Wieluń - obszar wiejski	18,53%	18,43%	18,77%	19,38%
Bieniądzice	17,29%	17,59%	20,38%	20,64%
Borowiec	9,68%	4,04%	10,78%	12,50%
Dąbrowa	20,53%	20,24%	20,80%	20,62%
Gaszyn	17,15%	16,92%	16,78%	18,19%
Jodłowiec	20,97%	19,19%	19,33%	21,13%
Kadłub	17,52%	17,16%	18,03%	18,91%
Kurów	16,44%	15,95%	15,90%	16,09%
Małyszyn	20,77%	21,23%	21,47%	20,44%
Masłowice	16,13%	15,88%	15,91%	16,91%
Nowy Świat	23,53%	21,54%	23,44%	30,65%
Olewin	20,88%	21,30%	20,51%	20,37%
Piaski	16,67%	19,10%	16,67%	16,85%
Ruda	20,98%	21,33%	21,75%	22,61%
Rychłowice	15,91%	16,76%	16,76%	16,04%
Sieniec	18,02%	19,24%	20,40%	20,61%

obszar	2019	2020	2021	2022
Srebrnica	11,82%	12,50%	14,78%	16,24%
Starzenice	15,68%	14,89%	14,53%	15,82%
Turów	20,60%	20,60%	20,25%	20,06%
Urbanice	19,64%	21,30%	22,89%	22,70%
Widoradz	16,76%	16,52%	16,62%	18,72%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu

Zjawisko negatywne: wysoki udział liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej

Z danych statystycznych przedstawionych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu oraz Urząd Miejski w Wieluniu wynika, iż na dzień 31.12.2022 roku 1,44% mieszkańców Gminy Wieluń korzystało ze wsparcia instytucji pomocy społecznej (436 osób). Powody korzystania ze świadczeń są różnorodne i w wielu przypadkach nie są wskazywane pojedynczo, lecz występują łącznie. W tabeli poniżej przedstawiono wskaźnik: udział osób objętych pomocą społeczną w ogóle liczby ludności w Gminie Wieluń w obrębie danej miejscowości oraz Miasta Wielunia [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia gminy – oznaczenie kolorem. W kolumnie „ogółem...” podano liczbę wskaźników wyższych od średniej wartości wskaźnika dla gminy, obliczono średnią i wskazano obszary koncentracji występowania negatywnego zjawiska. Jest to Miasto Wieluń oraz miejscowości Gaszyn i Olewin.

Tabela 7 Udział osób objętych pomocą społeczną w ogóle liczby ludności w Gminie Wieluń w obrębie danej miejscowości oraz Miasta Wielunia [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia gminy („-” oznacza brak występowania zjawiska, w kolumnie ogółem oznacza brak wartości powyżej średniej)

obszar	2019	2020	2021	2022	ogółem = 24
Gmina Wieluń	2,16	1,85	1,58	1,44	średnia = 3
Wieluń - miasto	2,24	1,99	1,66	1,51	4
Wieluń – obszar wiejski					
Bieniądżice	-	-	0,47	-	-
Borowiec	2,15	1,01	0,98	0,96	-
Dąbrowa	0,92	0,60	0,74	0,59	-
Gaszyn	7,02	5,70	5,34	4,76	4
Jodłowiec	1,50	1,11	1,86	1,89	2
Kadłub	0,55	0,92	0,36	0,37	-
Kurów	1,00	0,57	0,80	0,58	-
Małyszyn	3,28	2,79	-	0,55	2
Masłowice	1,66	1,54	1,16	1,43	-
Nowy Świat	5,88	3,08	1,56	3,23	3
Olewin	3,48	2,08	1,63	1,83	4
Piaski	-	-	-	-	-
Ruda	1,22	1,23	1,25	1,09	-
Rychłowice	1,70	0,58	1,16	1,07	-
Sieniec	0,74	0,51	0,50	0,25	-
Srebrnica	2,73	1,79	0,87	1,71	2
Starzenice	3,24	2,13	1,68	1,13	3
Turów	0,95	0,79	0,94	0,78	-
Urbanice	0,60	-	-	-	-
Widoradz	0,87	0,29	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu

Zjawisko negatywne: wysoki udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności powyżej 18 roku życia

Poniżej przedstawiono wskaźnik: udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności powyżej 18 roku życia, w podziale na Miasto Wieluń oraz miejscowości w gminie. W kolumnie „ogółem” podano liczbę wskaźników wyższych od średniej dla gminy na danym obszarze, a następnie kolorem oznaczono wartości wyższe od średniej dla gminy, wskazując obszary koncentracji zjawiska. Jest to Miasto Wieluń oraz miejscowości: Gaszyn, Masłowice, Ruda, Srebrnica oraz Widoradz.

Tabela 8 Udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności powyżej 18 roku życia w latach 2019-2022 [%] („-” oznacza brak występowania zjawiska, w kolumnie ogółem oznacza brak wartości powyżej średniej)

obszar	2019	2020	2021	2022	ogółem = 28
Gmina Wieluń	3,06	3,54	3,15	3,16	średnia = 2,33 ≈ 2
Wieluń - miasto	3,04	3,63	3,17	3,21	3
Wieluń – obszar wiejski					
Borowiec	3,03	5,80	2,78	2,67	1
Bieniądżice	2,91	1,75	2,91	1,71	-
Dąbrowa	2,76	2,91	2,87	2,76	-
Gaszyn	4,91	5,81	5,02	4,69	4
Jodłowiec	2,67	2,19	2,63	2,67	-
Kadłub	1,31	1,32	1,31	0,90	-
Kurów	2,83	2,44	2,88	2,46	-
Małyszyn	2,22	3,05	2,34	3,70	1
Masłowice	3,51	4,78	3,61	3,29	4
Nowy Świat	1,67	1,75	1,82	3,77	1
Olewin	3,06	2,49	3,08	3,33	1
Ruda	4,30	4,55	4,45	3,63	4
Rychłowiec	2,17	1,45	2,14	5,33	1
Sieniec	1,82	2,78	1,81	1,52	-
Srebrnica	6,67	7,61	6,52	6,52	4
Starzenice	2,10	2,80	1,45	4,38	1
Turów	2,16	1,38	1,57	1,76	-
Urbanice	2,26	1,54	2,33	0,79	-
Widoradz	3,14	3,21	3,20	4,21	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu

Zjawisko negatywne: wysoki wskaźnik zarejestrowanych czynów karalnych

Poniżej przedstawiono wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby ludności na danym obszarze w latach 2019-2022. W kolumnie „ogółem” podano liczbę wskaźników wyższych od średniej dla gminy na danym obszarze, a następnie kolorem oznaczono wartości wyższe od średniej dla gminy, wskazując obszary koncentracji zjawiska. Jest to Miasto Wieluń oraz miejscowości: Nowy Świat, Rychłowiec Sieniec oraz Starzenice.

Tabela 9 Liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby ludności na danym obszarze w latach 2019-2022 [%] („-” oznacza brak występowania zjawiska, w kolumnie ogółem oznacza brak wartości powyżej średniej)

obszar	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 29
Gmina ogółem	1,18	0,97	1,21	1,07	Średnia = 1,81 ≈ 2
Wieluń - miasto	1,27	1,09	1,29	1,14	4
Wieluń – obszar wiejski					
Bieniądżice	0,47	0,46	1,90	0,46	1
Borowiec	-	1,01	0,98	-	1
Dąbrowa	0,92	0,68	1,19	1,18	1
Gaszyn	1,75	0,95	1,41	0,86	2
Jodłowiec	1,50	0,37	1,12	0,38	1

obszar	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 29
Kadłub	0,36	0,74	0,55	0,94	-
Kurów	0,44	0,45	0,69	0,69	-
Małyszyn	1,09	-	-	1,66	1
Masłowice	0,26	0,26	0,65	0,39	-
Nowy Świat	4,41	3,08	4,69	3,23	4
Olewin	0,23	0,93	1,86	0,46	1
Piaski	1,19	-	-	2,25	2
Ruda	1,14	0,49	1,33	0,92	1
Rychłowice	3,98	0,58	2,31	3,21	3
Sieniec	1,73	1,77	1,01	1,53	3
Srebrnica	-	-	1,74	0,85	1
Starzenice	0,54	2,13	0,56	1,69	2
Turów	0,32	0,79	0,31	0,47	-
Urbanice	0,60	0,59	-	-	-
Widoradz	1,45	0,29	0,29	0,84	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu oraz Urzędu Miejskiego w Wieluniu

PODSUMOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERZE SPOŁECZNEJ

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie dotychczasowej analizy, prezentując zjawiska negatywne występujące w sferze społecznej na obszarze Gminy Wieluń. Dla każdej miejscowości na obszarze wiejskim gminy oraz Miasta Wielunia podsumowano liczbę występujących negatywnych zjawisk społecznych (kolumna „ogółem”), kolorem oznaczono wartości wyższe od średniej (2,00) dla Gminy Wieluń ogółem. W ten sposób wyłoniono obszar koncentracji występowania zjawisk kryzysowych – jest to Miasto Wieluń.

Poniżej doprecyzowano wyjaśnienie niektórych nagłówków użytych w tabeli:

- wysoki ujemny przyrost naturalny – trend malejący (podano wartości wskaźników za 2022 rok; co roku wartości wskaźników dla obszaru Miasta miały wyższą wartość ujemną, a dla obszaru wiejskiego gminy mniejszą wartość ujemną, niż dla Gminy Wieluń ogółem);
- ujemne saldo migracji wewnętrznych (podano wskaźniki za 2022 rok; co roku ujemne na obszarze miasta, zaś dodatnie dla obszaru wiejskiego gminy);
- starzenie się społeczeństwa - liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze [%] – podano wskaźniki za 2022 rok, co roku wyższe wskaźniki od wartości dla gminy odnotowano tylko na obszarze Miasta Wielunia, zaś w 2019 i 2022 roku również w miejscowości Nowy Świat;
- wysoki udział liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej;
- wysoki udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności powyżej 18 roku życia [%];
- wysoki wskaźnik zarejestrowanych czynów karalnych.

Tabela 10 Podsumowanie analizy zjawisk kryzysowych w sferze społecznej („-” oznacza brak wartości powyżej średniej dla Gminy Wieluń)

obszar	wysoki ujemny przyrost naturalny	ujemne saldo migracji wewnętrznych	starzenie się społeczeństwa [%]	wysoki udział liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	wysoki udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności powyżej 18 roku życia	wysoki wskaźnik zarejestrowanych czynów karalnych	OGÓŁEM (średnia = 1,7 ≈ 2,00)
Wieluń – miasto	-7,29	-157	26,90	4	3	4	6
Wieluń – obszar wiejski	-4,21	45					
Bieniądzice			20,64	-	-	1	-
Borowiec			12,50	-	1	1	-
Dąbrowa			20,62	-	-	1	-
Gaszyn			18,19	4	4	2	2
Jodłowiec			21,13	2	-	1	-
Kadłub			18,91	-	-	-	-
Kurów			16,09	-	-	-	-
Małyszyn			20,44	2	1	1	-
Masłowice			16,91	-	4	-	1
Nowy Świat			30,65	3	1	4	2
Olewin			20,37	4	1	1	1
Piaski			16,85	-	-	2	-
Ruda			22,61	-	4	1	1
Rychłowice			16,04	-	1	3	1
Sieniec			20,61	-	-	3	1
Srebrnica			16,24	2	4	1	1
Starzenice			15,82	3	1	2	-
Turów			20,06	-	-	-	-
Urbanice			22,70	-	-	-	-
Widoradz			18,72	-	3	1	1
Gmina Wieluń	-6,36	-112	24,62	3	2,33 ≈ 2	1,81 ≈ 2	17

Źródło: Opracowanie własne

POGŁĘBIONA DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

Dla obszaru, na którym zidentyfikowano występowanie koncentracji negatywnych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, czyli dla Miasta Wielunia, przeprowadzono pogłębioną diagnozę sfery społecznej. W tym celu dane przeanalizowano w podziale na wyodrębnione w mieście ulice.

Liczba i struktura wieku ludności

Procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców w Mieście Wieluniu wg podziału na ulice. Na tej podstawie obliczono procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019. W kolumnie „różnica [%] 2022 r./2019 r.” kolorem oznaczono wyższe ujemne wartości, niż średnia dla Wielunia ogółem (-5,76%), co wskazuje na obszary najbardziej dotknięte zjawiskiem wyludniania się.

Tabela 11 Procentowy ubytek liczby ludności w podziale na ulice w Wieluniu w latach 2019-2022 (stan na 31 grudnia) z uwzględnieniem wskaźnika niższego od średniej dla miasta ogółem („x„ oznacza zwiększenie liczby ludności w 2022 roku, przy wartości = 0 w roku 2019)

	2019	2020	2021	2022	różnica [%] 2022 r./2019 r.
Miasto Wieluń → Ulice / osiedla:	22326	21974	21417	21041	-5,76
18 Stycznia	395	395	380	378	-4,30
3 Maja	280	278	276	292	4,29
Adama Asnyka	68	66	66	61	-10,29
Adama Mickiewicza	52	51	50	47	-9,62
Akacyjowa	114	111	118	118	3,51
Aleja Tadeusza Kościuszki	128	134	146	151	17,97
Andrzeja Kmicica	14	16	16	16	14,29
Andrzeja Struga	8	8	8	8	0,00
Augustiańska	10	9	9	9	-10,00
Bartosza Głowackiego	95	84	84	83	-12,63
Barycz	28	28	27	24	-14,29
Błońska	45	44	39	40	-11,11
Bolesława Prusa	100	95	97	96	-4,00
Brzozowa	38	40	34	35	-7,89
Chryzantemowa	0	0	2	2	x
Cicha	13	14	14	14	7,69
Ciepłownicza	24	24	24	24	0,00
Cisowa	17	16	16	18	5,88
Częstochowska	231	220	211	203	-12,12
Dębowa	45	47	46	50	11,11
Dojazdowa	66	64	62	57	-13,64
Dworzec Wąskotorowy	6	6	6	6	0,00
Elizy Orzeszkowej	64	62	63	60	-6,25
Emilii Plater	38	39	39	37	-2,63
Ewangelicka	60	52	50	46	-23,33
Fabryczna	175	169	165	146	-16,57
Felicji Rymkiewicz	73	89	95	89	21,92
Franklina Roosevelta	144	152	150	151	4,86
Gabriela Narutowicza	96	95	92	86	-10,42
Gaszyńska	13	13	12	12	-7,69
Gen. Józefa Bema	52	52	55	55	5,77
Gen. Józefa Wysockiego	9	9	8	7	-22,22
Gen. Kazimierza Pułaskiego	120	121	116	117	-2,50
Gen. Roweckiego "Grota"	62	65	63	61	-1,61
Gen. Stanisława Maczka	9	9	9	9	0,00
Gen. Władysława Sikorskiego	86	81	81	79	-8,14
Głęboka	4	35	46	50	1150,00
Graniczna	152	146	143	142	-6,58
Grunwaldzka	88	89	85	84	-4,55
Haliny Poświatowskiej	32	30	30	30	-6,25
Henryka Dąbrowskiego	90	88	82	88	-2,22

	2019	2020	2021	2022	różnica [%] 2022 r./2019 r.
Henryka Sienkiewicza	7	7	8	8	14,29
Hugo Kołłątaja	5	5	5	5	0,00
Ignacego Paderewskiego	299	293	292	291	-2,68
Ignacego Potockiego	23	23	23	22	-4,35
Jacka Malczewskiego	33	30	30	30	-9,09
Jana Długosza	121	112	110	109	-9,92
Jana III Sobieskiego	13	13	13	13	0,00
Jana Kilińskiego	29	28	28	28	-3,45
Jana Kochanowskiego	56	49	51	46	-17,86
Jana Matejki	17	17	14	14	-17,65
Jana Onufrego Zagłoby	10	10	10	10	0,00
Jana Skrzetuskiego	24	27	27	28	16,67
Jana Stanki	24	21	23	23	-4,17
Janiny Kierocińskiej	24	22	22	22	-8,33
Jeremiego Wiśniowieckiego	7	7	7	7	0,00
Jesionowa	33	34	36	35	6,06
Joanny Żubr	90	90	88	102	13,33
Józefa Piłsudskiego	100	100	94	88	-12,00
Juliana Tuwima	29	30	31	27	-6,90
Juliusza Kossaka	5	8	7	7	40,00
Juliusza Słowackiego	39	37	34	36	-7,69
Kaliska	71	70	66	61	-14,08
Kamienna	9	9	9	8	-11,11
Kasztanowa	164	164	166	166	1,22
Kijak	109	105	106	105	-3,67
Kolejowa	194	187	179	173	-10,82
Kosynierów	46	46	45	46	0,00
Krakowski Zaulek	12	13	7	7	-41,67
Krakowskie Przedmieście	211	201	200	193	-8,53
Króla Jana Kazimierza	6	6	8	13	116,67
Krótką	26	24	25	23	-11,54
Księcia Józefa Poniatowskiego	18	18	16	14	-22,22
Księdza Augustyna Kordeckiego	10	14	13	13	30,00
Księdza Jerzego Popiełuszki	102	98	92	90	-11,76
Kwiatowa	45	44	41	40	-11,11
Legionów	18	21	20	17	-5,56
Lipowa	46	42	45	45	-2,17
Ludowa	33	28	29	29	-12,12
Ludwika Zamenhofa	39	39	40	39	0,00
Łąkowa	36	36	34	34	-5,56
Magnoliowa	3	3	5	8	166,67
Marii Dąbrowskiej	9	9	12	12	33,33
Marii Konopnickiej	41	41	41	41	0,00
Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	9	12	15	19	111,11
Marii Skłodowskiej-Curie	316	311	326	321	1,58
Michała Wołodźjowskiego	30	34	31	29	-3,33
Mikołaja Kopernika	52	48	47	46	-11,54
Mikołaja Reja	42	41	40	39	-7,14
Mjr. Grabińskiego "Pomiana"	90	90	89	90	0,00
Mjr. Henryka Sucharskiego	180	177	164	161	-10,56
Mjr. Lewińskiego "Chuchry"	17	17	15	15	-11,76
Młodzieżowa	93	99	100	100	7,53
Młynarska	44	44	45	41	-6,82
Modrzewiowa	6	6	6	6	0,00
Mokra	74	73	73	73	-1,35
Morelowa	83	82	82	80	-3,61
Nadodrzańska	32	31	28	31	-3,13
Nowy Rynek	6	5	5	6	0,00
Ogrodowa	52	54	56	55	5,77
Okólna	310	298	289	285	-8,06
Olchowa	22	26	25	30	36,36
Oleńki Billewiczówny	22	22	22	23	4,55
Osiedle Armii Krajowej	1168	1129	1104	1076	-7,88
Osiedle Bugaj	782	767	745	723	-7,54
Osiedle im. Kardynała Stefana	3953	3809	3695	3589	-9,21

	2019	2020	2021	2022	różnica [%] 2022 r./2019 r.
Wyszyńskiego					
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	632	607	575	548	-13,29
Osiedle Stare Sady	4307	4207	4142	4051	-5,94
Osiedle Wojska Polskiego	685	672	662	652	-4,82
Owocowa	0	0	0	25	x
Palestrancka	131	126	115	113	-13,74
Poli Gojawiczyńskiej	25	24	24	17	-32,00
Polna	6	6	5	5	-16,67
Polskiej Organizacji Wojskowej	333	335	329	320	-3,90
Południowa	46	44	42	41	-10,87
Poprzeczna	28	30	30	28	0,00
Powstańców 1863 r.	106	103	101	101	-4,72
Powstańców Warszawy	29	29	28	30	3,45
Powstańców Wielkopolskich	33	35	34	32	-3,03
Północna	11	11	11	13	18,18
Prosta	74	73	77	80	8,11
Przejazd	11	11	9	9	-18,18
Przemysłowa	17	17	17	17	0,00
Reformacka	40	40	40	32	-20,00
Robotnicza	52	52	53	53	1,92
Rolna	16	15	15	15	-6,25
Romualda Traugutta	117	95	96	85	-27,35
Różana	85	80	81	87	2,35
Sadowa	214	236	241	237	10,75
Sejmu Czteroletniego	23	27	28	28	21,74
Sieradzka	124	127	118	124	0,00
Słoneczna	54	54	52	53	-1,85
Stanisława Moniuszki	231	220	215	205	-11,26
Stanisława Staszica	90	84	78	77	-14,44
Stanisława Wyspiańskiego	75	70	70	70	-6,67
Stanisławy Grabowskiej	71	75	74	73	2,82
Stefana Czarnieckiego	34	32	29	34	0,00
Stefana Żeromskiego	51	49	40	42	-17,65
Stodolniana	351	347	332	324	-7,69
Sybiraków	35	35	35	35	0,00
Szkolna	47	47	44	43	-8,51
Szpitalna	33	29	28	24	-27,27
Śląska	150	145	141	142	-5,33
Św. Barbary	145	130	130	130	-10,34
Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	92	85	88	84	-8,70
Targowa	52	46	44	42	-19,23
Tartaczna	9	9	3	7	-22,22
Topolowa	28	28	28	26	-7,14
Tulipanowa	4	12	28	32	700,00
Walentego Kochelskiego	28	27	27	29	3,57
Walerego Wróblewskiego	39	40	39	40	2,56
Warszawska	98	99	101	101	3,06
Wierzbowa	30	29	30	29	-3,33
Wiśniowa	97	92	88	91	-6,19
Władysława Broniewskiego	1	1	1	1	0,00
Władysława Jagiełły	38	39	42	37	-2,63
Władysława Stanisława Reymonta	32	30	27	27	-15,63
Wodna	26	25	22	22	-15,38
Wojska Polskiego	188	163	161	157	-16,49
Wspólna	29	29	30	30	3,45
Zachodnia	43	41	42	42	-2,33
Zacisze	24	24	22	22	-8,33
Zamiejska	20	20	21	21	5,00
Zielna	8	8	8	8	0,00
Zielona	72	71	65	66	-8,33
Zofii Nałkowskiej	17	17	17	17	0,00
Zygmunta Krasińskiego	38	37	37	37	-2,63
Żołnierzy Niezłomnych	38	36	36	31	-18,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie obrazujące obszary zamieszkane przez największy odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Przedstawiono wskaźnik: udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem na danym obszarze [%] w latach 2019-2022 (stan na 31 grudnia) – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia miasta. Dla każdej ulicy podsumowano liczbę wskaźników wyższych od średniej dla miasta (kolumna „ogółem”), kolorem oznaczono wartości wyższe od średniej dla Wielunia ogółem.

Tabela 12 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia miasta ogółem (w latach 2019-2022 znak „-” oznacza brak mieszkańców, zaś w kolumnie „ogółem” oznacza brak wartości powyżej średniej dla gminy)

	2019	2020	2021	2022	ogółem = 84
Miasto Wieluń → Ulice / osiedla:	23,14	24,95	31,65	26,90	średnia = 3,04 ≈ 3
18 Stycznia	21,77	21,52	22,63	23,81	-
3 Maja	21,43	21,94	21,38	20,55	-
Adama Asnyka	22,06	24,24	25,76	29,51	1
Adama Mickiewicza	23,08	25,49	26,00	21,28	1
Akacyjowa	29,82	33,33	32,20	31,36	4
Aleja Tadeusza Kościuszki	17,97	19,40	19,18	21,19	-
Andrzeja Kmicica	28,57	25,00	25,00	25,00	2
Andrzeja Struga	12,50	12,50	12,50	12,50	-
Augustiańska	40,00	33,33	33,33	33,33	4
Bartosza Głowackiego	16,84	20,24	20,24	22,89	-
Barycz	21,43	25,00	25,93	29,17	2
Błońska	24,44	25,00	28,21	25,00	2
Bolesława Prusa	22,00	23,16	22,68	26,04	-
Brzozowa	23,68	25,00	38,24	37,14	4
Chryzantemowa	-	-	0,00	0,00	-
Cicha	7,69	7,14	7,14	7,14	-
Ciepłownicza	4,17	8,33	8,33	8,33	-
Cisowa	5,88	6,25	12,50	16,67	-
Częstochowska	22,08	22,73	22,75	23,65	-
Dębowa	13,33	12,77	13,04	12,00	-
Dojazdowa	27,27	25,00	27,42	33,33	3
Dworzec Wąskotorowy	33,33	33,33	33,33	33,33	4
Elizy Orzeszkowej	21,88	19,35	20,63	21,67	-
Emilii Plater	26,32	23,08	25,64	29,73	2
Ewangelicka	20,00	23,08	24,00	21,74	-
Fabryczna	10,29	11,83	10,91	11,64	-
Felicji Rymarkiewicz	24,66	37,08	41,05	37,08	4
Franklina Roosevelta	26,39	26,97	27,33	27,81	3
Gabriela Narutowicza	15,63	14,74	16,30	18,60	-
Gaszyńska	15,38	15,38	16,67	16,67	-
Gen. Józefa Bema	21,15	21,15	23,64	23,64	-
Gen. Józefa Wysockiego	11,11	11,11	12,50	0,00	-
Gen. Kazimierza Pułaskiego	36,67	37,19	39,66	39,32	4
Gen. Roweckiego "Grota"	37,10	36,92	41,27	40,98	4
Gen. Stanisława Maczka	44,44	44,44	44,44	44,44	4
Gen. Władysława Sikorskiego	32,56	34,57	34,57	34,18	4
Głęboka	50,00	14,29	17,39	16,00	1
Graniczna	20,39	23,29	23,78	23,24	-
Grunwaldzka	23,86	25,84	27,06	27,38	3
Haliny Poświatowskiej	6,25	6,67	6,67	13,33	-
Henryka Dąbrowskiego	31,11	29,55	31,71	29,55	4
Henryka Sienkiewicza	42,86	57,14	50,00	50,00	4
Hugo Kołłątaja	0,00	0,00	20,00	20,00	-
Ignacego Paderewskiego	16,72	17,75	18,84	17,53	-
Ignacego Potockiego	21,74	21,74	21,74	22,73	-
Jacka Malczewskiego	12,12	13,33	13,33	16,67	-
Jana Długosza	15,70	17,86	16,36	16,51	-

	2019	2020	2021	2022	ogółem = 84
Jana III Sobieskiego	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Jana Kilińskiego	24,14	21,43	17,86	17,86	1
Jana Kochanowskiego	41,07	40,82	43,14	52,17	4
Jana Matejki	23,53	23,53	28,57	28,57	2
Jana Onufrego Zagłoby	30,00	40,00	60,00	60,00	4
Jana Skrzetuskiego	0,00	3,70	3,70	3,57	-
Jana Stanki	37,50	42,86	34,78	34,78	4
Janiny Kierocińskiej	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Jeremiego Wiśniowieckiego	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Jesionowa	36,36	38,24	38,89	37,14	4
Joanny Żubr	20,00	21,11	25,00	21,57	-
Józefa Piłsudskiego	24,00	25,00	25,53	27,27	3
Juliana Tuwima	13,79	13,33	16,13	14,81	-
Juliusza Kossaka	0,00	25,00	28,57	28,57	2
Juliusza Słowackiego	28,21	29,73	26,47	30,56	3
Kaliska	11,27	14,29	16,67	16,39	-
Kamienna	55,56	55,56	55,56	50,00	4
Kasztanowa	25,00	26,83	28,31	30,72	3
Kijak	18,35	18,10	20,75	21,90	-
Kolejowa	20,62	19,25	22,91	24,28	-
Kosynierów	10,87	10,87	13,33	13,04	-
Krakowski Zaulek	16,67	15,38	14,29	14,29	-
Krakowskie Przedmieście	18,48	18,41	19,50	20,73	-
Króla Jana Kazimierza	16,67	16,67	0,00	0,00	-
Krótką	23,08	20,83	20,00	21,74	-
Księcia Józefa Poniatowskiego	33,33	33,33	37,50	35,71	4
Księdza Augustyna Kordeckiego	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Księdza Jerzego Popiełuszki	11,76	12,24	13,04	16,67	-
Kwiatowa	31,11	31,82	34,15	37,50	4
Legionów	44,44	47,62	50,00	47,06	4
Lipowa	32,61	33,33	33,33	33,33	4
Ludowa	3,03	0,00	0,00	6,90	-
Ludwika Zamenhofa	20,51	25,64	25,00	25,64	1
Łąkowa	19,44	19,44	20,59	20,59	-
Magnoliowa	0,00	0,00	0,00	12,50	-
Marii Dąbrowskiej	11,11	11,11	8,33	8,33	-
Marii Konopnickiej	14,63	21,95	21,95	19,51	-
Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	11,11	8,33	6,67	5,26	-
Marii Skłodowskiej-Curie	19,94	19,61	18,40	17,76	-
Michała Wołodźjowskiego	13,33	14,71	25,81	31,03	1
Mikołaja Kopernika	30,77	39,58	40,43	41,30	4
Mikołaja Reja	30,95	31,71	37,50	38,46	4
Mjr. Grabińskiego "Pomiana"	34,44	37,78	39,33	36,67	4
Mjr. Henryka Sucharskiego	26,11	29,94	34,15	34,78	4
Mjr. Lewińskiego "Chuchry"	23,53	23,53	26,67	26,67	1
Młodzieżowa	16,13	15,15	15,00	17,00	-
Młynarska	22,73	22,73	15,56	19,51	-
Modrzewiowa	33,33	33,33	33,33	33,33	4
Mokra	18,92	21,92	23,29	24,66	-
Morelowa	26,51	28,05	29,27	30,00	3
Nadodrzańska	31,25	32,26	35,71	32,26	4
Nowy Rynek	83,33	80,00	80,00	66,67	4
Ogrodowa	19,23	22,22	25,00	25,45	-
Okólna	11,61	42,28	41,18	40,35	3
Olchowa	13,64	11,54	8,00	6,67	-
Oleńki Billewiczówny	0,00	0,00	0,00	4,35	-
Osiedle Armii Krajowej	34,50	46,15	35,42	35,87	4
Osiedle Bugaj	33,12	34,94	37,18	38,45	4
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	30,38	31,79	33,07	34,08	4
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	41,46	41,85	41,22	41,79	4
Osiedle Stare Sady	15,25	17,38	49,11	22,02	1
Osiedle Wojska Polskiego	25,26	25,45	25,83	26,69	2
Owocowa	-	-	-	16,00	-
Palestrancka	29,01	30,16	33,04	33,63	4
Poli Gojawiczyńskiej	28,00	25,00	20,83	17,65	2

	2019	2020	2021	2022	ogółem = 84
Polna	33,33	33,33	60,00	60,00	4
Polskiej Organizacji Wojskowej	16,52	17,91	17,93	19,38	
Południowa	21,74	25,00	23,81	21,95	1
Poprzeczna	25,00	23,33	23,33	21,43	1
Powstańców 1863 r.	26,42	28,16	29,70	28,71	3
Powstańców Warszawy	10,34	10,34	10,71	10,00	-
Powstańców Wielkopolskich	18,18	20,00	17,65	15,63	-
Północna	18,18	18,18	27,27	30,77	1
Prosta	10,81	13,70	19,48	21,25	-
Przejazd	36,36	36,36	33,33	33,33	4
Przemysłowa	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Reformacka	15,00	15,00	17,50	18,75	-
Robotnicza	21,15	21,15	20,75	24,53	-
Rolna	31,25	40,00	40,00	40,00	4
Romualda Traugutta	7,69	11,58	11,46	11,76	-
Różana	29,41	30,00	30,86	32,18	3
Sadowa	10,75	11,02	11,20	12,66	-
Sejmu Czteroletniego	4,35	3,70	3,57	3,57	-
Sieradzka	29,03	30,71	28,81	26,61	2
Słoneczna	35,19	37,04	34,62	35,85	4
Stanisława Moniuszki	17,75	21,36	22,79	23,90	-
Stanisława Staszica	18,89	21,43	23,08	24,68	-
Stanisława Wyspiańskiego	13,33	15,71	17,14	18,57	-
Stanisławy Grabowskiej	30,99	32,00	33,78	32,88	4
Stefana Czarnieckiego	5,88	6,25	6,90	17,65	-
Stefana Żeromskiego	41,18	44,90	45,00	40,48	4
Stodolniana	9,69	9,22	9,94	10,49	-
Sybiraków	0,00	0,00	2,86	2,86	-
Szkolna	34,04	38,30	40,91	44,19	4
Szpitalna	24,24	17,24	14,29	20,83	1
Ślaska	24,67	24,14	25,53	26,06	1
Św. Barbary	16,55	18,46	23,85	23,08	-
Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	26,09	25,88	23,86	26,19	2
Targowa	28,85	26,09	29,55	28,57	3
Tartaczna	22,22	22,22	66,67	28,57	2
Topolowa	7,14	7,14	7,14	11,54	-
Tulipanowa	0,00	8,33	7,14	9,38	-
Walentego Kochelskiego	25,00	25,93	29,63	27,59	3
Walerego Wróblewskiego	33,33	32,50	33,33	35,00	4
Warszawska	19,39	20,20	20,79	20,79	-
Wierzbowa	26,67	31,03	30,00	31,03	3
Wiśniowa	26,80	30,43	31,82	30,77	4
Władysława Broniewskiego	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Władysława Jagiełły	21,05	23,08	19,05	21,62	-
Władysława Stanisława Reymonta	28,13	33,33	37,04	40,74	4
Wodna	15,38	16,00	9,09	13,64	-
Wojska Polskiego	15,43	19,02	18,01	18,47	-
Wspólna	13,79	17,24	13,33	13,33	-
Zachodnia	23,26	26,83	30,95	30,95	3
Zacisze	41,67	37,50	40,91	40,91	4
Zamiejska	15,00	10,00	23,81	23,81	-
Zielna	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Zielona	6,94	25,35	21,54	19,70	1
Zofii Nałkowskiej	11,76	17,65	17,65	23,53	-
Zygmunta Krasińskiego	36,84	35,14	32,43	32,43	4
Żołnierzy Niezłomnych	21,05	27,78	27,78	35,48	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu

Pomoc społeczna

Udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru wg. przestanek

W tabelach poniżej zaprezentowano dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2022 (stan na dzień 31 grudnia). Ze względu na wrażliwość danych, posłużono się wskaźnikiem (bez podawania danych liczbowych): udział osób korzystających z pomocy społecznej w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru, wg danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Wieluniu oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu. Dane przedstawiono w podziale na liczbę osób korzystających ze wsparcia ogółem oraz z powodu: ubóstwa, niepełnosprawności oraz bezrobocia. Dane zaprezentowano tylko dla ulic/ obszarów, których mieszkańcy korzystali z pomocy społecznej. Każdorazowo obliczono wskaźnik dla miasta ogółem, kolorem oznaczono wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów wyższe od średniej dla miasta ogółem. Następnie w kolumnie „ogółem ...” podano liczbę wskaźników wyższą od średniej miasta, obliczono ich średnią oraz kolorem oznaczono wartości od niej wyższe, co oznacza obszar koncentracji zjawiska.

Tabela 13 Udział osób korzystających z pomocy społecznej ogółem w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-„ oznacza brak wartości powyżej średniej)

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 167
Miasto Wieluń → Ulice / osiedla:	2,24	1,99	1,66	1,51	Średnia = 2,65 ≈ 3
Osiedle Wojska Polskiego	3,07	3,42	2,27	1,53	4
Osiedle Armii Krajowej	1,46	1,33	1,09	1,12	-
Osiedle Bugaj	2,43	1,17	1,07	0,97	1
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	1,47	1,37	1,03	1,03	-
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	3,16	2,47	2,43	1,64	4
Osiedle Stare Sady	1,18	1,00	0,70	0,64	-
18 Stycznia	2,28	2,03	2,11	1,85	4
3 Maja	6,07	3,24	2,54	2,74	4
Adama Mickiewicza	0	0	2,00	0	1
Akacjowa	1,75	1,80	1,69	1,69	2
Aleja Tadeusza Kościuszki	0,78	0,75	0	0	-
Bartosza Głowackiego	0	0	1,19	0	-
Błońska	6,67	2,27	2,56	2,50	4
Brzozowa	0	2,50	2,94	0	2
Cicha	0	0	0	7,14	1
Częstochowska	6,49	5,45	6,16	5,91	4
Dębowa	4,44	4,26	0	6,00	3
Dojazdowa	1,52	1,56	1,61	1,75	1
Dworzec Wąskotorowy	33,33	33,33	16,67	0	3
Elizy Orzeszkowej	1,56	1,61	0	0	-
Ewangelicka	3,33	1,92	2,00	4,35	3
Fabryczna	0	0	1,82	1,37	1
Felicji Rymarkiewicz	4,11	2,25	3,16	3,37	4
Franklina Roosevelta	3,47	1,32	0,67	3,97	2
Gabriela Narutowicza	10,42	10,53	9,78	8,14	4
Kazimierza Pułaskiego	0,83	1,65	1,72	1,71	2
Graniczna	1,32	0,68	0,70	0,70	-
Grunwaldzka	2,27	2,25	1,18	2,38	3
Henryka Dąbrowskiego	5,56	3,41	1,22	2,27	3
Ignacego Paderewskiego	4,01	3,07	2,05	1,72	4
Jana Długosza	8,26	14,29	3,64	3,67	4
Jana Kochanowskiego	0	0	0	2,17	1
Joanny Żubr	1,11	2,22	1,14	0,98	1
Józefa Piłsudskiego	3,00	1,00	1,06	0	1

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 167
Kaliska	1,41	2,86	1,52	1,64%	2
Kasztanowa	1,22	1,22	0,60	0	-
Kolejowa	0	0	0,56	0	-
Krakowskie Przedmieście	12,32	14,43	12,00	7,25	4
Księża Jerzego Popiełuszki	0,98	2,04	3,26	1,11	2
Kwiatowa	2,22	0	2,44	0	1
Ludwika Zamenhafa	5,13	5,13	5,00	5,13	4
Łąkowa	2,78	5,56	2,94	0	3
Marii Skłodowskiej-Curie	8,86	6,75	5,52	6,54	4
Młodzieżowa	22,58	25,25	22,00	17,00	4
Morelowa	2,41	2,44	1,22	2,50	3
Nadodrzańska	0	3,23	0	0	1
Nowy Rynek	16,67	40,00	0	0	2
Okólna	4,52	3,02	3,81	3,16	4
Palestrancka	3,05	1,59	2,61	2,65	3
Legionów	5,56	0	0	0	1
Poli Gojawczyńskiej	4,00	4,17	4,17	5,88	4
Polskiej Organizacji Wojskowej	13,51	13,73	11,25	10,00	4
Południowa	0	0	2,38	2,44	2
Powstańców 1863 r.	0,94	1,94	0,99	0,99	-
Powstańców Wielkopolskich	3,03	2,86	0	3,13	3
Prosta	0	0	1,30	0	-
Reformacka	2,50	0	0	0	1
Robotnicza	3,85	1,92	1,89	1,89	3
Romualda Traugutta	2,56	1,05	2,08	0	2
Różana	5,88	3,75	3,70	3,45	4
Sadowa	0	0	0	0,42	-
Sieradzka	4,03	2,36	1,69	3,23	4
Słoneczna	0	1,85	0	0	-
Stanisława Moniuszki	0,87	0,45	1,40	0,98	-
Stanisława Staszica	1,11	1,19	1,28	1,30	-
Stanisławy Grabowskiej	0	0	1,35	1,37	-
Stodolniana	0,28	0,86	0,30	0,62	-
Śląska	2,00	2,76	2,13	2,82	3
Św. Barbary	6,21	3,85	5,38	5,38	4
Szpitalna	3,03	3,45	0	0	2
Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	2,17	2,35	2,27	2,38	3
Targowa	0	0	0	4,76	1
Topolowa	3,57	0	0	0	1
Warszawska	1,02	1,01	0,99	0,99	-
Wiśniowa	3,09	1,09	1,14	1,10	1
Władysława Jagiełły	7,89	7,69	2,38	0	3
Wojska Polskiego	2,13	1,84	3,73	2,55	2
Gen. Józefa Wysockiego	11,11	11,11	12,50	14,29	4
Zamiejska	0	5,00	0	0	1
Zielona	2,78	2,82	1,54	0	2
Żołnierzy Niezłomnych	2,63	2,78	2,78	3,23	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu

Tabela 14 Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-” oznacza brak wartości powyżej średniej)

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 136
Miasto Wieluń → Ulice / osiedla:	1,25	1,14	0,89	0,81	Średnia = 2,72 ≈ 3
Osiedle Wojska Polskiego	1,46	1,64	1,06	0,92	4
Osiedle Armii Krajowej	0,77	0,27	0,36	0,00	-
Osiedle Bugaj	1,02	0,52	0,54	0,55	-
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	0,63	0,79	0,43	0,61	-
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	0,95	0,33	0,00	0,18	-
Osiedle Stare Sady	0,51	0,55	0,34	0,25	-
18 Stycznia	0,25	0,51	0,26	0,53	-

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 136
3 Maja	3,93	2,16	1,81	1,03	4
Akacyjowa	0,88	0,90	0,85	0	-
Aleja Tadeusza Kościuszki	0,78	0,75	0	0	-
Bartosza Głowackiego	0	0	1,19	0	1
Błońska	4,44	2,27	2,56	2,50	4
Cicha	0	0	0	7,14	1
Częstochowska	5,63	4,55	5,21	4,43	4
Dębowa	4,44	4,26	0	0	2
Dojazdowa	1,52	1,56	1,61	1,75	4
Dworzec Wąskotorowy	33,33	33,33	16,67	0	3
Ewangelicka	1,67	1,92	2,00	2,17	4
Felicji Rymarkiewicz	1,37	1,12	1,05	1,12	3
Franklina Roosevelta	2,78	0,66	0	2,65	2
Gabriela Narutowicza	1,04	2,11	1,09	0	2
Gen. Kazimierza Pułaskiego	0,83	1,65	1,72	1,71	3
Graniczna	1,32	0,68	0,70	0,70	1
Grunwaldzka	1,14	1,12	0	0	-
Henryka Dąbrowskiego	4,44	1,14	1,22	2,27	3
Ignacego Paderewskiego	2,34	2,05	1,03	1,03	4
Jana Długosza	2,48	9,82	0,91	0,92	4
Joanny Żubr	0	1,11	1,14	0,98	2
Józefa Piłsudskiego	2,00	1,00	0	0	1
Kaliska	1,41	2,86	1,52	1,64	4
Kasztanowa	1,22	0,61	0,60	0	-
Krakowskie Przedmieście	9,95	10,45	8,00	5,70	4
Księdza Jerzego Popiełuszki	0	0	2,17	0	1
Kwiatowa	2,22	0	0	0	1
Ludwika Zamenhofs	5,13	5,13	0	5,13	3
Łakowa	2,78	5,56	2,94	0	3
Marii Skłodowskiej-Curie	3,48	2,89	3,07	3,12	4
Młodzieżowa	18,28	17,17	18,00	15,00	4
Morelowa	1,20	1,22	1,22	1,25	3
Nadodrzańska	0	3,23	0	0	1
Nowy Rynek	16,67	20,00	0	0	2
Okólna	2,90	2,01	2,42	1,05	4
Palestrancka	0,76	0,79	1,74	1,77	2
Polskiej Organizacji Wojskowej	11,11	10,45	8,21	8,13	4
Powstańców 1863 r.	0,94	1,94	0,99	0,99	3
Romualda Traugutta	0	1,05	0	0	-
Różana	3,53	3,75	3,70	3,45	4
Sadowa	0	0	0	0,42	-
Sieradzka	4,03	2,36	0,85	2,42	3
Stanisława Moniuszki	0,43	0	0	0,49	-
Stanisława Staszica	1,11	1,19	1,28	1,30	3
Stanisławy Grabowskiej	0	0	1,35	1,37	2
Stodolniana	0,28	0,29%	0,30	0,62	-
Śląska	2,00	1,38	0,71	2,11	3
Św. Barbary	5,52	3,08	3,08	0,77	3
Szpitalna	3,03	3,45	0	0	2
Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	1,09	2,35	1,14	1,19	3
Warszawska	0	0	0,99	0	1
Wiśniowa	3,09	1,09	1,14	1,10	3
Władysława Jagiełły	7,89	0	0	0	1
Wojska Polskiego	0,53	0,61	3,11	1,91	2
Gen. Józefa Wysockiego	0	0	12,50	0	1
Zielona	0	1,41	1,54	0	2
Żołnierzy Niezłomnych	2,63	2,78	2,78	3,23	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu

Tabela 15 Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-” oznacza brak wartości powyżej średniej)

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 131
Miasto Wieluń → Ulice / osiedla:	1,08	0,98	0,84	0,81	Średnia = 2,84 ≈ 3
Osiedle Wojska Polskiego	1,31	1,34	1,21	0,92	4
Osiedle Armii Krajowej	1,03	0,80	0,72	0,65	-
Osiedle Bugaj	1,41	0,78	0,94	0,83	3
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	0,94	0,87	0,51	0,59	-
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	0,79	1,15	1,22	0,91	3
Osiedle Stare Sady	0,53	0,40	0,31	0,27	-
18 Stycznia	1,01	0,76	1,05	0,79	1
3 Maja	2,14	1,44	1,81	1,71	4
Akacyjowa	1,75	1,80	0,85	1,69	4
Błońska	2,22	0	0	0	1
Cicha	0	0	0	7,14	1
Częstochowska	1,73	1,36	2,37	1,97	4
Dojazdowa	1,52	1,56	1,61	1,75	4
Elizy Orzeszkowej	1,56	1,61	0	0	2
Ewangelicka	1,67	1,92	2,00	2,17	4
Felicji Rymarkiewicz	4,11	2,25	3,16	3,37	4
Franklina Roosevelta	0,69	0,66	0	0,66	-
Gabriela Narutowicza	9,38	9,47	9,78	6,98	4
Gen. Kazimierza Pułaskiego	0,83	0,83	0,86	0,85	2
Graniczna	1,32	0,68	0,70	0,70	1
Grunwaldzka	1,14	1,12	0	1,19	3
Ignacego Paderewskiego	2,01	1,02	1,03	1,37	4
Jana Długosza	7,44	8,93	2,73	3,67	4
Joanny Żubr	0	1,11	0	0	1
Józefa Piłsudskiego	2,00	0	0	0	1
Kaliska	0,00	1,43	0	0	1
Kasztanowa	0,61	0,61	0,60	0	-
Krakowskie Przedmieście	5,69	6,97	7,00	4,15	4
Ludwika Zamenhafa	5,13	5,13	5,00	5,13	4
Marii Skłodowskiej-Curie	5,70	3,86	2,45	3,43	4
Młodzieżowa	8,60	10,10	9,00	8,00	4
Morelowa	1,20	1,22	0	1,25	3
Okólna	1,61	1,68	1,73	1,75	4
Palestrancka	1,53	0,79	0,87	0,88	3
Poli Gojawczyńskiej	0	4,17	4,17	0	2
Polskiej Organizacji Wojskowej	6,91	7,16	6,38	6,25	4
Powstańców 1863 r.	0,94	0,97	0,99	0,99	2
Powstańców Wielkopolskich	0	0	0	3,13	1
Robotnicza	1,92	1,92	1,89	1,89	4
Różana	3,53	2,50	3,70	3,45	4
Sadowa	0	0	0	0,42	-
Sieradzka	2,42	0,79	1,69	1,61	3
Stanisława Moniuszki	0	0	0,47	0	-
Stanisławy Grabowskiej	0	0	1,35	0	1
Śląska	0,67	0,69	0,71	1,41	1
Św. Barbary	2,07	2,31	3,08	3,85	4
Szpitalna	3,03	3,45	0	0	2
Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	1,09	1,18	1,14	1,19	4
Wojska Polskiego	1,06	1,84	1,24	0,64	2
Gen. Józefa Wysockiego	11,11	11,11	12,50	14,29	4
Zamiejska	0	5,00	0	0	1
Zielona	1,39	1,41	1,54	0	3
Żołnierzy Niezłomnych	2,63	2,78	0,00	3,23	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu

Tabela 16 Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-” oznacza brak wartości powyżej średniej)

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 59
Miasto Wieluń → Ulice / osiedla:	1,06	0,94	0,77	0,68	Średnia = 2,37 ≈ 2
Osiedle Wojska Polskiego	1,75	1,64	0,60	0,46	2
Osiedle Armii Krajowej	0,43	0,27	0,27	0,28	-
Osiedle Bugaj	0,38	0,52	0,40	0,28	-
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	0,61	0,47	0,41	0,59	-
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	2,06	0,82	0,52	0,18	1
Osiedle Stare Sady	0,39	0,48	0,22	0,20	-
18 Stycznia	0,51	0,51	0,53	0,53	-
3 Maja	2,50	1,44	0,72	0,68	2
Adama Mickiewicza	0,00	0,00	2,00	0,00	1
Akacyjowa	0,00	0,00	0,85	0,85	2
Aleja Tadeusza Kościuszki	0,78	0,75	0,00	0,00	-
Bartosza Głowackiego	0,00	0,00	1,19	0,00	1
Błońska	4,44	2,27	2,56	0,00	3
Cicha	0,00	0,00	0,00	7,14	1
Częstochowska	4,76	4,09	4,27	3,45	4
Dębowa	4,44	4,26	0,00	6,00	3
Dworzec Wąskotorowy	33,33	33,33	16,67	0,00	3
Elizy Orzeszkowej	1,56	0,00	0,00	0,00	1
Ewangelicka	0,00	0,00	2,00	0,00	1
Fabryczna	0,00	0,00	1,82	1,37	2
Felicji Rymarkiewicz	1,37	0,00	0,00	0,00	1
Franklina Roosevelta	2,08	0,66	0,00	2,65	2
Gabriela Narutowicza	1,04	0,00	0,00	1,16	1
Gen. Kazimierza Pułaskiego	0,00	0,83	0,86	0,85	2
Graniczna	0,00	0,00	0,00	0,70	1
Grunwaldzka	1,14	1,12	0,00	0,00	2
Henryka Dąbrowskiego	1,11	1,14	1,22	1,14	4
Ignacego Paderewskiego	1,67	1,37	1,03	1,03	4
Jana Długosza	6,61	11,61	0,91	0,92	4
Joanny Żubr	0,00	1,11	1,14	0,98	3
Józefa Piłsudskiego	2,00	1,00	1,06	0,00	3
Kaliska	1,41	1,43	1,52	1,64	4
Kasztanowa	0,61	0,00	0,00	0,00	-
Kolejowa	0,00	0,00	0,56	0,00	-
Krakowskie Przedmieście	8,06	7,96	7,00	4,15	4
Księdza Jerzego Popiełuszki	0,00	1,02	2,17	0,00	2
Kwiatowa	0,00	0,00	2,44	0,00	1
Ludwika Zamenhofa	2,56	0,00	5,00	0,00	2
Łąkowa	2,78	5,56	2,94	0,00	3
Marii Skłodowskiej-Curie	3,80	1,93	1,53	1,56	4
Młodzieżowa	16,13	19,19	17,00	12,00	4
Morelowa	1,20	1,22	1,22	1,25	4
Nowy Rynek	16,67	20,00	0,00	0,00	2
Okólna	1,94	1,68	0,69	1,05	3
Palestrancka	0,76	0,79	1,74	1,77	2
Poli Gojawczyńskiej	4,00	4,17	8,33	5,88	4
Polskiej Organizacji Wojskowej	8,41	7,76	6,69	5,00	4
Powstańców 1863 r.	0,00	0,97	0,99	0,99	3
Prosta	0,00	0,00	1,30	0,00	1
Reformacka	2,50	0,00	0,00	0,00	1
Romualda Traugutta	2,56	1,05	1,04	0,00	3
Różana	3,53	3,75	2,47	2,30	4
Sieradzka	2,42	1,57	0,85	2,42	4
Stanisława Moniuszki	0,43	0,00	0,93	0,49	1
Stanisława Staszica	1,11	1,19	1,28	1,30	4
Stanisławy Grabowskiej	0,00	0,00	0,00	1,37	1
Stodolniana	0,28	0,58	0,30	0,62	-
Śląska	0,67	0,69	0,71	2,11	1
Św. Barbary	3,45	3,08	4,62	3,85	4
Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	1,09	0,00	0,00	0,00	1

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 59
Targowa	0,00	0,00	0,00	4,76	1
Warszawska	1,02	1,01	0,99	0,99	3
Wiśniowa	2,06	0,00	1,14	1,10	3
Władysława Jagiełły	7,89	7,69	2,38	0,00	3
Wojska Polskiego	0,53	0,00	1,86	1,91	2
Zamiejska	0,00	5,00	0,00	0,00	1
Zielona	0,00	1,41	0,00	0,00	1
Żołnierzy Niezłomnych	0,00	0,00	2,78	0,00	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu

Niebieska Karta (NK)

Liczba aktywnych procedur Niebieska Karta w mieście utrzymuje się w latach 2019-2022 na zbliżonym poziomie, kolejno w latach funkcjonowało: 30, 38, 37 i 29 NK. Ze względu na wrażliwość danych zdecydowano się na nieujawnianie liczby aktywnych Niebieskich Kart na danym obszarze. Łącznie odnotowano zatem aktywne 134 NK. Obliczona średnia dla 40 obszarów/ ulic w mieście wyniosła $3,35 \approx 3$. Obszary/ulice, dla których średnia w analizowanych latach 2019-2022 przekroczyła 3 to: Osiedle Armii Krajowej, Osiedle Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Osiedle Stare Sady, Osiedle Wojska Polskiego, ul. Marii Skłodowskiej-Curie oraz ul. Stodolniana. Obszary te należy uznać za obszary koncentracji zjawiska.

Czyny karalne

Poniżej przedstawiono dane dotyczące zarejestrowanych czynów karalnych. Dane zaprezentowano tylko dla ulic/ obszarów, na których odnotowano występowanie zjawiska. Przedstawiono wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze z uwzględnieniem wartości powyżej średniej dla Miasta Wielunia (oznaczenie kolorem).

Tabela 17 Wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze w latach 2019-2022 [%] (stan na 31 grudnia) („-” oznacza brak wartości powyżej średniej)

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 209
Miasto Wieluń → Ulice / osiedla:	1,27	1,09	1,29	1,14	Średnia = 2,22 $\approx$ 2
18 Stycznia	3,29	1,77	3,16	3,17	4
3 Maja	3,21	2,88	1,45	0,34	3
Adama Mickiewicza	0,00	0,00	4,00	0,00	1
Akacyjowa	1,75	0,00	0,00	0,85	1
Aleja Tadeusza Kościuszki	2,34	3,73	0,00	1,32	3
Andrzeja Struga	0,00	12,50	25,00	12,50	3
Augustiańska	0,00	11,11	11,11	11,11	3
Bartosza Głowackiego	3,16	8,33	14,29	12,05	4
Barycz	7,14	3,57	3,70	4,17	4
Błońska	0,00	0,00	2,56	2,50	2
Brzozowa	2,63	0,00	0,00	2,86	2
Ciepłownicza	0,00	4,17	12,50	4,17	3
Częstochowska	1,30	2,27	2,84	2,96	4
Dębowa	0,00	4,26	0,00	2,00	2
Elizy Orzeszkowej	1,56	0,00	0,00	0,00	1
Emilii Plater	5,26	0,00	5,13	2,70	3
Ewangelicka	0,00	3,85	4,00	0,00	2
Fabryczna	5,71	1,78	2,42	4,79	4
Felicji Rymarkiewicz	2,74	2,25	0,00	3,37	3

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 209
Franklina Roosevelta	0,00	0,66	0,67	0,00	-
Gabriela Narutowicza	3,13	2,11	0,00	4,65	3
Gen. Władysława Sikorskiego	0,00	0,00	0,00	1,27	1
Głębocka	50,00	5,71	2,17	6,00	4
Graniczna	0,66	1,37	0,70	1,41	2
Grunwaldzka	1,14	0,00	1,18	0,00	-
Henryka Dąbrowskiego	0,00	0,00	0,00	1,14	-
Hugo Kołłątaja	0,00	20,00	0,00	0,00	1
Ignacego Paderewskiego	1,00	2,05	1,03	0,34	1
Ignacego Potockiego	0,00	0,00	4,35	4,55	2
Jacka Malczewskiego	3,03	3,33	0,00	0,00	2
Jana Długosza	3,31	0,89	0,91	2,75	2
Jana Kilińskiego	6,90	7,14	0,00	0,00	2
Jana Kochanowskiego	1,79	0,00	1,96	0,00	2
Jana Skrzetuskiego	0,00	3,70	3,70	0,00	2
Joanny Żubr	0,00	3,33	2,27	0,98	2
Józefa Piłsudskiego	3,00	2,00	1,06	2,27	3
Juliusza Słowackiego	0,00	0,00	2,94	0,00	1
Kaliska	4,23	2,86	0,00	1,64	3
Kasztanowa	2,44	0,61	0,60	0,00	1
Kijak	0,92	0,00	0,00	0,00	-
Kolejowa	1,55	0,53	1,68	1,16	3
Kosynierów	0,00	4,35	0,00	4,35	2
Krakowskie Przedmieście	4,74	3,98	5,00	4,15	4
Króla Jana Kazimierza	0,00	0,00	12,50	0,00	1
Krótką	0,00	0,00	4,00	4,35	2
Księdza Jerzego Popiełuszki	10,78	11,22	13,04	7,78	4
Pl. Legionów	22,22	9,52	70,00	11,76	4
Ludwika Zamenhofs	0,00	0,00	2,50	5,13	2
Łąkowa	2,78	2,78	0,00	0,00	2
Marii Konopnickiej	0,00	2,44	4,88	0,00	2
Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	11,11	0,00	0,00	0,00	1
Marii Skłodowskiej-Curie	0,63	1,29	1,23	1,25	2
Michała Wołodajewskiego	3,33	0,00	3,23	0,00	2
Mikołaja Kopernika	1,92	8,33	12,77	0,00	3
Mjr. Henryka Sucharskiego	0,00	0,00	0,00	0,62	-
Młodzieżowa	7,53	4,04	2,00	3,00	4
Mokra	0,00	1,37	0,00	1,37	2
Morelowa	0,00	0,00	1,22	1,25	1
Nadodrzańska	3,13	3,23	0,00	6,45	3
Ogrodowa	0,00	0,00	3,57	0,00	1
Okólna	0,97	1,01	0,69	0,00	-
Olchowa	0,00	3,85	0,00	0,00	1
Osiedle Armii Krajowej	0,51	0,44	0,36	0,46	-
Osiedle Bugaj	0,64	0,39	0,13	0,55	-
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	0,43	0,24	0,76	0,45	-
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	0,00	0,33	0,35	0,91	-
Osiedle Stare Sady	0,35	0,45	0,14	0,37	-
Osiedle Wojska Polskiego	0,15	0,60	0,30	0,00	-
Palestrancka	0,00	0,79	1,74	0,00	1
Poli Gojawiczyńskiej	4,00	0,00	4,17	0,00	2
Polna	0,00	0,00	20,00	0,00	1
Polskiej Organizacji Wojskowej	2,70	2,39	1,52	2,81	4
Powstańców 1863 r.	6,60	0,97	0,00	4,95	2
Powstańców Wielkopolskich	0,00	2,86	0,00	0,00	1
Północna	0,00	0,00	9,09	0,00	1
Przejazd	9,09	0,00	0,00	0,00	1
Przemysłowa	0,00	0,00	0,00	5,88	1
Reformacka	0,00	0,00	5,00	3,13	2
Romualda Traugutta	4,27	9,47	6,25	8,24	4
Różana	0,00	3,75	0,00	0,00	1
Sadowa	0,93	0,42	0,41	0,84%	-
Sejmu Czteroletniego	0,00	0,00	0,00	3,57	1
Sieradzka	13,71	6,30	13,56	2,42	4

	2019	2020	2021	2022	Ogółem = 209
Stanisława Moniuszki	0,87	0,45	0,47	0,49	-
Stanisława Staszica	3,33	1,19	3,85	1,30	4
Stanisława Wyspiańskiego	0,00	0,00	1,43	0,00	1
Stanisławy Grabowskiej	0,00	0,00	2,70	0,00	1
Stefana Czarnieckiego	0,00	0,00	0,00	2,94	1
Stefana Żeromskiego	1,96	0,00	0,00	2,38	2
Stodolniana	0,57	1,73	0,90	0,62	1
Sybiraków	2,86	0,00	0,00	0,00	1
Szkolna	0,00	6,38	6,82	0,00	2
Szpitalna	0,00	13,79	14,29	12,50	3
Śląska	4,00	2,07	2,84	4,93	4
Św. Barbary	2,76	0,00	2,31	1,54	3
Targowa	1,92	0,00	6,82	0,00	2
Walentego Kochelskiego	3,57	0,00	0,00	0,00	1
Walerego Wróblewskiego	0,00	0,00	2,56	0,00	1
Warszawska	26,53	11,11	18,81	23,76	4
Wiśniowa	0,00	0,00	1,14	0,00	-
Władysława Broniewskiego	100,00	100,00	0,00	0,00	2
Władysława Jagiełły	5,26	2,56	2,38	2,70	4
Władysława Stanisława Reymonta	0,00	0,00	3,70	0,00	1
Wodna	0,00	4,00	4,55	0,00	2
Wojska Polskiego	5,85	3,07	4,35	3,18	4
Zamiejska	0,00	0,00	0,00	4,76	1
Zielna	12,50	0,00	0,00	0,00	1
Zielona	8,33	4,23	3,08	1,52	4
Żołnierzy Niezłomnych	0,00	0,00	0,00	12,90	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu

PODSUMOWANIE POGLĘBIONEJ DIAGNOZY SFERY SPOŁECZNEJ

Poniżej przedstawiono podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej.

W kolumnach prezentujących zjawiska negatywne kolorem pomarańczowym oznaczono wartości powyżej średniej dla Miasta. Kolorem jasnym szarym oznaczono pola, gdzie dane zjawisko negatywne nie występuje wogóle.

W kolumnie ogółem podano liczbę zjawisk negatywnych powyżej średniej dla danej ulicy/obszaru, obliczono średnią dla Miasta, a następnie kolorem zielonym oznaczono wartości od niej wyższe. Kolorem oznaczono również odpowiadające im nazwy ulic.

W ten sposób wyłoniono obszar w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Jest to obszar obejmujący następujące osiedla / ulice w Wieluniu: 3 Maja, Augustiańska, Błońska, Częstochowska, Dojazdowa, Ewangelicka, Felicji Rymarkiewicz, Gabriela Narutowicza, Gen. Józefa Wysockiego, Ignacego Paderewskiego, Jana Długosza, Józefa Piłsudskiego, Kaliska, Krakowskie Przedmieście, Marii Skłodowskiej-Curie, Mikołaja Kopernika, Młodzieżowa, Okólna, Osiedle Armii Krajowej, Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Osiedle im. Mikołaja Kopernika, Osiedle Wojska Polskiego, Poli Gojawczyńskiej, Polskiej Organizacji Wojskowej, Romualda Traugutta, Różana, Sieradzka, Stanisława Staszica, Św. Barbary, Wiśniowa oraz Żołnierzy Niezłomnych.

Tabela 18 Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej (znak "-", oznacza brak wartości powyżej średniej dla miasta w latach 2019-2022 w kolumnach obrazujących zjawiska negatywne; w kolumnie ogółem "-", oznacza brak zjawisk negatywnych powyżej średniej dla danego obszaru/ulicy)

Ulice / osiedla w Wieluniu	wskaźnik wyższy od średniej dla miasta							OGÓŁEM = 243 Średnia = 2,04 ≈ 2
	procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019	liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze	udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru wg. przesłanek				Niebieska Karta ¹	czyny karalne
			ogółem	ubóstwo	niepełnosprawność	bezrobocie		
MIASTO WIELUŃ	-5,76	3	3	3	3	2	3	2
18 Stycznia	-4,30	-	4	-	1	-	-	4
3 Maja	4,29	-	4	4	4	2	-	3
Adama Asnyka	-10,29	1						
Adama Mickiewicza	-9,62	1	1		-	1		1
Akacyjowa	3,51	4	2	-	4	2		1
Aleja Tadeusza Kościuszki	17,97	-	-	-		-	-	3
Andrzeja Kmicica	14,29	2						
Andrzeja Struga	0,00	-						3
Augustiańska	-10,00	4						3
Bartosza Głowackiego	-12,63	-	-	1		1		4
Barycz	-14,29	2						4
Błońska	-11,11	2	4	4	1	3	-	2
Bolesława Prusa	-4,00	-						
Brzozowa	-7,89	4	2					2
Chryzantemowa	x ²	-						
Cicha	7,69	-	1	1	1	1		
Ciepłownicza	0,00	-						3
Cisowa	5,88	-						
Częstochowska	-12,12	-	4	4	4	4		4
Dębowa	11,11	-	3	2		3		2
Dojazdowa	-13,64	3	1	4	4			
Dworzec Wąskotorowy	0,00	4	3	3		3		
Elizy Orzeszkowej	-6,25	-	-		2	1		1
Emilii Plater	-2,63	2					-	3
Ewangelicka	-23,33	-	3	4	4	1		2
Fabryczna	-16,57	-	1			2		4
Felicji Rymarkiewicz	21,92	4	4	3	4	1	-	3
Franklina Roosevelta	4,86	3	2	2	-	2	-	-
Gabriela Narutowicza	-10,42	-	4	2	4	1		3
Gaszyńska	-7,69	-						

¹ X oznacza obszary/ulice, dla których średnia w analizowanych latach 2019-2022 przekroczyła średnią dla Miasta Wielunia – zgodnie z analizą przed tabelą

² „x”, oznacza zwiększenie liczby ludności w 2022 roku, przy wartości = 0 w roku 2019

Ulice / osiedla w Wieluniu	wskaźnik wyższy od średniej dla miasta							OGÓŁEM = 243	
	procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019	liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze	udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru wg. przesłanek				Niebieska Karta ¹	czyny karalne	Średnia = 2,04 ≈ 2
			ogółem	ubóstwo	niepełnosprawność	bezrobocie			
Gen. Józefa Bema	5,77	-							-
Gen. Józefa Wysockiego	-22,22	-	4	1	4				3
Gen. Kazimierza Pułaskiego	-2,50	4	2	3	2	2	-		1
Gen. Roweckiego "Grota"	-1,61	4							1
Gen. Stanisława Maczka	0,00	4							1
Gen. Władysława Sikorskiego	-8,14	4					-	1	2
Głęboka	1150,00	1						4	1
Graniczna	-6,58	-	-	1	1	1		2	1
Grunwaldzka	-4,55	3	3	-	3	2		-	-
Haliny Poświatowskiej	-6,25	-							1
Henryka Dąbrowskiego	-2,22	4	3	3		4		-	2
Henryka Sienkiewicza	14,29	4							1
Hugo Kołłątaja	0,00	-						1	-
Ignacego Paderewskiego	-2,68	-	4	4	4	4	-	1	4
Ignacego Potockiego	-4,35	-						2	-
Jacka Malczewskiego	-9,09	-						2	1
Jana Długosza	-9,92	-	4	4	4	4		2	5
Jana III Sobieskiego	0,00	-							-
Jana Kilińskiego	-3,45	1						2	-
Jana Kochanowskiego	-17,86	4	1					2	2
Jana Matejki	-17,65	2							1
Jana Onufrego Zagłoby	0,00	4							1
Jana Skrzetuskiego	16,67	-						2	-
Jana Stanki	-4,17	4							1
Janiny Kierocińskiej	-8,33	-							1
Jeremiego Wiśniowieckiego	0,00	-							-
Jesionowa	6,06	4							1
Joanny Żubr	13,33	-	1	2	1	3		2	1
Józefa Piłsudskiego	-12,00	3	1	1	1	3		3	3
Juliana Tuwima	-6,90	-							1
Juliusza Kossaka	40,00	2							-
Juliusza Słowackiego	-7,69	3						1	1
Kaliska	-14,08	-	2	4	1	4		3	4
Kamienna	-11,11	4							2
Kasztanowa	1,22	3	-	-	-	-	-	1	-
Kijak	-3,67	-						-	-

Ulice / osiedla w Wieluniu	wskaźnik wyższy od średniej dla miasta							OGÓŁEM = 243	
	procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019	liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze	udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru wg. przesłanek				Niebieska Karta ¹	czyny karalne	Średnia = 2,04 ≈ 2
			ogółem	ubóstwo	niepełnosprawność	bezrobocie			
Kolejowa	-10,82	-	-			-		3	2
Kosynierów	0,00	-						2	-
Krakowski Zaulek	-41,67	-							1
Krakowskie Przedmieście	-8,53	-	4	4	4	4	-	4	6
Króla Jana Kazimierza	116,67	-						1	-
Krótką	-11,54	-						2	1
Księcia Józefa Poniatowskiego	-22,22	4							2
Księdza Augustyna Kordeckiego	30,00	-							-
Księdza Jerzego Popiełuszki	-11,76	-	2	1		2		4	2
Kwiatowa	-11,11	4		1		1	-		2
Legionów	-5,56	4	1					4	2
Lipowa	-2,17	4					-		1
Ludowa	-12,12	-							1
Ludwika Zamenhofa	0,00	1	4	3	4	2		2	2
Łąkowa	-5,56	-	3	3		3		2	1
Magnoliowa	166,67	-							-
Marii Dąbrowskiej	33,33	-							-
Marii Konopnickiej	0,00	-						2	-
Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	111,11	-						1	-
Marii Skłodowskiej-Curie	1,58	-	4	4	4	4	X	2	5
Michała Wołodyjowskiego	-3,33	1						2	-
Mikołaja Kopernika	-11,54	4						3	3
Mikołaja Reja	-7,14	4							2
Mjr. Grabińskiego "Pomiana"	0,00	4							1
Mjr. Henryka Sucharskiego	-10,56	4					-	-	2
Mjr. Lewińskiego "Chuchry"	-11,76	1							1
Młodzieżowa	7,53	-	4	4	4	4	-	4	5
Młynarska	-6,82	-							1
Modrzewiowa	0,00	4							1
Mokra	-1,35	-						2	-
Morelowa	-3,61	3	3	3	3	4	-	1	1
Nadodrzańska	-3,13	4	1	1				3	2
Nowy Rynek	0,00	4	2	2		2			1
Ogrodowa	5,77	-						1	-
Okólna	-8,06	3	4	4	4	3	-	-	5
Olchowa	36,36	-						1	-

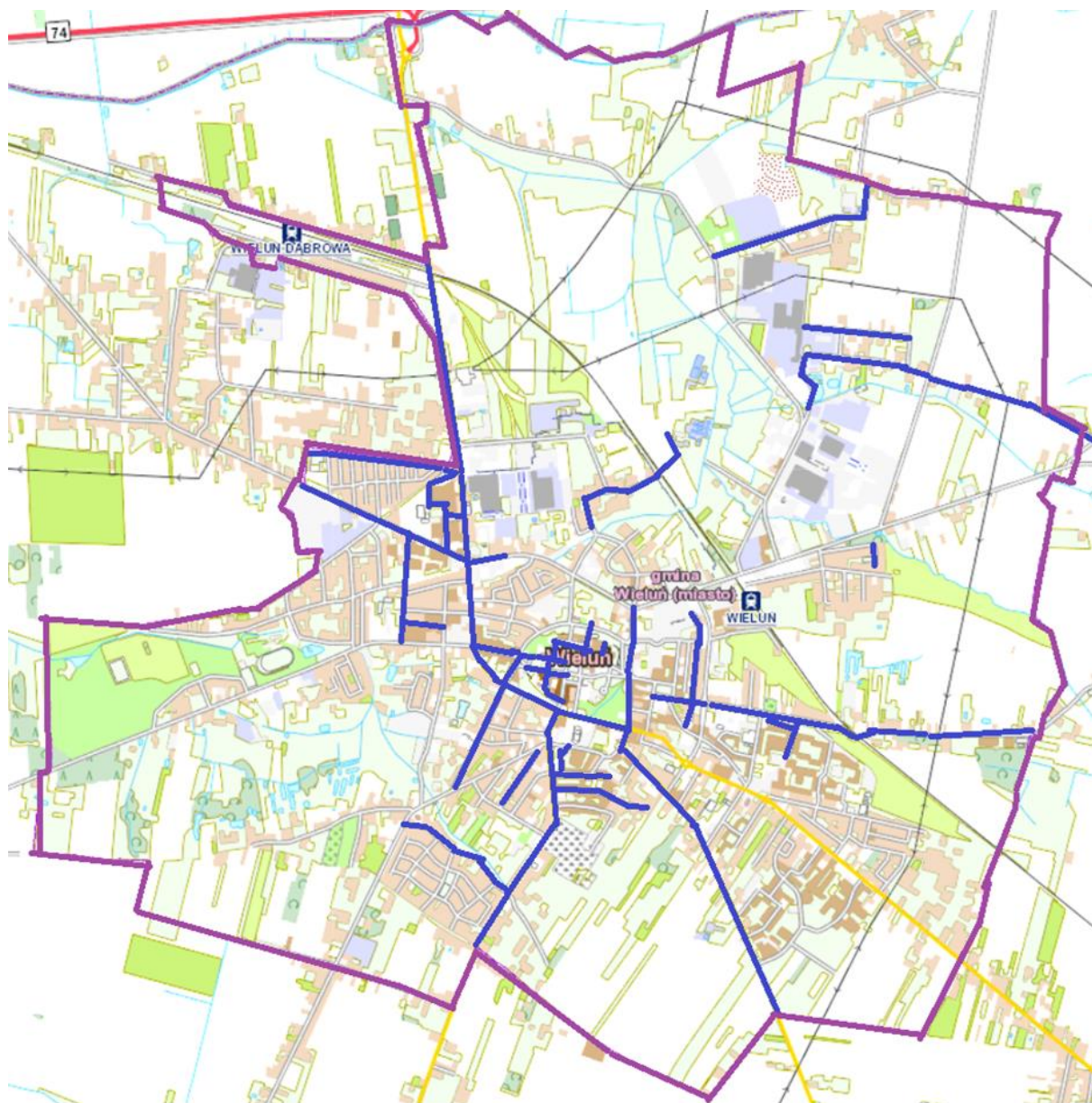
Ulice / osiedla w Wieluniu	wskaźnik wyższy od średniej dla miasta								OGÓŁEM = 243
	procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019	liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze	udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru wg. przesłanek				Niebieska Karta ¹	czyny karalne	Średnia = 2,04 ≈ 2
			ogółem	ubóstwo	niepełnosprawność	bezrobocie			
Oleńki Billewiczówny	4,55	-							-
Osiedle Armii Krajowej	-7,88	4	-	-	-	-	X	-	3
Osiedle Bugaj	-7,54	4	1	-	3	-	-	-	2
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	-9,21	4	-	-	-	-	X	-	3
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	-13,29	4	4	-	3	1	-	-	3
Osiedle Stare Sady	-5,94	1	-	-	-	-	X	-	2
Osiedle Wojska Polskiego	-4,82	2	4	4	4	2	X	-	4
Owocowa	x	-							-
Palestranka	-13,74	4	3	2	3	2	-	1	2
Poli Gojawiczyńskiej	-32,00	2	4		2	4		2	3
Polna	-16,67	4						1	2
Polskiej Organizacji Wojskowej	-3,90		4	4	4	4	-	4	5
Południowa	-10,87	1	2						1
Poprzeczna	0,00	1							-
Powstańców 1863 r.	-4,72	3	-	3	2	3		2	1
Powstańców Warszawy	3,45	-							-
Powstańców Wielkopolskich	-3,03	-	3		1			1	-
Północna	18,18	1					-	1	-
Prosta	8,11	-	-			1			-
Przejazd	-18,18	4						1	2
Przemysłowa	0,00	-						1	-
Reformacka	-20,00	-	1			1	-	2	1
Robotnicza	1,92	-	3		4				1
Rolna	-6,25	4							2
Romualda Traugutta	-27,35	-	2	-		3	-	4	3
Różana	2,35	3	4	4	4	4		1	4
Sadowa	10,75	-	-	-	-		-	-	-
Sejmu Czteroletniego	21,74	-						1	-
Sieradzka	0,00	2	4	3	3	4	-	4	3
Słoneczna	-1,85	4	-						1
Stanisława Moniuszki	-11,26	-	-	-	-	1	-	-	1
Stanisława Staszica	-14,44	-	-	3		4		4	3
Stanisława Wyspiańskiego	-6,67	-						1	1
Stanisławy Grabowskiej	2,82	4	-	2	1	1	-	1	1
Stefana Czarnieckiego	0,00	-						1	-

Ulice / osiedla w Wieluniu	wskaźnik wyższy od średniej dla miasta								OGÓŁEM = 243
	procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019	liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze	udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru wg. przesłanek				Niebieska Karta ¹	czyny karalne	Średnia = 2,04 ≈ 2
			ogółem	ubóstwo	niepełnosprawność	bezrobocie			
Stefana Żeromskiego	-17,65	4						2	2
Stodolniana	-7,69	-					X	1	2
Sybiraków	0,00	-						1	-
Szkolna	-8,51	4						2	2
Szpitalna	-27,27	1	2	2	2			3	2
Śląska	-5,33	1	3	3	1	1		4	1
Św. Barbary	-10,34	-	4	3	4	4	-	3	5
Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	-8,70	2	3	3	4	1			2
Targowa	-19,23	3	1			1		2	1
Tartaczna	-22,22	2							1
Topolowa	-7,14	-	1						1
Tulipanowa	700,00	-							-
Walentego Kochelskiego	3,57	3						1	-
Walerego Wróblewskiego	2,56	4						1	1
Warszawska	3,06	-	-	1		3	-	4	2
Wierzbowa	-3,33	3							-
Wiśniowa	-6,19	4	1	3		3		-	3
Władysława Broniewskiego	0,00	-						2	-
Władysława Jagiełły	-2,63	-	3	1		3		4	2
Władysława Stanisława Reymonta	-15,63	4						1	2
Wodna	-15,38	-						2	1
Wojska Polskiego	-16,49	-	2	2		2	-	4	2
Wspólna	3,45	-							-
Zachodnia	-2,33	3							-
Zacisze	-8,33	4							2
Zamiejska	5,00	-	1		1	1	-	1	-
Zielna	0,00	-						1	-
Zielona	-8,33	1	2	2	3	1		4	2
Zofii Nałkowskiej	0,00	-							-
Zygmunta Krasińskiego	-2,63	4							1
Żołnierzy Niezłomnych	-18,42	2	4	4	3	1	-	1	3

Źródło: Opracowanie własne

Na rysunku poniżej oznaczono ulice - obszary koncentracji występowania zjawisk negatywnych w sferze społecznej – zgodnie z powyższą tabelą.

Rysunek 1 Obszary koncentracji występowania zjawisk negatywnych w sferze społecznej w Mieście Wieluniu

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu mapy z Geoportalu Województwa Łódzkiego <https://geoportal.lodzkie.pl/imap/>

Na wyłonionym obszarze, gdzie odnotowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych zaobserwowano:

- zmniejszanie się liczby ludności, wyrażone procentowym ubytkiem liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019;
- proces starzenia się społeczeństwa, potwierdzony wysokim odsetkiem liczby osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze;
- wyższy udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru ogółem oraz z powodu: ubóstwa, niepełnosprawności i bezrobocia;
- aktywne procedury Niebieska Karta;
- wyższy od średniej poziom przestępczości, określony na podstawie liczby odnotowanych czynów karalnych.

Zmniejszanie się liczby mieszkańców Wielunia, w tym na obszarze wyszczególnionych ulic, związane jest z czynnikami społecznymi, ekonomicznymi oraz demograficznymi.

Młodzi ludzie napotykają na różne problemy, które wpływają na ich codzienne życie. Jednym z nich jest brak miejsc rekreacji i rozrywki, co może prowadzić do ograniczonej aktywności fizycznej i kulturalnej. Młodzi ludzie potrzebują przestrzeni, gdzie mogą spotykać się z przyjaciółmi, uprawiać sport i rozwijać swoje zainteresowania, a ich brak może prowadzić do zwiększonego poczucia izolacji. Wysokopłatne miejsca pracy są rzadkością w Wieluniu, co sprawia, że młodzi ludzie muszą walczyć z trudnościami finansowymi. Niskie zarobki mogą zniechęcać do pozostania w miejscowości i prowadzić do migracji do większych miast w poszukiwaniu lepszych perspektyw zawodowych. Wyludnianie się obszaru stanowi znaczny problem, gdyż młodzi ludzie opuszczają miasto w poszukiwaniu lepszego życia. Ten proces może prowadzić do starzenia się społeczności lokalnej, a także do spadku inwestycji i rozwoju infrastruktury. Kolejnym problemem jest mała aktywność ludzi młodych. Mała aktywność społeczna młodzieży może być wynikiem braku inicjatyw kulturalnych i społecznych, które angażują młodzież. To z kolei prowadzi do mniejszego uczestnictwa młodych ludzi w życiu społecznym i kulturalnym gminy. W ostatnich latach narodził się nowy problem - uzależnienie od mediów społecznościowych. Problem może prowadzić do zaniedbywania bezpośrednich kontaktów z innymi ludźmi, a także do zagrożeń dla zdrowia psychicznego i emocjonalnego. Aby rozwiązać te problemy, Gmina Wieluń może podjąć inicjatywy, takie jak tworzenie nowych miejsc rekreacji, wprowadzenie programów aktywizacji zawodowej dla młodzieży czy wspieranie lokalnych przedsiębiorstw, które oferują dobrze płatne miejsca pracy. Ważne jest również promowanie aktywności społecznej i kulturalnej wśród młodych ludzi oraz edukowanie na temat odpowiedniego korzystania z mediów społecznościowych. Ponadto, Gmina Wieluń może rozważyć organizowanie warsztatów i szkoleń, które pomogą młodzieży zdobywać umiejętności potrzebne na współczesnym rynku pracy. Działania takie jak kursy programowania, przedsiębiorczości czy zarządzania projektami mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności młodych ludzi dla potencjalnych pracodawców. Współpraca z lokalnymi szkołami, uczelniami i organizacjami pozarządowymi może również przyczynić się do zwiększenia aktywności społecznej i kulturalnej

młodzieży. Organizowanie wspólnych projektów, konkursów, festiwali czy imprez sportowych może skutecznie zintegrować młodych ludzi z lokalną społecznością i pomóc im nawiązać nowe kontakty.

Gmina Wieluń powinna również zwrócić uwagę na rozwój infrastruktury komunikacyjnej, co może pomóc zatrzymać proces wyludniania się obszaru. Poprawa dostępności do transportu publicznego i budowa ścieżek rowerowych może sprawić, że mieszkańcy będą chętniej korzystać z lokalnych usług i atrakcji, zamiast wyjeżdżać do większych miast. Warto również promować ideę wolontariatu wśród młodzieży. Angażowanie się w działalność społeczną może pomóc młodym ludziom zdobyć doświadczenie, które będzie przydatne w przyszłym życiu zawodowym, a także zaszczepić w nich poczucie odpowiedzialności za swoją lokalną społeczność. Wreszcie, warto promować zdrowy styl życia wśród młodzieży, edukując ich na temat zagrożeń związanych z nadmiernym korzystaniem z mediów społecznościowych. Organizowanie warsztatów i spotkań poświęconych zdrowiu psychicznemu, a także zachęcanie młodzieży do uprawiania sportu i spędzania czasu na świeżym powietrzu, może wpłynąć na poprawę jakości życia młodych ludzi w Gminie Wieluń.

Fotografia 1. Osoba młoda w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

Jednym z najważniejszych problemów Gminy Wieluń jest starzenie się społeczeństwa. W wyniku starzenia się społeczeństwa, liczba osób starszych wzrasta, podczas gdy liczba dzieci i młodzieży maleje. To może prowadzić do zmiany struktury demograficznej, która wpłynie na planowanie usług i polityk publicznych. Ze wzrostem liczby osób starszych, rośnie zapotrzebowanie na opiekę medyczną i usługi zdrowotne. Gmina Wieluń będzie musiała dostosować się do tych potrzeb, co może oznaczać zwiększenie wydatków na opiekę zdrowotną, rozbudowę placówek medycznych i szkolenie personelu. Starzenie się społeczeństwa może prowadzić do wzrostu wydatków, co może wpłynąć na równowagę budżetową gminy oraz na inne obszary wydatków publicznych. Liczba osób w wieku produkcyjnym maleje, co może prowadzić do spadku liczby osób pracujących i wpływać na lokalną gospodarkę. Może to również zwiększyć presję na młodsze pokolenia, które będą musiały utrzymywać rosnącą liczbę osób starszych. Osoby starsze będą mieć inne potrzeby mieszkaniowe niż młodsze pokolenia, co może prowadzić do zmian w planowaniu przestrzennym i polityce mieszkaniowej Gminy Wieluń. Może to obejmować dostosowanie istniejących budynków do potrzeb osób starszych lub budowę nowych obiektów, takich jak domy opieki czy mieszkania dostosowane dla seniorów. W wyniku zmian Gmina Wieluń będzie musiała zapewnić odpowiednie wsparcie społeczne

dla osób starszych, takie jak opieka domowa, usługi rehabilitacyjne, wsparcie psychologiczne czy programy aktywizacji społecznej. Starzenie się społeczeństwa może prowadzić do podziałów międzypokoleniowych, co podkreśla potrzebę promowania współpracy i zrozumienia między różnymi grupami wiekowymi. Inicjatywy integrujące pokolenia, takie jak projekty wolontariackie czy edukacyjne, mogą pomóc w zmniejszeniu tych podziałów i budowaniu silniejszej, zintegrowanej społeczności. W miarę zmian społecznych, rośnie zapotrzebowanie na usługi skierowane do osób starszych, takie jak opieka medyczna, transport, edukacja, rekreacja i inne. To może stworzyć nowe możliwości dla lokalnych przedsiębiorców i instytucji, które chcą rozwijać swoje działania w tym sektorze. W związku ze starzeniem się społeczeństwa, ważne jest, aby promować aktywność społeczną i kulturalną osób starszych. Uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej, rozwijanie zainteresowań i umiejętności, a także utrzymanie więzi z innymi mieszkańcami może przyczynić się do poprawy jakości życia seniorów. Starzenie się społeczeństwa w Gminie Wieluń może prowadzić do szeregu konsekwencji, które wpłyną na różne aspekty życia lokalnej społeczności. Władze lokalne i mieszkańcy muszą współpracować, aby dostosować się do tych zmian i zapewnić, że osoby starsze będą miały dostęp do odpowiedniej opieki, usług i wsparcia, a także uczestniczyć aktywnie w życiu społecznym i kulturalnym gminy. Działa to na korzyść całej społeczności, budując więzi międzypokoleniowe, promując wzajemne zrozumienie i szacunek oraz wzmacniając lokalną gospodarkę poprzez rozwój sektora usług dla seniorów.

Największe problemy osób starszych widoczne są w centrum Miasta Wielunia (zaliczają się tu ww. ulice). Osoby takie mieszkają w historycznych kamienicach i bardzo rzadko są skłonne opuszczać je. Osoby starsze mogą być silnie związane ze swoim miejscem zamieszkania, szczególnie jeśli mieszkają tam od wielu lat. Dom i okolica są pełne wspomnień, które mogą być trudne do porzucenia. Zmiana miejsca zamieszkania może być odbierana jako rezygnacja z ważnej części swojego życia. Osoby starsze mogą posiadać lokalną sieć wsparcia, składającą się z rodziny, przyjaciół i sąsiadów. Przeprowadzka może oznaczać utratę tych relacji, co może prowadzić do poczucia osamotnienia i izolacji.

W centrum miasta znajdują się liczne sklepy, placówki usługowe oraz instytucje publiczne, takie jak urzędy, banki, apteki czy przychodnie. Dostosowanie infrastruktury w tych miejscach do potrzeb osób starszych ułatwi im korzystanie z niezbędnych usług oraz uczestniczenie w życiu społecznym. Osoby starsze mogą mieć trudności z poruszaniem się, zwłaszcza gdy mają ograniczoną mobilność. Dostosowanie chodników, przejść dla pieszych, schodów czy ramp wejściowych do potrzeb seniorów sprawi, że będą mogli się poruszać po centrum miasta bezpieczniej i łatwiej. Centrum miasta to także miejsce spotkań, rekreacji i wypoczynku. Dostosowanie infrastruktury, takiej jak ławki, miejsca do siedzenia czy zacienione alejki, umożliwi osobom starszym swobodne korzystanie z przestrzeni miejskich i uczestniczenie w życiu społecznym. Ze względu na starzenie się społeczeństwa, liczba osób starszych w miastach, takich jak Wieluń, będzie rosła. Dostosowanie infrastruktury do ich potrzeb jest więc nie tylko kwestią humanitarną, ale również strategiczną, która pozwoli miastu lepiej sprostać wyzwaniom związanym ze zmianami demograficznymi.

Największe problemy społeczne w Wieluniu występują na terenie dawnej cukrowni oraz w centrum miasta. Przyczynami tego stanu rzeczy są zaniedbania, zarówno w odniesieniu do

infrastruktury, jak i warunków życia mieszkańców. Obszar ten jest zaniedbany, a domy i teren pozostają w złym stanie technicznym. Z tego powodu, zamieszkują go głównie ubodzy mieszkańcy, którzy nie mają możliwości inwestowania w swoje nieruchomości ani polepszenia swoich warunków życia. Zaniedbane otoczenie wpływa na jakość życia mieszkańców, prowadząc do niższej jakości edukacji, ograniczonego dostępu do usług oraz zwiększonego ryzyka wystąpienia problemów zdrowotnych i społecznych. W rezultacie, mieszkańcy tego obszaru często zostają wykluczeni społecznie i borykają się z trudnościami w znalezieniu pracy, co z kolei prowadzi do wzrostu liczby biednych rodzin na terenie dawnej cukrowni.

Mimo, że centrum miasta posiada liczne zabytki i historyczne budynki, również boryka się z problemami społecznymi. Wynikają one z zaniedbań infrastruktury, braku miejsc pracy, a także niewystarczającego zaangażowania organizacji pozarządowych w poprawę warunków życia mieszkańców. Kamienice są często w złym stanie technicznym, a ich mieszkańcy zmagają się z problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezrobocie czy przemoc. Ponadto, zaniedbana przestrzeń publiczna oraz brak inwestycji w tereny zielone i rekreacyjne wpływają na niższą jakość życia mieszkańców centrum miasta.

Na zdefiniowanym obszarze odnotowano także wyższy poziom zarejestrowanych czynów karalnych. Z pewnością wpływ ma na to wyższy poziom bezrobocia - brak środków do życia i trudności w znalezieniu pracy mogą prowadzić do popełniania przestępstw w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb. Duże różnice w dochodach i brak równości szans mogą wywoływać frustrację i poczucie niesprawiedliwości, co z kolei może prowadzić do przestępczości. Wychowanie w dysfunkcyjnych rodzinach, przemoc domowa (wspomniane Niebieskie Karty), zaniedbanie czy brak wsparcia mogą wpływać na skłonność do popełniania przestępstw. Sprzyja temu również niskie wykształcenie i brak dostępu do odpowiednich programów edukacyjnych, co zwykle ogranicza możliwości zawodowe i społeczne. Przestępczość może być wyższa w obszarach o złych warunkach mieszkaniowych, gdzie brakuje infrastruktury społecznej i bezpieczeństwa.

Aby poprawić sytuację społeczną w Wieluniu, szczególnie na obszarach dotkniętych problemami społecznymi, ważne jest zaangażowanie władz lokalnych, inwestorów oraz społeczności lokalnej. Kluczowe działania obejmują rewitalizację i modernizację zaniedbanych obszarów, inwestycje w infrastrukturę społeczną, taką jak szkoły, przedszkola czy ośrodki kultury oraz wsparcie dla przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy. Wszystko to może przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców i zmniejszenia problemów społecznych w Wieluniu.

3. Sfera gospodarcza

Analiza gospodarcza ma określić obszary gminy o niskim stopniu przedsiębiorczości oraz słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

ROLNICTWO³

W strukturze użytkowania gruntów w gminie miejsko-wiejskiej dominują użytki rolne, które zajmują przeważającą część jej powierzchni – około 75%, w tym grunty orne 63%, co może świadczyć o jej wciąż rolniczym charakterze. Lasy stanowią ok. 15% (udział niższy w stosunku do występującego w województwie łódzkim), pozostałe grunty, w tym budowlane zajmują nieco powyżej 11% powierzchni całej gminy.

W obszarze gminy występują zróżnicowane warunki glebowe dla rozwoju rolnictwa. Grunty III klasy bonitacyjnej, a więc chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze, zajmują relatywnie duże powierzchnie zwłaszcza w środkowej i południowej części gminy (przede wszystkim w obrębach: Dąbrowa, Bieniądzice, Widoradz, Ruda, Gaszyn i Kadłub). Obok ww. gruntów, na których możliwy jest rozwój optymalnej działalności rolniczej, występują także grunty niskich i najniższych klas bonitacyjnych. Na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego zamieszczonych na stronie GUS (stat.gov.pl) w obszarze gminy funkcjonuje ponad 1 260 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych, z czego tych o powierzchni do 1 ha było tylko 16. Gospodarstw o powierzchni ogólnej 1-5 ha było najwięcej: 746, powierzchnię od 5 do 10 ha liczyło 321 gospodarstw, 10-15 ha: 103, zaś tych największych, powyżej 15 ha: 74.

Tabela 19 Struktura powierzchniowa indywidualnych gospodarstw rolnych w Gminie Wieluń.

	ogółem	do 1 ha włącznie		1-5 ha		5 - 10 ha		10 - 15 ha		15 ha i więcej	
		Razem	%	razem	%	razem	%	razem	%	razem	%
Gmina Wieluń	1 260	16	0,01	746	59,21	321	25,48	103	8,17	74	5,87

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

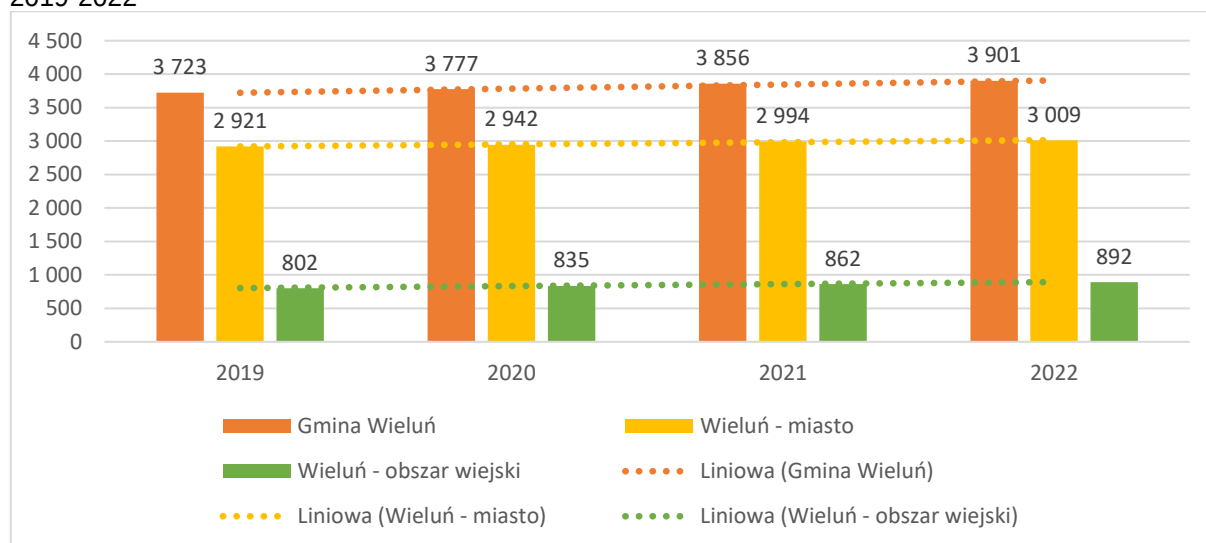
Gospodarstwa małe poniżej 5 ha stanowią ponad 59% ogólnej liczby gospodarstw w gminie. Głównie uprawia się zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaki (ponad 88% powierzchni zasiewów), zdecydowanie mniej uprawia się rzepaku i rzepiku oraz warzyw gruntowych. W gminie nie uprawia się buraków cukrowych. Hodowla skoncentrowana jest głównie na bydło (80 gospodarstw) oraz trzodzie chlewnej (51 gospodarstw), ponad 217 gospodarstw zajmuje się hodowlą drobiu.

PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze Gminy Wieluń w latach 2019-2022 wykazuje tendencję wzrostową. W porównaniu z 2019 rokiem, w 2022 r. na terenie gminy przybyło 178 podmiotów gospodarczych ogółem, w tym 88 podmiotów na obszarze miasta oraz 90 na obszarze wiejskim gminy.

³ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

Wykres 9 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w Gminie Wieluń w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W latach 2019-2022 zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wg Sekcji PKD 2007 w poszczególnych sekcjach kształtowały się raczej łagodnie. Największe zmiany w różnicy liczby podmiotów w roku 2022 w stosunku do 2019, wg. sekcji PKD 2007 to:

- Zwiększenie się liczby podmiotów w sekcji F Budownictwo – o 99 podmiotów,
- Zmniejszenie liczby podmiotów w sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 66 podmiotów.

Tabela 20 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Wieluń wpisane do rejestru Regon wg sekcji PKD 2007 (stan w dniu 31.XII)

	2019	2020	2021	2022	Saldo
1. Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	33	33	33	32	-1
2. Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	4	4	4	4	0
3. Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	352	366	361	361	9
4. Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	5	5	7	3
5. Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	12	15	15	15	3
6. Sekcja F - Budownictwo	401	428	450	459	58
7. Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 075	1 083	1 094	1 069	-6
8. Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	191	186	188	191	0
9. Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	85	90	92	91	6
10. Sekcja J - Informacja i komunikacja	88	86	94	105	17
11. Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	87	82	84	85	-2
12. Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	143	149	155	155	12
13. Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	392	391	390	414	22
14. Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	85	86	101	104	19
15. Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	27	27	28	29	2
16. Sekcja P - Edukacja	124	125	129	120	-4
17. Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	280	276	277	290	10
18. Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	63	65	65	69	6
19. Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	277	280	291	300	23
Ogółem	3 723	3 777	3 856	3 901	178

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Najliczniejszy udział w całkowitym zestawieniu podmiotów gospodarczych mają podmioty zaklasyfikowane do Sekcji:

- G: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych – 1 069 podmiotów (27,40% ogółu);
- F: Budownictwo – 459 podmiotów (11,77% ogółu);
- M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 414 podmiotów (10,61%);
- C: Przetwórstwo przemysłowe – 361 podmiotów (9,25% ogółu);
- S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 300 podmiotów (7,69%);
- Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 290 podmiotów (7,43%);
- H: Transport i gospodarka magazynowa – 191 podmiotów (4,90%);

Gospodarka gminna opiera się głównie na handlu (naprawy), działalności budowlanej, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz przetwórstwie przemysłowym. W następnej kolejności funkcjonuje pozostała działalność usługowa, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, transport i gospodarka magazynowa. Gmina zapewnia mieszkańcom podstawowe usługi społeczne i finansowe – na terenie gminy funkcjonują placówki opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, oświaty i edukacji, kultury, komunikacji oraz podstawowej infrastruktury komunalnej.

Tak jak w całym kraju, w strukturze podmiotów dominuje sektor prywatny - w 2022 roku odnotowano 3 779 podmiotów gospodarczych, w tym 2 888 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Na terenie gminy działają głównie podmioty nie generujące dużej ilości miejsc pracy, lecz najczęściej oparte na samozatrudnieniu. Udział sektora prywatnego wynosi zatem 96,87%. Sektor publiczny reprezentowany jest zaś przez Urząd Miejski w Wieluniu, jednostki oświatowe oraz instytucje kultury.

Tabela 21 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Wieluń w latach 2019-2022

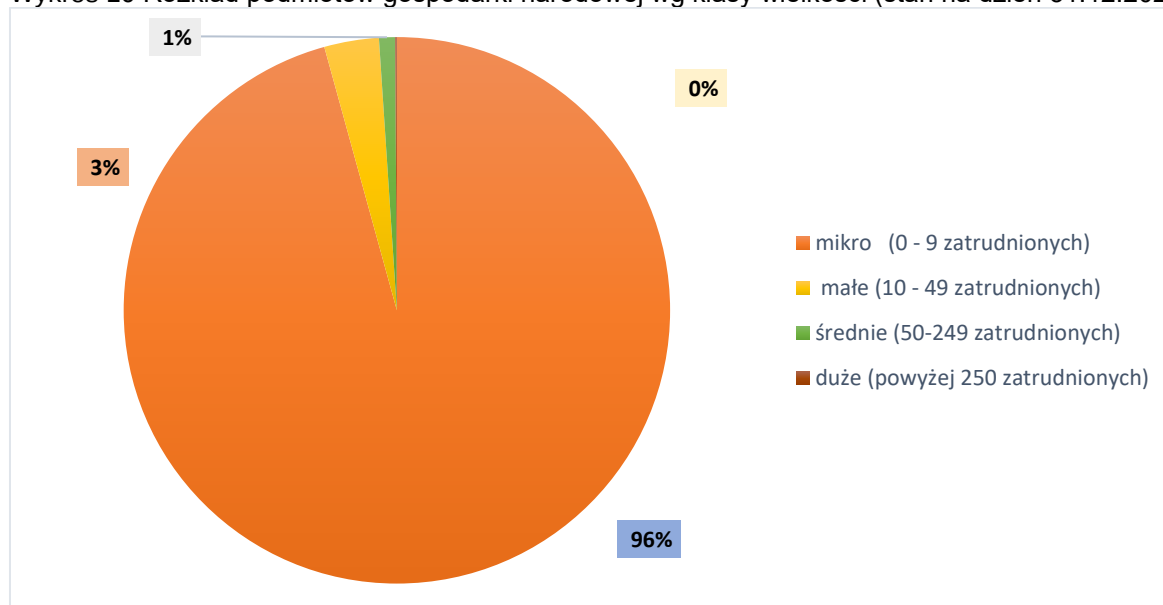
Podmioty wg sektorów własnościowych		2019	2020	2021	2022
1.	podmioty gospodarki narodowej ogółem	3 723	3 777	3 856	3 901
2.	sektor publiczny - ogółem	117	120	124	114
	sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	56	58	59	59
	sektor publiczny - spółki handlowe	6	6	6	7
3.	sektor prywatny - ogółem	3 601	3 653	3 724	3 779
	sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	2 787	2 824	2 876	2 888
	sektor prywatny - spółki handlowe	230	239	257	285
	sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	18	19	22	21
	sektor prywatny - spółdzielnie	7	7	6	6
	sektor prywatny - fundacje	15	15	18	19
	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	101	101	103	105

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W strukturze działalności gospodarczej przeważają firmy małe, w większości są to firmy rodzinne, prowadzące działalność na własny rachunek, w różnych gałęziach usług. Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy, najwięcej podmiotów zatrudniało od 1 do 9 osób. Na koniec 2022 roku były 3 734 takie podmioty (95,72%).

Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób. Na koniec 2022 roku było 126 takich podmiotów (3,23%). W gminie funkcjonowało na koniec 2022 roku 37 średnich firm zatrudniających od 50 do 249 pracowników, stanowiły one (0,95%). Funkcjonowały także 4 duże firmy, stanowiąc (0,10%) wszystkich podmiotów.

Wykres 10 Rozkład podmiotów gospodarki narodowej wg klasy wielkości (stan na dzień 31.12.2022 r.)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Największe przedsiębiorstwa funkcjonujące na obszarze Gminy Wieluń to m.in.:

- Wielton S.A. należąca do Grupy Kapitałowej Wielton - największy w Polsce producent naczep i jeden z większych pracodawców w Wieluniu,
- Gała Poland Sp. z o.o.- największy producent świec zapachowych w Europie. Firma jest jednym z najnowocześniejszych producentów świec.

Na obszarze gminy w 2022 r. wyrejestrowano 207 podmiotów gospodarczych, przy czym 153 (73,91%) z obszaru miasta oraz 54 z obszaru wiejskiego gminy. W analizowanych latach 2019-2022 co roku liczba podmiotów wyrejestrowanych na obszarze miasta była wyższa od liczby podmiotów na obszarze wiejskim.

Tabela 22 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych wg grup sekcji PKD 2007 z obszaru Gminy Wieluń w latach 2019- 2022 r.

obszar	2019	2020	2021	2022
Gmina Wieluń	165	140	153	207
Wieluń – miasto	140	114	120	153
Wieluń – obszar wiejski	25	26	33	54

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

Gmina Wieluń odniosła w ostatnich latach olbrzymi sukces gospodarczy. Na terenie gminy znajdują się dwie znane i uznane na całym świecie marki. Wielton S.A. należy do Grupy Kapitałowej Wielton. Jest to największy w Polsce producent naczep i jeden z większych pracodawców w Wieluniu. Korona S.A. to największy producent świec zapachowych w Europie. Firma jest jednym

z najnowocześniejszych producentów świec na świecie. Innymi dynamicznie rozwijającymi się firmami w Wieluniu są m.in.: Patrol Group, Neotech, Protyl-Serwis 44, Gras, Spółdzielnia Dostawców Mleka, DStreet, ZUGiL należący do Grupy Kapitałowej Gwarant. W Wieluniu znajdują się salony samochodowe takich marek jak Citroen, Peugeot. Wieluń posiada również wiele supermarketów: Kaufland, Intermarché, Lidl, Carrefour Express, Pszczółka, Sedal, Biedronka, Bricomarché oraz elektro marketów: Avans, Media Expert, Neonet, a także Elektryczne Centrum Handlowe ANIA, którego podstawą działalności jest handel hurtowy i detaliczny kabli i artykułów elektrotechnicznych. Inwestycje w infrastrukturę, takie jak drogi, szerokopasmowy Internet, przyczyniają się do wzrostu gospodarczego gminy, poprawiając dostępność i jakość świadczonych usług. Gmina Wieluń od lat stawia na wspieranie lokalnych przedsiębiorstw i promowanie innowacji. Działania takie jak dostęp do finansowania, szkoleń czy doradztwa dla przedsiębiorców, mają pomóc im się rozwijać i tworzyć nowe miejsca pracy. Budowane są również partnerstwa gospodarcze z sąsiednimi gminami i regionami, co również prowadzi do wzrostu gospodarczego. Jednak mimo dużych osiągnięć gospodarczych ujawniają się też problemy, z którymi gmina będzie musiała poradzić sobie w kolejnych latach.

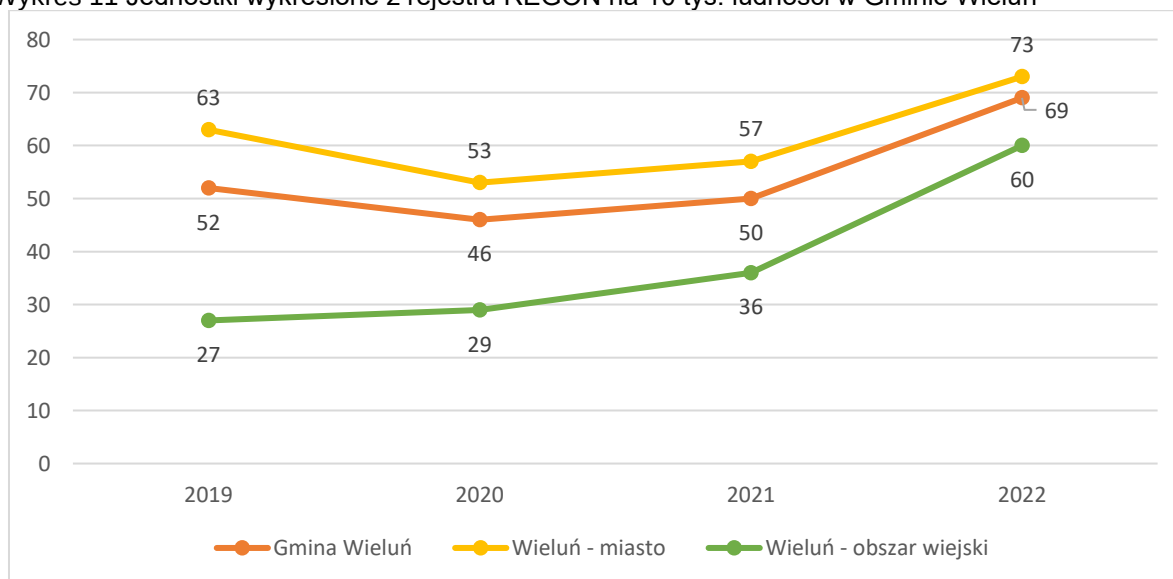
NEGATYWNE ZJAWISKA W SFERZE GOSPODARCZEJ

Głównym problemem jest likwidacja małych firm prowadzonych na terenie całej gminy. Zjawisko to jest szczególnie widoczne na terenie miasta.

Zjawisko negatywne: wyrejestrowanie podmiotów gospodarczych

Poniżej przedstawiono dane dotyczące jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności. Wyraźnie zaznacza się trudniejsza sytuacja gospodarcza na obszarze Miasta Wielunia, gdzie w analizowanym okresie co roku wartość wskaźnika była wyższa od wskaźnika dla obszaru wiejskiego gminy.

Wykres 11 Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Wieluń

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Obliczono wskaźnik: udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców powyżej 18 roku życia na danym obszarze. W tym przypadku również każdorazowo wskaźniki dla miasta są wyższe od wskaźników dla obszaru wiejskiego gminy.

Tabela 23 Udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców powyżej 18 roku życia na danym obszarze w Gminie Wieluń w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Gmina ogółem	0,63%	0,54%	0,60%	0,82%
Wieluń - miasto	0,75%	0,62%	0,67%	0,86%
Wieluń - obszar wiejski	0,34%	0,35%	0,45%	0,73%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Wieluniu oraz z Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych

Małe firmy często zmagają się z ograniczonym dostępem do kapitału, co utrudnia inwestowanie w rozwój i utrzymanie konkurencyjności na rynku. Ograniczone finansowanie prowadzi do problemów z płynnością finansową i w efekcie - do upadku. W niektórych sektorach (np. handlu) małe firmy mogą borykć się z intensywną konkurencją ze strony większych przedsiębiorstw, które mają lepszy dostęp do zasobów, takich jak kapitał, technologie czy sieci dystrybucji. Taka konkurencja może prowadzić do utraty udziałów w rynku. Właściciele małych firm często muszą pełnić wiele ról jednocześnie, takich jak zarządzanie, sprzedaż czy obsługa klienta. Brak umiejętności zarządczych lub doświadczenia biznesowego może prowadzić do nieefektywnego funkcjonowania firmy i jej upadku. Firmy napotykają trudności związane z pozyskaniem klientów, utrzymaniem ich lojalności czy zaspokojeniem potrzeb lokalnego rynku. Zmieniające się trendy konsumenckie oraz trudności z dostosowaniem się do nich prowadzą do zmniejszenia popytu na oferowane produkty czy usługi. Małe firmy z Wielunia borykają się z obciążeniami administracyjnymi oraz podatkowymi, które ograniczają ich możliwości rozwoju i mogą prowadzić do problemów finansowych. Problemem były znaczne podwyżki cen energii w 2022/23 roku. Rosnące ceny energii wpływają na małe firmy z Wielunia w różnorodny sposób, prowadząc do problemów finansowych, operacyjnych i konkurencyjnych. Powodują wzrost kosztów operacyjnych, które są związane z zużyciem energii elektrycznej, gazowej czy paliw. Wyższe koszty operacyjne prowadzą do zmniejszenia marż zysku, co z kolei wpływa na rentowność i stabilność finansową przedsiębiorstw. Wyższe ceny energii zmuszają firmy do ograniczenia inwestycji w rozwój, innowacje czy modernizację infrastruktury, ponieważ muszą skupić się na pokrywaniu bieżących kosztów. To może prowadzić do stagnacji i utraty potencjału wzrostu. Aby zmniejszyć koszty związane z rosnącymi cenami energii, małe firmy mogą być zmuszone do redukcji zatrudnienia, co z kolei wpływa na poziom bezrobocia i jakość życia mieszkańców Wielunia. Dlatego w centrum Wielunia widoczna jest likwidacja małych punktów handlowych, usługowych. Puste witryny sklepowe świadczą o niezwyklej zapaści gospodarczej w 2023 roku.

Upadające firmy prowadzą do redukcji miejsc pracy, co z kolei wpływa na stopę bezrobocia w gminie. To może prowadzić do problemów społecznych, takich jak ubóstwo czy marginalizacja. W sytuacji, gdy liczba miejsc pracy maleje, mieszkańcy mogą zdecydować się na przeprowadzkę do innych miejscowości w poszukiwaniu lepszych możliwości zawodowych i życiowych. To może prowadzić do wyludniania Gminy Wieluń i związanych z tym problemów infrastrukturalnych oraz społecznych. Taka sytuacja występuje w centrum miasta. Upadek małych firm może prowadzić do spadku innowacji

i przedsiębiorczości w gminie. Małe przedsiębiorstwa często wprowadzają innowacje i dają impuls do rozwoju lokalnej gospodarki, więc ich upadek może mieć negatywny wpływ na ogólną dynamikę gospodarczą. Małe sklepiki, punkty usługowe często odgrywają ważną rolę w budowaniu i utrzymaniu więzi społecznych w lokalnych społecznościach. Ich upadek może prowadzić do osłabienia tych więzi, co z kolei może wpłynąć destrukcyjnie na spójność społeczną i poczucie tożsamości lokalnej.

Fotografia 2. Puste lokale do wynajęcia w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 3. Puste lokale do wynajęcia w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

Za upadek małych sklepów w Wieluniu odpowiedzialna jest konkurencja z dużymi sieciami handlowymi, dyskontami. Konkurencja z dużymi sieciami handlowymi może stwarzać poważne wyzwania dla małych sklepów na terenie Wielunia. Duże sieci handlowe mają dużą skalę operacyjną i szeroki zakres asortymentu, co pozwala im oferować niższe ceny dzięki korzyściom skali i lepszemu negocjowaniu warunków z dostawcami. Małe sklepy mają ograniczone możliwości w tym zakresie, co sprawia, że trudniej im konkurować cenowo. Dyskonty często wybierają atrakcyjne lokalizacje z dużym natężeniem ruchu, co przyciąga większą liczbę klientów. Małe sklepy mogą mieć trudności z wynajęciem lub utrzymaniem takich lokalizacji ze względu na wysokie koszty. Duże sieci handlowe mają większe budżety na działania marketingowe, co pozwala im przyciągnąć uwagę klientów za pomocą promocji, reklam czy eventów. Małe sklepy zwykle mają ograniczone środki na marketing, co utrudnia im dotarcie do potencjalnych klientów. Duże sieci mogą oferować dodatkowe usługi, takie jak parking, dostęp do bankomatów czy punktów gastronomicznych, co sprawia, że zakupy są wygodniejsze i przyciągają więcej klientów. Sieci inwestują w nowoczesne technologie, takie jak systemy zarządzania inwentarzem, kasy samoobsługowe czy e-commerce, co pozwala im na lepsze zarządzanie operacjami i oferowanie wygodniejszych rozwiązań dla klientów. Małe sklepy mają ograniczone możliwości w zakresie inwestycji w technologie. W związku z tym, aby przetrwać na rynku, małe sklepy z Wielunia mogą skupić się na swoich atutach. Mogą oferować bardziej spersonalizowaną obsługę klienta, co może być przewagą nad dużymi sieciami handlowymi. Małe sklepy mogą oferować produkty i usługi, których nie można znaleźć w dużych sieciach handlowych, co może przyciągnąć klientów poszukujących wyjątkowych produktów lub lokalnych specjałów ziemi wieluńskiej. Poprzez skupienie się na swoich atutach i wykorzystanie możliwości, które są niedostępne dla dużych sieci handlowych, małe sklepy z Wielunia mogą odnaleźć swoją niszę na rynku i przetrwać pomimo silnej konkurencji. Warto również zauważyć, że władze lokalne mogą wspierać małe przedsiębiorstwa, np. poprzez organizowanie targów lokalnych czy oferowanie ulg podatkowych dla małych firm.

Fotografia 4. Strefa dużych sieci handlowych - Wieluń

Źródło: Fotografia własna

Handel online może również negatywnie oddziaływać na punkty handlowe w Wieluniu z różnych powodów. Może on zaspokajać potrzeby klientów bez konieczności wychodzenia z domu. Dzięki temu klienci mogą uniknąć stania w kolejkach czy przemieszczania się między sklepami. W rezultacie liczba klientów odwiedzających tradycyjne punkty handlowe spada. Sklepy internetowe często oferują niższe ceny, promocje czy rabaty, które są trudne do zaoferowania przez tradycyjne punkty handlowe ze względu na wyższe koszty operacyjne. W rezultacie punkty handlowe mają trudności w utrzymaniu konkurencyjności cenowej. Coraz więcej osób korzysta z urządzeń mobilnych, co prowadzi do zmiany preferencji zakupowych i większego zainteresowania zakupami online. Sklepy stacjonarne muszą dostosować się do tych zmian, aby pozostać atrakcyjne dla klientów. Sklepy online mogą oferować szerszy wybór produktów niż tradycyjne punkty handlowe, co czyni je atrakcyjniejszym miejscem zakupów. Klienci mogą łatwo porównywać oferty różnych sprzedawców i wybierać najlepsze produkty zgodnie z ich potrzebami. W miarę jak spada liczba klientów odwiedzających tradycyjne punkty handlowe, właściciele nieruchomości handlowych mają trudności z wynajmem powierzchni i utrzymaniem dochodów, co widać w centrum Wielunia. Tradycyjne punkty handlowe ponoszą koszty związane z wynajmem, energią, utrzymaniem personelu oraz innymi wydatkami operacyjnymi. W obliczu konkurencji ze strony handlu online, te koszty mogą stanowić znaczący problem dla przetrwania tych punktów.

Sprzedaż online stanowi ogromną szansę dla lokalnych firm, w tym tych z Wielunia, które mogą rozszerzyć swój zasięg i dotrzeć do nowych klientów. Dzięki sprzedaży online, lokalne firmy mogą dotrzeć do klientów na terenie całego kraju, a nawet poza jego granicami. To pozwala im zwiększyć swoją bazę klientów i sprzedaż. Taka forma umożliwia lokalnym firmom łatwiejsze dotarcie do niszowych rynków i klientów, którzy poszukują unikalnych lub specjalistycznych produktów. Sprzedaż online może obniżyć koszty operacyjne, takie jak wynajem powierzchni handlowej czy zatrudnienie personelu, co pozwala lokalnym firmom osiągać wyższe marże zysku. Najlepszym przykładem udanej transformacji jest firma Dstreet z Wielunia, która w krótkim czasie przeprowadziła transformację i prowadzi sprzedaż również poza Polską.

Aby skorzystać z tych możliwości, lokalne firmy z Wielunia powinny wdrożyć strategie e-commerce, takie jak: tworzenie atrakcyjnych i funkcjonalnych stron internetowych, oferowanie szybkich i niezawodnych metod dostawy, zapewnienie wygodnych i bezpiecznych metod płatności.

Zjawisko negatywne: obszar Targowiska Miejskiego w Wieluniu wymaga rewitalizacji i modernizacji ze względu na negatywne oddziaływanie na gospodarczy wizerunek miasta i gminy

Strefą problemową jest również obszar targowiska w centrum miasta. Wieluń, miasto o bogatej historii i tradycjach, stanowi centrum życia społecznego i gospodarczego dla mieszkańców gminy. Jednym z najważniejszych elementów tej lokalnej społeczności jest targowisko - miejsce, gdzie mieszkańcy gromadzą się, aby kupić świeże produkty, nawiązywać kontakty oraz utrzymywać lokalną gospodarkę.

Fotografia 5. Targowisko Miejskie w Wieluniu

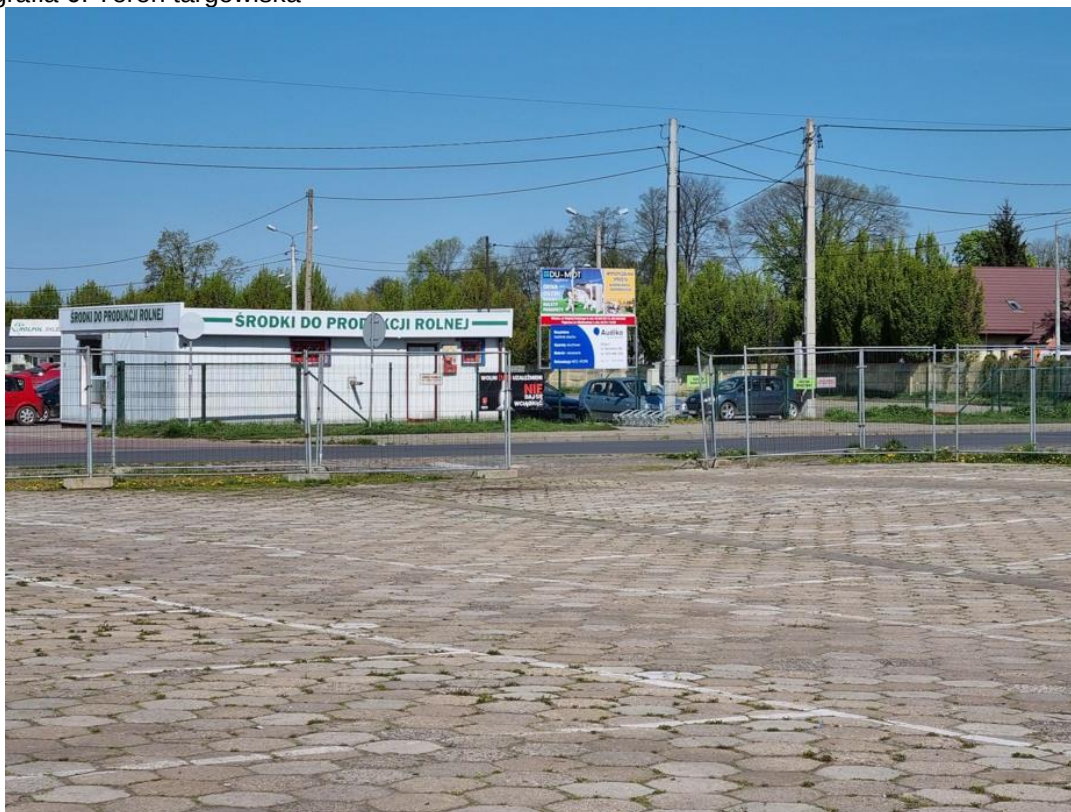

Źródło: Fotografia własna

Targowisko w Wieluniu pełni kluczową rolę jako centrum życia społecznego. Mieszkańcy gromadzą się tu, aby rozmawiać, dzielić się nowinami i wzajemnie się wspierać. Targowisko umożliwia budowanie relacji międzypokoleniowych, gdyż osoby starsze przekazują młodszym swoją wiedzę na temat produktów, przepisów czy tradycji. W ten sposób targowisko staje się miejscem, gdzie wzmacniane są więzi społeczne oraz poczucie wspólnoty. Daje ono szansę małym przedsiębiorcom, rolnikom i rzemieślnikom na sprzedaż swoich produktów bezpośrednio konsumentom. Dzięki temu zarówno sprzedawcy jak i kupujący osiągają korzyści, gdyż produkty są świeże, a ceny często niższe niż w dużych sieciach handlowych. Targowisko wpływa więc na rozwój lokalnej przedsiębiorczości, utrzymanie zatrudnienia oraz dywersyfikację gospodarki. Targowisko w Wieluniu jest również symbolem lokalnej tożsamości. Przez pokolenia stało się miejscem, gdzie przekazywane są tradycje, wartości oraz kultura regionu. Mieszkańcy mogą tu znaleźć lokalne specjały, jak również uczestniczyć w różnorodnych wydarzeniach kulturalnych czy świątecznych, które wpływają na kształtowanie poczucia przynależności do lokalnej społeczności. Podsumowując, targowisko w Wieluniu jest nie tylko miejscem handlu, ale także sercem lokalnej społeczności, które wpływa na życie mieszkańców pod wieloma względami. Jako ośrodek życia społecznego, targowisko umożliwia budowanie i umacnianie więzi między mieszkańcami, a także przekazywanie wiedzy i wartości międzypokoleniowych. W kontekście gospodarczym, targowisko wspiera rozwój lokalnej przedsiębiorczości, zachęcając do wspierania małych biznesów, rolników i rzemieślników. Dzięki temu przyczynia się do dywersyfikacji gospodarki i utrzymania miejsc pracy. W dobie globalizacji oraz rosnącej konkurencji ze strony dużych sieci handlowych i handlu internetowego, warto docenić znaczenie targowiska dla lokalnej społeczności. Wspieranie targowiska to inwestycja w rozwój społeczny, gospodarczy oraz kulturowy Wielunia, co przekłada się na lepszą jakość życia dla jego mieszkańców. Targowisko w Wieluniu nie tylko stanowi element lokalnego dziedzictwa, ale również

pokazuje siłę współpracy i zaangażowania społeczności, która przyczynia się do rozwoju regionu i tworzenia więzi między jego mieszkańcami.

Fotografia 6. Teren targowiska

Źródło: Fotografia własna

Mimo że targowisko w Wieluniu pełni ważne funkcje społeczne, gospodarcze i kulturowe, istnieje problem zaniedbań infrastrukturalnych, które wpływają na jego wizerunek i funkcjonowanie.

Targowisko w Wieluniu zmagają się z problemami infrastrukturalnymi, takimi jak brak odpowiedniego odwodnienia ulic czy spękany teren. W efekcie, podczas opadów deszczu, miejsce to może stać się błotniste i trudno dostępne dla kupujących oraz sprzedających. Spękane powierzchnie utrudniają poruszanie się, zwłaszcza dla osób starszych czy niepełnosprawnych, co może zniechęcać mieszkańców do korzystania z targowiska. Zaniedbany wygląd targowiska może wpłynąć na sposób, w jaki jest ono postrzegane przez mieszkańców i odwiedzających. Brak dbałości o estetykę i funkcjonalność tego miejsca może sprawić, że będzie ono postrzegane jako mniej atrakcyjne, co w konsekwencji może prowadzić do zmniejszenia liczby klientów i sprzedawców. W efekcie, lokalna gospodarka może ucierpieć, gdyż małe przedsiębiorstwa i rolnicy będą mieli mniejsze możliwości sprzedaży swoich produktów. By poprawić wizerunek targowiska oraz zwiększyć jego atrakcyjność dla mieszkańców i odwiedzających, konieczna jest rewitalizacja i modernizacja tego miejsca. Inwestycje w infrastrukturę, taką jak poprawa odwodnienia, naprawa spękanych powierzchni, a także dbałość o estetykę i porządek, przyczynią się do zwiększenia funkcjonalności i komfortu korzystania z targowiska. Teren wymaga pilnej rewitalizacji.

Fotografia 7. Bar przy targowisku.

Źródło: Fotografia własna

Wizerunek targowiska w Wieluniu ma istotne znaczenie dla otoczenia gospodarczego. Zaniedbanie tego miejsca może prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji, takich jak utrata atrakcyjności dla inwestorów, spadek konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw czy zmniejszenie wpływów z turystyki. Dlatego ważne jest, aby dbać o wizerunek targowiska, inwestując w jego modernizację, rewitalizację oraz dbałość o estetykę i porządek, aby wspierać rozwój lokalnej gospodarki.

Zjawisko negatywne: dysfunkcyjny teren cukrowni w Wieluniu, który ma negatywny wpływ na wizerunek gospodarczy miasta i gminy

(ul. Długosza, Cukrownicza, Jagiełły, Przejazd, Zawadzkiego, Magnoliowa)

Kolejnym elementem dysfunkcyjnym w Gminie Wieluń jest obszar dawnej cukrowni, która funkcjonowała tu w latach 1912-2004. Na początku XX wieku, wraz z rozwojem rolnictwa oraz wzrostem popytu na cukier, władze lokalne podjęły decyzję o założeniu cukrowni na terenie Wielunia. Inicjatywa ta była zgodna z ówczesnymi trendami w Polsce, gdzie powstawało wiele cukrowni. Na początku XX wieku, cukrownia w Wieluniu przeżywała okres szybkiego rozwoju, zarówno pod względem technologicznym, jak i produkcyjnym. Wzrost popytu na cukier, rozwój infrastruktury kolejowej oraz inwestycje w nowe technologie sprawiły, że zakład zaczął się rozwijać, zwiększając swoje moce produkcyjne. Po zakończeniu wojny w 1945 roku, cukrownia w Wieluniu została odbudowana i ponownie uruchomiona, co pozwoliło na kontynuowanie produkcji cukru. W okresie PRL-u zakład był częścią państwowego sektora przemysłu spożywczego. Mimo trudności gospodarczych, cukrownia utrzymywała produkcję, choć z czasem zaczęła borykać się z problemami finansowymi i technologicznymi. W wyniku przemian politycznych i gospodarczych lat 90. cukrownia w Wieluniu przeszła proces prywatyzacji. Zakład został objęty programem restrukturyzacji

cukrownictwa, co pozwoliło na wprowadzenie zmian organizacyjnych, technologicznych i finansowych, mających na celu poprawę efektywności i konkurencyjności zakładu. Cukrownia w Wieluniu odgrywała istotną rolę w gospodarce lokalnej, zapewniając miejsca pracy dla mieszkańców oraz wspierając rozwój rolnictwa w regionie. Cukrownia zaprzestała działalności w 2004 roku i od tego momentu jej budynki niszczeją. Hala i budynek administracyjny cukrowni „Wieluń” oraz były młyn „Amerykanka” objęte są opieką konserwatorską, ale nieujęte są w rejestrze zabytków. Zakład współpracował z lokalnymi rolnikami, którzy dostarczali buraki cukrowe jako surowiec. Cukrownia przyczyniała się także do rozwoju infrastruktury i edukacji w regionie, angażując się w różne inicjatywy społeczne i kulturalne. W latach I wojny światowej do cukrowni doprowadzono tory kolejki wąskotorowej Wieluń-Praszka, w 1929 roku wybudowano bocznice kolei normalnotorowej do linii nr 181.

Dziś teren należy uznać za dysfunkcyjny. Dawna działalność gospodarcza nie jest prowadzona. Na terenie dawnej cukrowni powstały drobne magazyny, przechowalnie.

Fotografia 8. Teren dawnej cukrowni

Źródło: Fotografia własna

Rewitalizacja dawnej cukrowni w Wieluniu jest konieczna z kilku powodów, które wpłyną korzystnie na rozwój miasta i okolic. Rewitalizacja dawnej cukrowni wpłynie na poprawę wizerunku Wielunia, czyniąc go bardziej atrakcyjnym dla inwestorów, turystów oraz mieszkańców. Nowoczesne obiekty i przestrzenie publiczne mogą przyciągać nowe przedsiębiorstwa, tworzyć miejsca pracy oraz zwiększać wartość nieruchomości w okolicy. Dawna cukrownia jest ważnym elementem przemysłowego dziedzictwa Wielunia. Poprzez rewitalizację tego obiektu można zachować jego wartość historyczną i kulturową, jednocześnie przystosowując go do nowych funkcji. W ten sposób miasto może łączyć swoje tradycje z rozwojem i współczesnymi potrzebami społeczności. Przeprowadzenie rewitalizacji może stworzyć nowe miejsca pracy, zarówno podczas procesu przekształcania terenów, jak i po zakończeniu inwestycji. Ponadto, nowe obiekty i przestrzenie publiczne mogą sprzyjać aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej mieszkańców Wielunia.

PODSUMOWANIE

Największe problemy gospodarcze w Wieluniu występują w centrum miasta oraz na obszarze po dawnej cukrowni, która utraciła swoje funkcje. Te obszary, niegdyś tętniące życiem gospodarczym, dziś borykają się z wieloma wyzwaniami, które wpływają na kondycję ekonomiczną miasta i jego mieszkańców. Wieluńskie centrum miasta, choć obfitujące w zabytki i historyczne budynki, boryka się z problemami gospodarczymi wynikającymi z zaniedbań infrastruktury oraz braku inwestycji w lokalne przedsiębiorstwa. Kamienice i inne budynki w centrum wymagają pilnej rewitalizacji, która mogłaby przyciągnąć nowych mieszkańców i przedsiębiorców. Brak odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej, takiej jak drogi rowerowe czy chodniki, utrudnia rozwój lokalnego handlu i turystyki, a tym samym wpływa na kondycję gospodarczą tego obszaru. Fatalny stan targowiska i jego otoczenia prowadzi do spadku obrotów małych przedsiębiorców i rolników z Wielunia i okolic.

Teren dawnej cukrowni, niegdyś ważny dla gospodarki Wielunia, obecnie pozostaje opuszczony i niewykorzystany. Utrata funkcji gospodarczych przez ten obszar przyczyniła się do zaniku miejsc pracy oraz wzrostu bezrobocia wśród mieszkańców. Ponadto, niezagospodarowane tereny i niszczące budynki przyczyniają się do obniżenia wartości nieruchomości w okolicy, co z kolei wpływa negatywnie na rozwój inwestycji.

W celu poprawy sytuacji gospodarczej Wielunia, szczególnie na obszarach dotkniętych kryzysem, niezbędne są zdecydowane działania ze strony władz lokalnych, współpraca z inwestorami oraz zaangażowanie społeczności. Rewitalizacja i modernizacja tych obszarów, wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości oraz inwestycje w infrastrukturę mogą przyczynić się do ożywienia gospodarczego miasta, zwiększenia wartości nieruchomości oraz poprawy jakości życia mieszkańców Wielunia.

Na rysunku poniżej, na którym niebieskimi liniami oznaczono obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych, obszary o negatywnym oddziaływaniu gospodarczym oznaczono pomarańczowymi okręgami.

Rysunek 2 Zjawiska negatywne w sferze gospodarczej – pomarańczowe okręgi

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu mapy z Geoportalu Województwa Łódzkiego
<https://geoportal.lodzkie.pl/imap/>

4. Analiza środowiska naturalnego

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, kolejnym kryterium oceny jest stan środowiska naturalnego.

SUROWCE MINERALNE

Poniżej wymienione zostały wszystkie udokumentowane złoża surowców mineralnych na terenie gminy z podaniem ich stanu zasobów geologicznych bilansowych i przemysłowych na podstawie „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r.” Warszawa 2022 r.

Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby		Wydobycie
		Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
PIASKI I ŻWIRY				
Jodłowiec II	R	568	448	-
Masłowice II	E	277	277	50
Masłowice III	R	154	-	-
Masłowice IV	Z	20	-	-
Masłowice IVA	Z	48	-	-
Masłowice IX	E	54	-	8
Masłowice V	R	708	-	-
Masłowice VI	R	46	-	-
Masłowice VII	R	59	-	-
Masłowice VIII*	E	42	-	6
Sieniec	R	1 006	-	-
Jodłowiec II	R	568	448	-
SUROWCE WĘGLANOWE – WAPIENIE I MARGLE				
Wieluń	R	56 937	-	-
SUROWCE ILASTE DLA PRZEMYSŁU CEMENTOWEGO				
Wieluń-Widoradz	Z	72411	-	-
SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ				
Gaszyn	Z	546	-	-
KAMIENIE ŁAMANE I BLOCZNE				
Masłowice IX	E	171	-	10
Masłowice VIII	E	51	-	11

Oznaczenia stanu zagospodarowania złoża:

E – złoża eksploatowane

M – złoża skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)

Z – złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane

T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo

GLEBY⁴

W obszarze miasta dominują gleby zurbanizowane, z wyjątkiem jego północnej, północno-wschodniej, wschodniej części, gdzie dominują gleby gliniaste lub piaszczysto-gliniaste oraz południowej o przewadze ubogich gleb piaszczystych.

W rejonie północnym dominują gleby brunatne, bielcowe oraz czarne ziemie wytworzone z pyłów zwykłych całkowitych lub podzielonych glinami albo piaskami oraz glin lekkich, najczęściej pylastych nieco spiaszczonych w wierzchniej warstwie o niewielkiej miąższości (do 50 cm). Zalicza się je do

⁴ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

kompleksów pszenneego dobrego oraz pszenno-żytniego w IIIa lub IIIb klasie gruntów ornych. Czarne ziemie zaliczają się do kompleksu zbożowo-pszenneego mocnego – III b – IV b klasa gruntów ornych. W północno-wschodniej części omawianego rejonu (okolica dawnej cukrowni) występują najlepsze gleby, niestety zajmują one stosunkowo niewielką powierzchnię. Są to czarne ziemie wytworzone ze średnio głębokich pyłów zwykłych zalegających na glinach lekkich. Zaliczają się one do kompleksu pszenneego bardzo dobrego.

Najslabsze gleby rejonu północnego Miasta Wielunia to gleby brunatne i bielcowe z małym udziałem czarnych ziem wytworzone głównie z pyłów zwykłych lub piasków gliniastych lekkich pylastych średnio głęboko zalegających na piaskach luźnych lub słabo gliniastych. Zaliczają się one do kompleksu żytnio-ziemniaczanego dobrego – IVa – IVb klasa gruntów ornych.

W rejonie południowym Miasta Wielunia dominują gleby piaszczyste. Najczęściej są to gleby brunatne i bielcowe, rzadziej czarne ziemie wytworzone z piasków słabo gliniastych, gliniastych lekkich lub rzadko pyłów zwykłych o małej miąższości (poniżej 50 cm) zalegających na piaskach luźnych. Są to gleby o mało korzystnych warunkach do uprawy zaliczone do kompleksów żytnio-ziemniaczanego słabego lub rzadziej zbożowo-pastewneego słabego – V klasy gruntów ornych.

Obszar gminy charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych. Występują tutaj obszary gleb zarówno o dobrych i bardzo dobrych warunkach, jak i słabych lub bardzo słabych.

Najlepsze gleby tego obszaru to głównie gleby bielcowe pszenne dobre lub pszenno-żytnie w klasach bonitacji IIIa – IIIb, wytworzone z glin lekkich, czasami nieco spiaszczonych od powierzchni. Dość rzadko w warstwach do 100 cm występują pyły zwykłe. Charakteryzują się one wysoką zawartością składników pokarmowych, dobrymi warunkami wodno-powietrznymi, dobrą strukturą i są łatwe do uprawy. Do grupy tej zaliczono również niewielkie obszary gleb zbożowo-pastewnych mocnych oraz pszennych wadliwych. Są to głównie czarne ziemie lub gleby brunatne o takim samym gatunku w klasach IIIa – IVa z małym udziałem IVb, dorównujące ww. glebom zawartością składników pokarmowych. Gleby opisanej grupy dominują w części środkowej (na północ i wschód od Miasta Wielunia, w okolicach wsi Ruda) i południowej gminy (okolice wsi Kadłub).

Nieco gorsze warunki do uprawy posiadają gleby bielcowe, brunatne lub rzadziej czarna ziemia wytworzona głównie z piasków gliniastych w klasach bonitacji IVa –IVb. Są to gleby żytnio-ziemniaczane dobre z małym udziałem żytnio-ziemniaczanych słabych i zbożowo-pastewnych w klasie IVb. Charakteryzują się one mniejszą zawartością składników pokarmowych, większą wrażliwością na suszę i stwarzają średnio korzystne warunki do uprawy. Gleby te dominują w części środkowej oraz na zachodzie gminy.

W części południowej gminy (w sąsiedztwie miasta) i północno-wschodniej oraz na zachodzie gminy duży procent powierzchni zajmują ubogie gleby piaszczyste. Wyróżniono wśród nich dwie grupy. W pierwszej z nich dominują gleby brunatne lub bielcowe żytnio-ziemniaczane słabe z małym udziałem czarnych gleb lub mad zbożowo-pastewnych słabych. Są one najczęściej wytworzone z płytkich lub średnio głębokich piasków słabo gliniastych zalegających na piasku luźnym i zaliczają się do V klasy bonitacji.

Najuboższe gleby w gminie, to żytńio-łubinowe gleby brunatne wylugowane wytworzone z piasków luźnych w V-VI klasie bonitacji. Są one bardzo przepuszczalne i suche i bardzo ubogie w składniki pokarmowe, a także próchnicę.

Doliny rzeczne i obniżenia terenu wypełnione są glebami hydrogenicznymi o zróżnicowanym składzie mechanicznym i różnych stosunkach wodnych, głównie w klasach III – V.

Występują na nich głównie użytki zielone o średniej (klasy III – IV bonitacji użytków zielonych) lub słabej (klasa V bonitacji użytków zielonych) wartości. Są to obszary chronione przed zagospodarowaniem poza rolniczym (zabudowa oraz wprowadzanie innego rodzaju przegród powodujących przerwanie ciągłości powiązań ekologicznych realizujących się za pośrednictwem dolin rzecznych) oraz przed zakłóceniem stosunków wodnych i chemizacją środowiska przyrodniczego.

WODY PODZIEMNE⁵

Na obszarze Miasta i Gminy Wieluń występują następujące poziomy wodonośne: I plejstocenu, II miocenu, III keloweju – oksfordu, IV serii rudonośnej, V warstw kościeliskich. Poważniejsze znaczenie mają dwa poziomy: keloweju – oksfordu (III) i warstw kościeliskich (V).

Jednolite Części Wód Podziemnych

Miasto i Gmina Wieluń znajduje się w granicach Jednolitych Części Wód Podziemnych 82 – kod UE PLGW600082, stan: dobry, ryzyko: niezagrożona, stan chemiczny, ilościowy, ogólny: dobry, region wodny Warty, stratygrafia i typ ośrodka wodonośnego: czwartorzęd (porowy), kreda (szczelinowy), jura (szczelinowo-krasowy)

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Przez Miasto i Gminę Wieluń przebiegają granice dwóch udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- nr 325 (środkowa jura, porowo-szczelinowy) Częstochowa (W) obejmujący znaczną część miasta i gminy bez ich wschodnich, północno-wschodnich i północno-zachodnich rubieży,
- nr 326 (górna jura, krasowo-szczelinowy) Częstochowa (E) obejmujący wschodnią część gminy i niewielką północno wschodnią część miasta.

WARUNKI GEOTERMALNE⁶

Na podstawie badań wód podziemnych przeprowadzonych w głębokich otworach badawczych zlokalizowanych w rejonie miasta, a także analizy literatury fachowej wskazano, że na terenie miasta i gminy występują zasoby wód geotermalnych i potencjalnie leczniczych w zbiorniku triasu dolnego. Według przeprowadzonych analiz stwierdzono, że zbiornik triasu dolnego charakteryzuje się występowaniem wód o zróżnicowanej mineralizacji. Podczas wierceń nie wykonano pomiarów temperatur. Jednak na podstawie danych z innych otworów wiertniczych oszacowano, że temperatura w spągowej części nie przekroczy 80°C. Uznano, że wydajność potencjalnego ujęcia w Wieluniu powinna wynosić ok. 50-60 m³/h.

⁵ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

⁶ Ibidem

WODY POWIERZCHNIOWE⁷

Pod względem hydrograficznym Miasto i Gmina Wieluń położona jest w dorzeczu Warty w obszarze dwóch zlewni rzek Pysznnej i Warty. Rzeka Pyszna jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Oleśnicy stanowiąc główny ciek gminy. Koryto rzeki jest wyrównane i charakteryzuje się szerokością do 5,0 m.

Oprócz doliny rzeki Pysznnej, miasto rozcięte jest przez martwą dolinę na dwie części: południową i północną oraz przez sieć rowów melioracyjnych oraz kanałów (w tym np. rzeka Kanał Wieluński – prawobrzeżny dopływ rzeki Pysznnej stanowiący główny odbiornik wód opadowych, oczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych z terenu miasta).

Dość ważnym elementem wód powierzchniowych na terenie badanym są niewielkie, lecz dość liczne występujące małe zbiorniki wodne. Do rzeki Pysznnej w granicach gminy wpływają rzeki: Kanał Kopydłów - Krzyworzeka, Kanał Wieluński, Kanał Starzenicki i szereg mniejszych cieków bez nazw. Tylko w części południowo-wschodniej gminy z niewielkiego obszaru wody płyną w kierunku wschodnim – za pośrednictwem niewielkiego cieku wody odprowadzane są bezpośrednio do rzeki Warty. W rejonie tym, przez wieś Rudę (na terenie gminy) oraz przez wieś Kamionkę (poza terenem gminy), przebiega dział wodny oddzielający zlewnię rzeki Warty od zlewni rzeki Pysznnej. Ponadto dość ważnym elementem wód powierzchniowych na terenie gminy są niewielkie, lecz dość licznie występujące, zbiorniki wód powierzchniowych. Są to zbiorniki naturalne (głównie oczka polodowcowe lokalnie zarastające oraz sztuczne stawy), w dużej mierze mające charakter hodowlany, przeciwpożarowy lub stanowiące miejsca rekreacji dla okolicznej i miejskiej ludności.

Jednolite Części Wód Powierzchniowych

Miasto i Gmina Wieluń leżą w granicach czterech JCWP:

- „Dopływ z Popowic” – kod: RW600016181749, niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- „Kamionka” – kod: RW600016181752, niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- „Warta od Grabarki do Dopływu spod Bronikowa” – kod: RW600019181759, niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- „Pyszna do Dopływu z Gromadzie” – kod: RW6000171818893, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

LASY I TERENY ZIELENI

Na terenie Gminy Wieluń dominują dwa największe kompleksy leśne:

- a) w północnej i północno-wschodniej części Gminy,
- b) w południowo i południowo-wschodniej części Gminy.

Lasy te odznaczają się znaczną atrakcyjnością krajobrazową, korzystnym mikroklimatem, a przy tym także stosunkowo znaczną odpornością roślinności i elementów środowiska przyrodniczego. Najczęściej spotykanymi typami siedlisk na terenie Gminy są bór świeży i bór mieszany wilgotny. Inne typy siedlisk zajmują niewielki procent powierzchni.

⁷ Ibidem

Jako cenny obiekt przyrodniczy na terenie Gminy należy wymienić rezerwat leśny „Lasek Kurowski” obejmujący fragment o pow. 22,13 ha kompleksu leśnego położonego na północ od wsi Piaski, charakterystyczny ze względu na występowanie grądu z udziałem jodły, olsu i łągu olsowego. Flora jest na tym obszarze bogata: wyróżniono 121 gatunków, a wśród nich rzadki i podlegający ochronie storczyk kruszyk błotny. Lasów w okolicach Miasta Wielunia jest bardzo niewiele. Jedyne większy kompleks występuje w zachodniej części Gminy.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE – OBSZAR MIASTA

Park Miejski im. Żwirki i Wigury

Park powstał w 1852 r. z inicjatywy komisarza obwodowego Fryderyka Augusta Goleńskiego, według projektu inżyniera powiatu Karola Brochockiego, na miejscu fosy i murów obronnych między dzisiejszymi ulicami Śląską i Krakowskie Przedmieście, wzdłuż ul. Piłsudskiego. Projekt realizowano do 1895 r. Na terenie parku znalazły się: dawny zamek, synagoga i wybudowana później cerkiew; dwa ostatnie obiekty zamykały z dwóch stron aleję stanowiącą jego główną oś. Obszar parku powiększono po zasypaniu fosy koło zamku i ratusza oraz później w 1927 r. W 1933 r. nadano parkowi imię Żwirki i Wigury. W latach II wojny światowej park był dostępny wyłącznie dla Niemców. Po zburzeniu kościoła farnego, synagogi i budynku Ochotniczej Straży Pożarnej poszerzyli go oni o dodatkowy teren. Po ostatnim powiększeniu parku o działki po wyburzeniu zachodniej pierzei Krakowskiego Przedmieścia w latach 60. XX wieku, objął on powierzchnię 3,95 ha. Drzewostan parku tworzą: buki, klony pospolite, wiąz pospolite, dęby szypułkowe, kasztanowce zwyczajne, jesiony wyniosłe, robinie akacjowe, lipy, brzozy i wierzby. Najokazalsze drzewa rosną w najstarszej części parku, wzdłuż ul. Piłsudskiego. W miejscu dawnej fosy przebiega rów z ciekim wodnym zasilanym ze źródeł w klasztorze bernardynek, w południowo- zachodniej części znajduje się staw z fontanną. W 1996 r. gwałtowna burza zniszczyła kilka okazałych drzew. Na terenie parku, przy pl. Kazimierza Wielkiego znajduje się pomnik Pogromcom Hitleryzmu wzniesiony w latach 50- tych.

Lasek Miejski

Park leśny położony jest po północnej stronie ul. Wojska Polskiego, na terenie nazywanym dawniej Podszubienice, sąsiadującym ze stadionem WKS- u, dawnym amfiteatrem, gruntami wsi Turów i ogródkami działkowymi. Do lat 20. XX w. teren ten był wysypiskiem śmieci, w latach powstania styczniowego stała tu szubienica i były wykonywane wyroki śmierci na powstańcach, następnie został uporządkowany i zalesiony. W miejscu straceń w latach 1905, 1914 i 1915 odbywały się manifestacje patriotyczne.

Główną osią założenia parkowego jest aleja spacerowa równoległa do ul. Wojska Polskiego, do niedawna wysadzana 70- letnimi modrzewiami. Drzewostan stanowią w dużym stopniu nasadzenia z lat 20. - modrzewie, sosny, świerki i dęby. Cały park ma powierzchnię 37,76 ha.

Na miejscu straceń powstańców styczniowych wzniesiono niewielki pomnik z piaskowca opatrzony stosowną inskrypcją: Magistrat Miasta Wielunia czcąc pamięć straconych na tym miejscu powstańców 1863 r., stawia ten skromny pomnik w 1925 r. Ponadto obok znalazła się tablica poświęcona pamięci: Bronisława Domańskiego, Alberta Szusterskiego, Biczyska (prawdopodobnie August Szubert), Józefa Frankowskiego, Antoniego Kobera i Marcelego Zarzyckiego. Obecnie znamy

również nazwiska pozostałych skazańców: Jan Dąbrowski, Piotr Bartnikow, Józef Szczepański, Wincenty Wisłowski, Antoni Sandomirski, Iwan Siurdiukow, Osip Konkow i Taras Safonow.

W 1934 r. z inicjatywy Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny i starosty wieluńskiego Tadeusza Niżankowskiego zorganizowano zbiórkę pieniędzy i 11. listopada odsłonięto nowy pomnik. W czasie prac znaleziono szczątki 8 ofiar egzekucji. Pomnik ten został zburzony przez hitlerowców w 1940 r. Odbudowany w oparciu o zachowaną makietę i sfinansowany ze składek wielunian pomnik Bohaterów Powstania Styczniowego odsłonięto 6. lipca 1958 r.

W latach 1998 - 2000 z części Lasku Miejskiego wydzielono Wieluński Ogród Botaniczny - ogrodzono 10 ha obszaru. Rosną tu: świerki, sosny, brzozy, dęby i olsze z nasadzeń z lat 20 XX w. Oprócz funkcji rekreacyjnych, ogród ma także służyć celom dydaktycznym, mogą tu być prowadzone zajęcia dla uczniów wieluńskich szkół. Będzie temu służyć projektowana ścieżka dydaktyczna i ekspozycje.

Obecnie Lasek Miejski wymaga przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych, dostosowania go do potrzeb mieszkańców. Należy podnieść poziom bezpieczeństwa użytkowników oraz uatrakcyjnić tę przestrzeń.

Kamieniołomy Kowalskiego

Stary, od lat nieczynny, częściowo zarośnięty kamieniołom znajduje się u zbiegu ulic Częstochowskiej i Polnej, jest interesującym z geologicznego punktu widzenia obiektem. Ściana o długości około 250 m i wysokości kilku metrów stanowi obecnie jedyne na opisywanym terenie odsłonięcie utworów keloweju.

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Na terenie Gminy Wieluń występują następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody;
- Stanowisko dokumentacyjne;
- Pomniki przyrody;
- Użytki ekologiczne.

W mieście:

- nie występują obszary przyrodnicze objęte prawną ochroną,
- obiekty objęte prawną ochroną przyrodniczą stanowi 9 pomników przyrody położonych na terenie dawnej wieluńskiej cukrowni przy ul. Długosza.

Tabela 24 Pomniki przyrody w mieście

L.p.	Opis	Położenie	Akt prawny Data utworzenia
1.	Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	dz. nr ew. 60/2	Rozporządzenie Nr 20/2005 Wojewody Łódzkiego z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.
2.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) – <i>Fagus sylvatica</i>	dz. nr ew. 62/1	
3.	Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>		
4.	Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	dz. nr ew. 31/2	
5.	Cis pospolity – <i>Taxus baccata</i>		

L.p.	Opis	Położenie	Akt prawny Data utworzenia
6.-8.	3 cisy pospolite – <i>Taxus baccata</i>	dz. nr ew. 31/1	Urz. Woj. Łódzkiego, z dn.26.07.2005 r. Nr 232, poz.2320 10 sierpnia 2000 r.
9.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) – <i>Fagus sylvatica</i>		

Źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

W gminie występują następujące formy ochrony przyrody w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody:

Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody „**Lasek Kurowski**” utworzony 1 stycznia 1984 r. położony jest w Leśnictwie Ożarów, Nadleśnictwo Wieluń na terenie o powierzchni 22,07 ha. Podstawę prawną jego ochrony stanowią: Zarządzenie Nr 6/2013 RDOŚ w Łodzi z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie rezerwatu „Lasek Kurowski” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1645) oraz Zarządzenie Nr 13/2011 RDOŚ w Łodzi z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Lasek Kurowski” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 98, poz. 833), zmienione Zarządzeniem RDOŚ w Łodzi z dnia 31 grudnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r. poz. 131).

Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.RP.450.

Jest to rezerwat leśny, typ ochrony: fitocenotyczny, podtyp ochrony: zbiorowisk leśnych, typ ekosystemu: leśny i borowy, podtyp ekosystemu: lasów mieszanych nizinnych. Celem ochrony rezerwatu jest zachowaniu ekosystemów leśnych z udziałem jodły i buka.

Stanowisko dokumentacyjne

„Kamieniołom piaskowców Olewin” stanowi odkrywka geologiczna, kamieniołom piaskowców żelazistych jury dolnej o powierzchni 0,52 ha położony w miejscowości Olewin na działce nr ew. 633, usytuowanej na południe od drogi powiatowej w kierunku Wierzchlasu został objęty ochroną zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego (Dz. U. W.S. Nr 29, poz. 174 z 1998 r.).

Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.SD.213.

Pomniki przyrody

W obszarze gminy pomniki przyrody zlokalizowane są we wsiach: Masłowice, Olewin oraz Ruda. Drzewa objęte ochroną stanowią relikty po dawnych parkach dworskich, z wyjątkiem topoli białej położonej przy drodze w Olewinie.

Tabela 25 Pomniki przyrody w gminie

Tabela 20. Pomniki przyrody w gminie			
L.p.	Opis	Położenie	Akt prawny Data utworzenia
1.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	dz. nr ew. 1160/2 Ruda	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9) 6 marca 1998 r.
2.	Topola biała - <i>Populus alba</i>	dz. nr ew. 777 Olewin	
3.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	dz. nr ew. 666/6 Olewin	
4.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	dz. nr ew. 666/7 Olewin	
5.-23.	19 dębów szypułkowych - <i>Quercus robur</i>		
24.-31.	8 dębów szypułkowych - <i>Quercus robur</i>	dz. nr ew. 666/2 Olewin	
32.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	dz. nr 721/56 Masłowice	
33.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>		
34.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>		
35.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>		
36.	Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>		
37.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>		

L.p.	Opis	Położenie	Akt prawny Data utworzenia
38.-39.	2 orzechy czarne - <i>Juglans nigra</i>		
40.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>		

Źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

Użytki ekologiczne

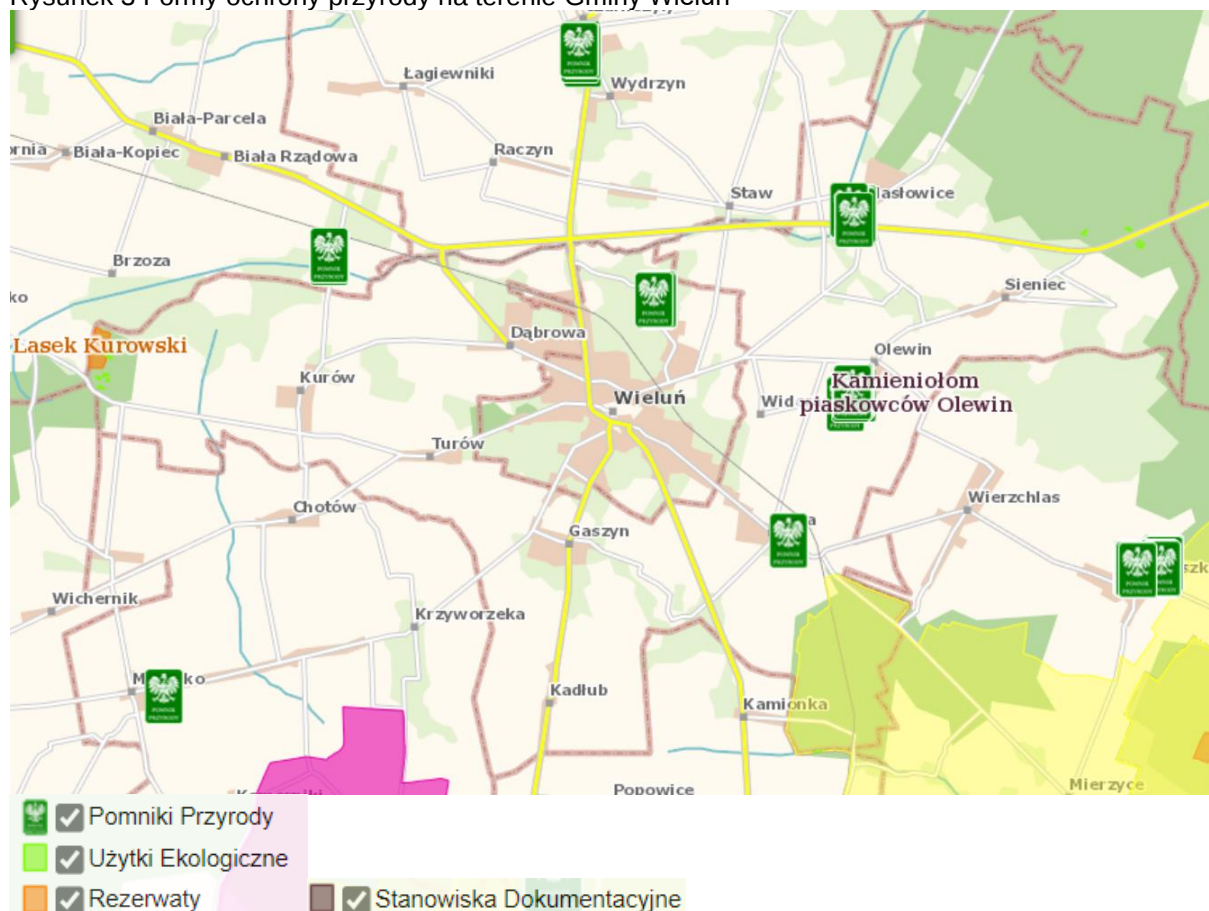
W obszarze gminy występuje dziewięć użytków ekologicznych obejmujących bagna śródleśne rozmieszczone w czterech obrębach.

Tabela 26 Użytki ekologiczne w gminie

L.p.	Przedmiot ochrony	Powierzchnia w ha	Położenie	Akt prawny Data utworzenia
1.	Bagno śródleśne	1,32	dz. nr ew. 38 A/1 Jodłowiec	Rozporządzenie nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 31.05.2000 r. Nr 73, poz. 391) 15 czerwca 2006 r.
2.		0,62	dz. nr ew. 188 Kurów	
3.		0,49	dz. nr ew. 190 Kurów	
4.		0,39	dz. nr ew. 190 Kurów	
5.		0,4	dz. nr ew. 190 Kurów	
6.		0,49	dz. nr ew. 190 Kurów	
7.		0,52	dz. nr ew. 194 Starzenice	
8.		0,46	dz. nr ew. 206 Starzenice	
9.		0,35	dz. nr ew. 253/2 Ruda	

Źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

Rysunek 3 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Wieluń

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Strefa ochronna wokół miejsc łęgowych

Powołana decyzją Wojewody Sieradzkiego z dnia 9 czerwca 1997 r., obejmuje 3,36 ha terenów leśnych z około 200 letnim drzewostanem (dęby, sosny) w oddziale 243 f Leśnictwa Mierzyce.

TERENY CENNE PRZYRODNICZO

Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego

Południowo-wschodnia część gminy (tereny leśne miejscowości Ruda) położona jest w graniach otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego, utworzonego w celu ochrony jurajskiego krajobrazu Wyżyny Wieluńskiej. Zasięg otuliny został określony w rozporządzeniu Nr 45/2005 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 listopada 2005 r. w sprawie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego w granicach województwa łódzkiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 348, poz. 3119 ze zm.).

Otulina nie jest obszarem prawnie chronionym, jednak jej wyznaczenie ma na celu zabezpieczenie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka stanowiąc strefę ochronną, buforową parku.

System ekologiczny gminy

Układ dolin: rzeki Pyszej, pozostałych rzek i cieków wraz z towarzyszącymi im obniżeniami powytopiskowymi tworzy lokalny system korytarzy ekologicznych gminy. Układ wyróżnia się cennymi walorami krajoznawczymi, dużymi zasobami wód podziemnych i powierzchniowych, cenną różnorodnością florystyczną i faunistyczną oraz istotną rolą klimatyczną. Różne komponenty środowiska przyrodniczego tworzą ekosystemy mające swoje przedłużenie na terenach sąsiednich gmin. Są to jednocześnie obszary o przewodze gleb pochodzenia organicznego (wytworzone w warunkach nadmiernego nawilgotnienia: mady, mursze, torfy) i niskiej przydatności dla budownictwa lub tereny w ogóle nieprzydatne dla zabudowy.

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE⁸

Jak zapisano w PGN, do głównych obszarów problemowych Gminy Wieluń w zakresie gospodarki niskoemisyjnej zaliczają się niska emisja z sektora mieszkaniowego, transport oraz energochłonność infrastruktury gminnej. Poniżej opisano powyższe zagadnienia.

Niska emisja

Niska emisja jest głównie generowana przez kotłownie w budynkach indywidualnych, wykorzystujące przestarzałe piece na paliwo stałe. Pogłębieniem problemu jest niewielkie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Emisja pochodząca z transportu

Główny problem stanowi jakość infrastruktury drogowej, która wymaga przebudowy oraz modernizacji. Ponadto znaczny udział w emisji CO₂ z sektora transportu mają pojazdy, na które gmina nie ma wpływu.

Transport to drugi, co do wielkości sektor, emitujący znaczną ilość gazów cieplarnianych. Sektor transportu na terenie gminy charakteryzuje się dynamiką wzrostu emisji, która będzie utrzymywać się w najbliższych latach. Wielkość emisji zależy również od stanu technicznego pojazdów. Nawierzchnia

⁸ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wieluń 2020-2027 z perspektywą do roku (PGN)

wielu dróg na terenie gminy wymaga remontów. Jako główne kierunki działań w sektorze transportu należy wskazać:

- działania informacyjno-edukacyjne,
- budowę ścieżek rowerowych,
- modernizację dróg.

Energochłonność infrastruktury gminnej

Wynika ona w szczególności z ograniczonego wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Należy zaznaczyć, iż w ostatnich latach zwiększyło się znacznie wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii na terenie gminy poprzez montaż instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych.

Przy udziale dofinansowania ze środków Unii Europejskiej Gmina Wieluń realizuje projekt pn. „Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Wieluń – edycja II” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IV Gospodarka niskoemisyjna, Działanie IV.1 Odnawialne źródła energii.

Założeniem projektu jest zwiększenie produkcji energii cieplnej i elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych na terenie Gminy Wieluń, a także uzyskanie oszczędności i optymalizacji kosztów zużycia tej energii. Projekt przyczynia się do obniżenia kosztów zużycia energii w wyniku produkcji energii z OZE w gospodarstwach domowych i tym samym do redukcji zużycia paliw konwencjonalnych i do zwiększenia udziału OZE w bilansie paliwowo energetycznym województwa łódzkiego. W tym celu zaplanowano inwestycję polegającą na zaprojektowaniu i budowie 239 szt. instalacji fotowoltaicznych, 41 szt. kolektorów słonecznych i 19 szt. instalacji kotłów na biomasę⁹.

System monitorowania jakości powietrza

Mieszkańcy Gminy Wieluń mogą na bieżąco sprawdzać jakość powietrza na jej terenie. Czujniki monitorują jakość powietrza przez całą dobę, odczyt danych można śledzić w sieci pod adresem: [Mapa Airly: stan jakości i poziom zanieczyszczenia powietrza w Polsce](#) lub za pośrednictwem bezpłatnej aplikacji w telefonie. Obecnie w Gminie funkcjonuje 10 czujników monitorujących jakość powietrza¹⁰.

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

Od dnia 1 lipca 2021 r. każdy właściciel domu lub zarządca budynku miał 12 miesięcy na złożenie deklaracji na temat źródeł ciepła i spalania. Tego dnia ruszyła też Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, czyli system informatyczny umożliwiający złożenie deklaracji online.

⁹ <https://www.um.wielun.pl/fundusze>

¹⁰ <https://www.um.wielun.pl/aktualnosci/3132-system-monitorowania-jakosci-powietrza-nowe-czujniki-w-gminie-wielun.html>

Zanieczyszczenie powietrza

Głównym problemem na obszarze gminy jest zjawisko niskiej emisji ze źródeł punktowych. Największym emitentem CO₂ na analizowanym obszarze są budynki prywatne. Sektor budowlany, który zużywa około 70% całkowitej energii, postrzegany jest w Europie Zachodniej głównie przez pryzmat energochłonności. W wielu krajach skutecznie obniża się zużycie energii, głównie poprzez usprawnienie systemów grzewczych, poprawienie termoizolacji oraz wdrażanie proekologicznych rozwiązań. W Niemczech średnie zużycie energii na ogrzewanie domu jednorodzinnego (KWh/m²/r) wznoszonego w kolejnych latach kształtowało się na poziomach: 1957 – 256, 1968 – 187, 1978 – 176, 1983 – 156, 1995 – 94, 2005 – 80, 2010 – 53. Dla porównania w Polsce w 2006 roku wartość ta wynosiła około 170 KWh/m²/rok. Polska „przoduje” w Europie w kategorii emisji dwutlenku węgla przez budynki mieszkalne (czwarte miejsce).

Charakterystyczną cechą niskiej emisji jest jej sezonowa zmienność. W okresach grzewczych notuje się wzrost emisji energetycznej w porównaniu do okresów ciepłych. Zwiększone stężenia zanieczyszczeń występują także w ośrodkach o większej koncentracji zabudowy. Na terenach o zabudowie rozproszonej, emisja niska nie ma takiego znaczenia, gdyż istnieją tam lepsze warunki przewietrzania. Istotny jest także charakter zabudowy na danym terenie, np. przy sprzyjających warunkach atmosferycznych średnia i wyższa zabudowa o zwartym charakterze sprzyja tworzeniu się sytuacji smogowych. Szczególnie istotnym czynnikiem rozpraszającym jest wiatr, który przy tego typu zabudowie ma ograniczone możliwości przewietrzania. Znacznym problemem są również osiedla domów jednorodzinnych o gęstej zabudowie, które podczas użytkowania domowych pieców generują znaczne ładunki zanieczyszczeń, a skupienie wielu domów w jednym miejscu dodatkowo wzmacnia efekt emisji szkodliwych substancji.

Zanieczyszczenie powietrza jest jednym z najważniejszych problemów środowiskowych, z którymi borykają się wszystkie miejscowości Gminy Wieluń. Wpływa ono negatywnie na zdrowie mieszkańców, jakość życia oraz stan środowiska naturalnego. Problemem, który stanowi jedno z głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza, jest tzw. niska emisja. Wynika ona z indywidualnych instalacji grzewczych, zwłaszcza w starszych domach, gdzie stosowane są niewydajne piece, często opalane nieodpowiednimi paliwami. Wiele gospodarstw domowych w Gminie Wieluń korzysta z przestarzałych pieców, które generują znaczną ilość zanieczyszczeń. Brak wymiany tych urządzeń na nowocześniejsze i bardziej ekologiczne prowadzi do pogorszenia jakości powietrza. Niewystarczająca izolacja termiczna budynków sprawia, że straty ciepła są większe, a co za tym idzie, konieczne jest spalanie większej ilości paliwa, co prowadzi do wzrostu emisji zanieczyszczeń. Niska wiedza na temat konsekwencji zanieczyszczenia powietrza oraz dostępnych rozwiązań ekologicznych sprawia, że mieszkańcy nie podejmują działań mających na celu ograniczenie emisji szkodliwych substancji. Ważnym krokiem w walce z zanieczyszczeniem powietrza jest prowadzenie kampanii edukacyjnych, mających na celu zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat tego problemu oraz dostępnych rozwiązań ekologicznych. Współpraca z lokalnymi szkołami, organizacjami pozarządowymi i mediami może przyczynić się do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczności. Inicjowanie i wspieranie programów wymiany przestarzałych pieców na nowocześniejsze, bardziej wydajne i ekologiczne instalacje grzewcze może znacząco przyczynić się

do ograniczenia niskiej emisji. Gmina Wieluń przeprowadziła już programy dofinansowań dla mieszkańców, ale potrzeby są olbrzymie. Poprzez promowanie termomodernizacji budynków i wsparcie finansowe dla właścicieli nieruchomości w realizacji takich działań, można zredukować zużycie energii oraz emisję zanieczyszczeń. Wspieranie inwestycji w odnawialne źródła energii, takie jak panele fotowoltaiczne czy pompy ciepła, może pomóc w zmniejszeniu zanieczyszczenia powietrza oraz jednocześnie przyczynić się do rozwoju lokalnej gospodarki. Im większe skupisko domów tym większe problemy, dlatego też najgorsza sytuacja występuje w samym mieście Wieluń, gdzie w miesiącach zimnych występuje smog.

Zanieczyszczenie powietrza w Wieluniu wpływa na życie mieszkańców na różnych płaszczyznach, w tym zdrowotnych, ekonomicznych, społecznych oraz środowiskowych. Zanieczyszczenie powietrza ma negatywny wpływ na zdrowie ludzi, zwłaszcza w dłuższej perspektywie czasowej. Narażenie na zanieczyszczone powietrze może prowadzić do rozwoju chorób układu oddechowego, takich jak astma czy przewlekła obturacyjna choroba płuc, a także zwiększać ryzyko wystąpienia chorób układu krążenia, takich jak choroba wieńcowa, nadciśnienie czy udar mózgu. Ponadto, długotrwałe narażenie na zanieczyszczenie powietrza może zwiększać ryzyko wystąpienia nowotworów, zwłaszcza raka płuc. Zanieczyszczenie powietrza wpływa na jakość życia mieszkańców Wielunia, ograniczając możliwość korzystania z przestrzeni miejskich oraz prowadzenia aktywnego trybu życia na świeżym powietrzu. Długotrwałe przebywanie w miejscach o złej jakości powietrza może prowadzić do obniżenia samopoczucia oraz przyczyniać się do rozwoju stanów lękowych czy depresji. Problemy zdrowotne związane z zanieczyszczeniem powietrza generują koszty leczenia oraz opieki medycznej. Szkodliwe substancje emitowane do atmosfery mogą przyczyniać się do kwaśnienia gleb i wód, uszkadzając ekosystemy oraz wpływając negatywnie na bioróżnorodność. Ponadto, zanieczyszczenie powietrza może wpływać na zmiany klimatu, co z kolei może prowadzić do negatywnych skutków dla całego regionu.

ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ

Zjawisko negatywne: zanieczyszczenie powietrza

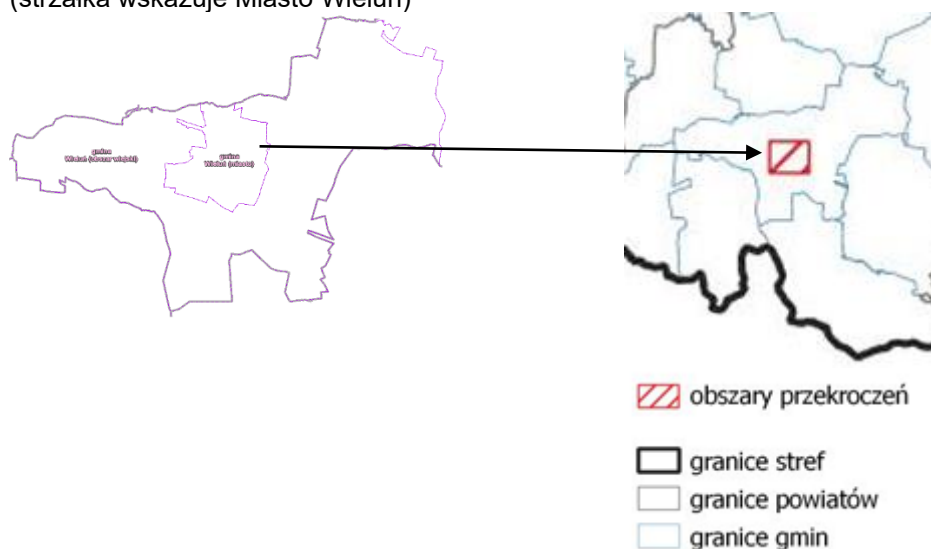
„Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2023” przedstawia „raport z rocznej oceny jakości powietrza wykonanej na podstawie badań przeprowadzonych w roku 2023 oraz analiz wykonanych na poziomie wojewódzkim i krajowym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), dotyczących stanu zanieczyszczenia powietrza na obszarze województwa łódzkiego.” Zgodnie z przepisami na terenie woj. łódzkiego wydzielono 2 strefy oceny – Aglomeracja Łódzka (miasta: Łódź, Zgierz, Pabianice, Aleksandrów Łódzki i Konstantynów Łódzki) i strefa łódzka (pozostały obszar województwa). Gmina Wieluń przynależy zatem do obszaru strefa łódzka. Stacja pomiarowa w Wieluniu (kod LdWielunPOW1) znajduje się przy ulicy POW 12.

W przypadku poziomu celu długoterminowego ozonu w 2023 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego we wszystkich

stanowiskach pomiarowych ozonu w województwie. Obszar przekroczeń objął niemal całe województwo (98,8% powierzchni województwa).w tym Gminę Wieluń.

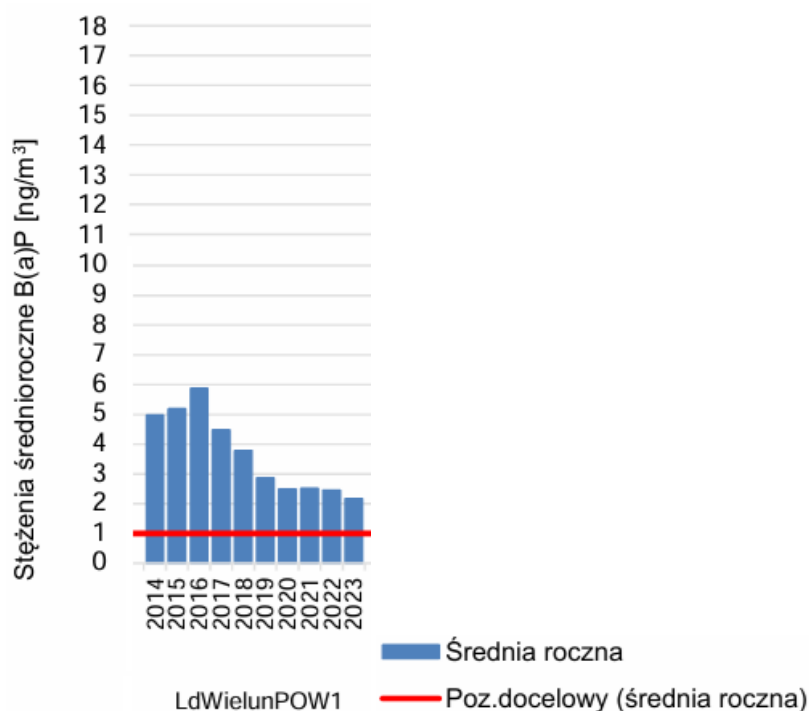
W przypadku poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 przekroczenia objęły m.in. Gminę Wieluń – obszar głównie Miasta Wielunia, co widać na mapie poniżej.

Rysunek 4 Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie łódzkim w 2021 r – fragment rysunku (strzałka wskazuje Miasto Wieluń)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2023

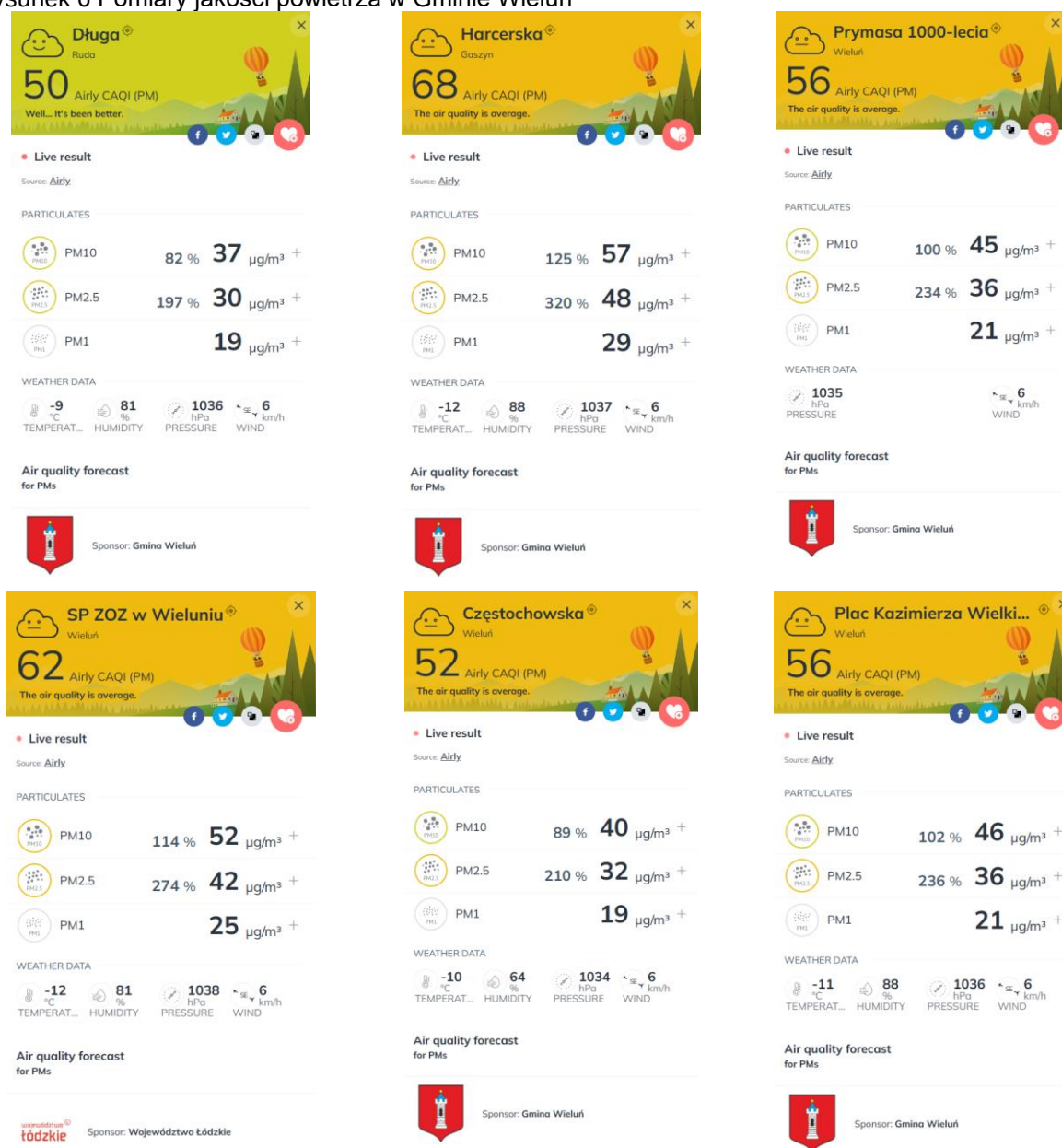
Rysunek 5 Przebieg wartości średnich rocznych stężeń B(a)P w pyle zawieszonym PM10 na stanowisku pomiarowym w Wieluniu, na tle poziomu docelowego w latach 2014 – 2023 (strefa oceny strefa łódzka)

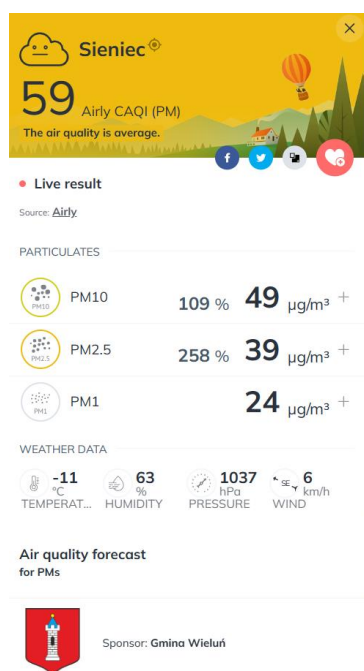
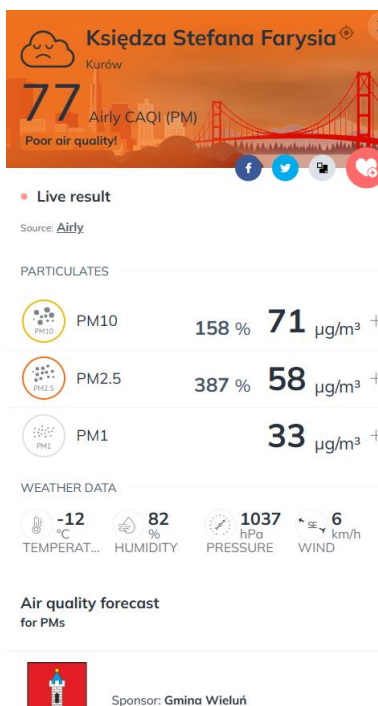
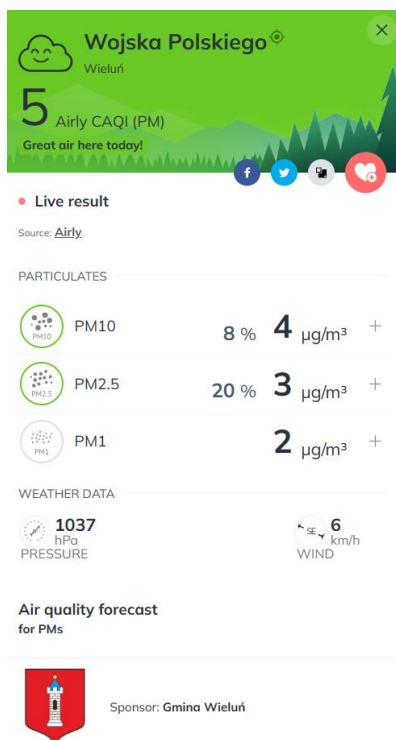

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2023”

Dane te potwierdzają również wskaźniki odnotowane na serwie airly.pl. Poniżej przedstawiono wyniki pomiarów na stacjach zlokalizowanych w gminie (dostęp z dnia 09.01.2024 r.):

Rysunek 6 Pomiary jakości powietrza w Gminie Wieluń

Źródło: <https://airly.org/pl>

ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA

Zjawisko negatywne: pozostały do unieszkodliwienia azbest

W tabeli poniżej wskazano, jakie ilości azbestu pozostały do unieszkodliwienia na obszarze Gminy Wieluń. Kolorem oznaczono miejscowości, w których zinwentaryzowano go najwięcej.

Tabela 27 Baza azbestowa – azbest pozostały do unieszkodliwienia

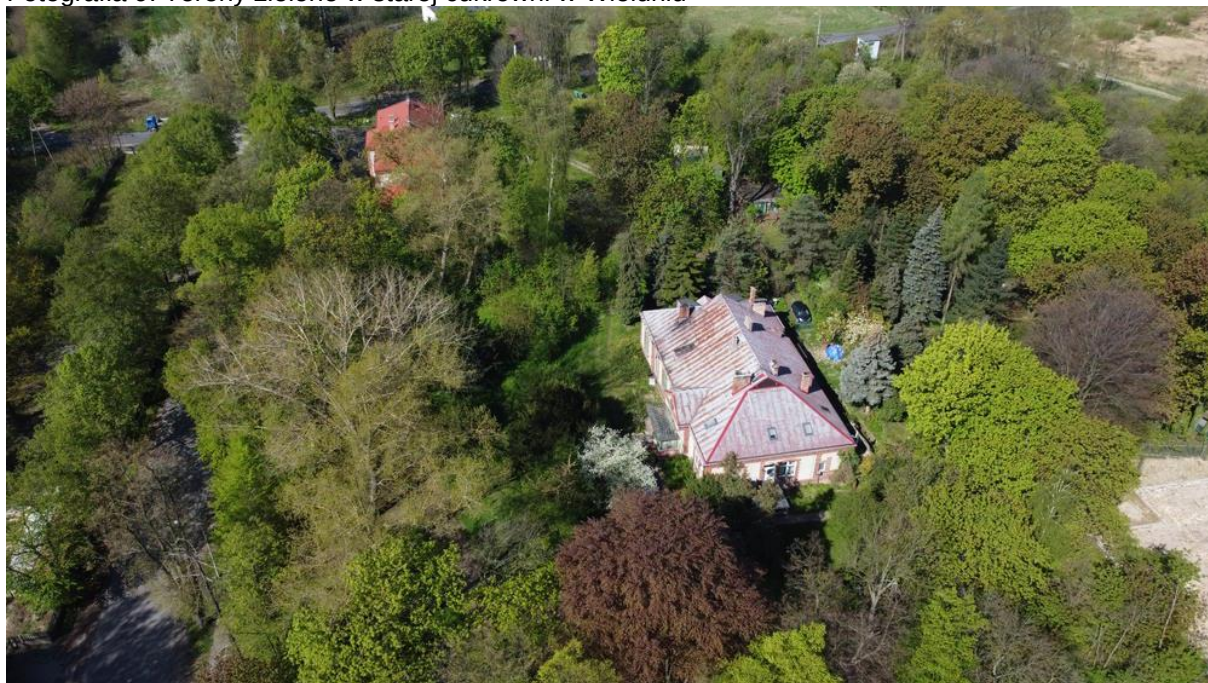
miejscowość	pozostało do unieszkodliwienia	
	razem	średnia 4,55%
Bieniądzice	68 340	2,03%
Borowiec	38 700	1,15%
Dąbrowa	154 074	4,58%
Gaszyn	333 210	9,90%
Jodłowiec	157 515	4,68%
Kadłub	221 985	6,60%
Kurów	531 750	15,80%
Małyszyn	76 395	2,27%
Masłowice	260 190	7,73%
Nowy Świat	6 990	0,21%
Olewin	164 820	4,90%
Piaski	31 740	0,94%
Ruda	158 340	4,70%
Rychłowice	84 825	2,52%
Sieniec	138 135	4,10%
Srebrnica	33 240	0,99%
Starzenice	96 570	2,87%
Turów	260 655	7,74%
Urbanice	77 475	2,30%
Widoradz	810	0,02%
Widoradz Górny	113 325	3,37%
Wieluń	356 843	10,60%
ogółem	3 365 927	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Wieluniu

Zjawisko negatywne: degradacja terenów zielonych (głównie tereny: byłej cukrowni, Parku Miejskiego im. Żwirki i Wigury, Targowiska Miejskiego w Wieluniu, osiedli mieszkaniowych)

Poważne problemy środowiskowe występują na terenach dawnej cukrowni w Wieluniu. Cukrownia otoczona jest dawnymi zabudowaniami oraz terenami zadrzewionymi, gdzie znajdują się zamieszkałe domy wielorodzinne.

Fotografia 9. Tereny zielone w starej cukrowni w Wieluniu

Źródło: Fotografia własna

Degradacja terenów zielonych wokół dawnej cukrowni w Wieluniu jest problemem, który wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców oraz na atrakcyjność i wartość tego obszaru. W wyniku braku konserwacji i zarządzania terenami zielonymi wokół dawnej cukrowni, może dojść do zaniku roślinności, co prowadzi do zmniejszenia powierzchni zielonych oraz ubożenia lokalnej bioróżnorodności. Działalność przemysłowa, w tym dawna cukrownia, mogła prowadzić do zanieczyszczenia gleby szkodliwymi substancjami chemicznymi, co z kolei wpływa na zdrowie roślin i zwierząt oraz na jakość życia ludzi. Brak odpowiedniej ochrony roślinności prowadzi do erozji gleby, co z kolei skutkuje ubożeniem gleby, problemami z retencją wodną, a także zniszczeniem infrastruktury na terenie dawnej cukrowni i terenów przyległych. Brak odpowiedniego utrzymania terenu prowadzi do nagromadzenia się śmieci i odpadów, co wpływa na estetykę miejsca oraz na jakość życia mieszkańców. Zanieczyszczenia wpływają negatywnie na środowisko naturalne. Zdegradowane tereny zielone mogą negatywnie wpłynąć na estetykę krajobrazu, sprawiając, że obszar ten staje się mniej atrakcyjny dla mieszkańców, turystów i inwestorów. Aby zaradzić tym problemom, ważne jest podjęcie działań mających na celu rewitalizację terenów zielonych wokół dawnej cukrowni w Wieluniu. Może to obejmować działania takie jak oczyszczenie terenów z odpadów, rekultywację gleby, nasadzenia drzew i roślin, a także tworzenie ścieżek spacerowych i rowerowych. Dzięki tym działaniom, tereny zielone wokół dawnej cukrowni mogą stać się miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców oraz atrakcją turystyczną dla odwiedzających Wieluń.

Fotografia 10. Degradacja terenów zielonych na obszarze dawnej cukrowni

Źródło: Fotografia własna

Przy domach wielorodzinnych na terenie dawnej cukrowni widoczny jest problem z brakiem parkingów. Samochody parkowane na trawnikach zgniatają i uszkadzają trawę oraz inne rośliny. W rezultacie, tereny zielone tracą swój estetyczny wygląd i zdolność do regeneracji, prowadząc do degradacji zieleni. Ciężar pojazdów oraz ich ruch na zielonych przestrzeniach może prowadzić do erozji gleby, co z kolei wpływa na zdolność gleby do utrzymania roślinności. Erozja gleby może również prowadzić do problemów z retencją wodną oraz zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i gruntowych. Samochody mogą powodować zanieczyszczenie gleby i wody poprzez wycieki płynów eksploatacyjnych, takich jak olej silnikowy, płyn hamulcowy czy płyn chłodniczy. Te substancje mogą

być szkodliwe dla roślin, zwierząt oraz jakości wód powierzchniowych i gruntowych. Samochody parkowane na zielonych przestrzeniach wokół domów wpływają negatywnie na wygląd otoczenia, sprawiając, że staje się ono mniej atrakcyjne dla mieszkańców i inwestorów.

Fotografia 11. Parking dla mieszkańców - teren dawnej cukrowni

Źródło: Fotografia własna

Mieszkańcy strefy po dawnej cukrowni, mając do dyspozycji ograniczone zasoby finansowe, mogą w kreatywny sposób adaptować przestrzeń wokół swoich domów, aby stworzyć miejsca relaksu i rozrywki dla siebie i swoich sąsiadów. Najlepszym przykładem jest wykorzystanie terenów zielonych w obszarze dawnej cukrowni. Przekształcenie nieużywanych przestrzeni wokół domów w przyjemne miejsca do siedzenia to wyzwanie. Mieszkańcy mogą korzystać z nich, relaksując się, czytając książkę czy rozmawiając ze znajomymi. Mieszkańcy tworzą tu małe ogrody, uprawiając warzywa, zioła czy kwiaty, co sprawia, że przestrzeń wokół domów staje się bardziej zielona, atrakcyjna i przyjazna dla środowiska. Przestrzenie wokół domów są wykorzystywane jako miejsca do organizowania spotkań towarzyskich, grillów czy pikników, wzmacniając więzi sąsiedzkie i poczucie wspólnoty.

Fotografia 12. Wykorzystanie przestrzeni przez mieszkańców na terenie dawnej cukrowni

Źródło: Fotografia własna

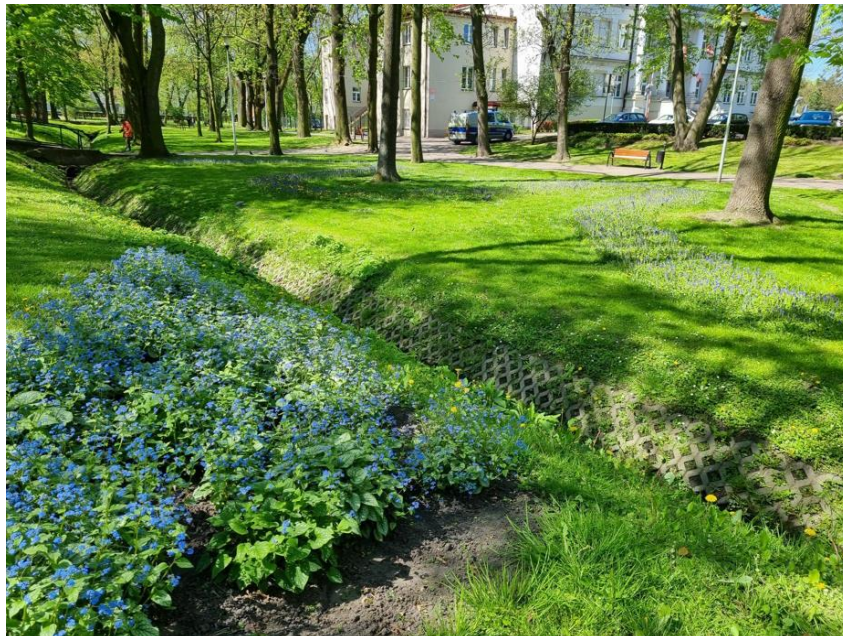
Niezwyczajnie ważnym elementem środowiska jest Park Miejski im. Żwirki i Wigury zlokalizowany pomiędzy ulicami Krakowskie Przedmieście, Józefa Piłsudskiego i Henryka Sienkiewicza w mieście Wieluń. Jest on dobrze utrzymany jednak dbałość o stary drzewostan, ciek wodny stają się wyzwaniem na kolejne lata. Poprawne utrzymanie roślinności w parku w centrum Wielunia jest niezwykle ważne z kilku powodów, które wpływają na jakość życia mieszkańców, atrakcyjność turystyczną miasta oraz zdrowie środowiska. Zadbana roślinność przyczynia się do estetyki parku i sprawia, że jest on atrakcyjniejszy dla mieszkańców i turystów. To z kolei wpływa na postrzeganie Wielunia jako miasta dbającego o swoje otoczenie i jakość życia swoich mieszkańców. Rośliny, zwłaszcza drzewa, pomagają oczyścić powietrze poprzez absorpcję dwutlenku węgla, a także wyłapywanie pyłów i innych zanieczyszczeń. Poprawne utrzymanie roślinności w parku przyczynia się do poprawy jakości powietrza w centrum miasta. Roślinność w parku pomaga obniżać temperaturę otoczenia, szczególnie w gorące dni, dzięki cieniowi i parowaniu wody przez liście. Zjawisko to, znane jako efekt wyspy ciepła, przyczynia się do zwiększenia komfortu termicznego mieszkańców korzystających z parku. Zadbana roślinność w parku może stanowić schronienie i miejsce żerowania dla wielu gatunków zwierząt, takich jak ptaki, owady czy ssaki. W ten sposób park przyczynia się do zachowania lokalnej bioróżnorodności. Poprawne utrzymanie roślinności sprawia, że park jest przestrzenią przyjemną i bezpieczną do rekreacji dla mieszkańców. Zadbany park może stanowić miejsce do spacerów, biegania, pikników czy zabawy dla dzieci, wpływając na zdrowie i dobry nastrój mieszkańców. Park z zadbana roślinnością może służyć jako miejsce do nauki o środowisku naturalnym, roślinach i zwierzętach, a także do promowania ekologicznych postaw i zachowań wśród mieszkańców miasta. W związku z powyższymi powodami, poprawne utrzymanie roślinności w parku w centrum Wielunia jest kluczowe dla zachowania jego funkcji i walorów. Działania takie jak regularne przycinanie drzew, pielęgnacja trawników i kwietników czy usuwanie chwastów i śmieci są istotne dla utrzymania parku w dobrym stanie i zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Fotografia 13. Park w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

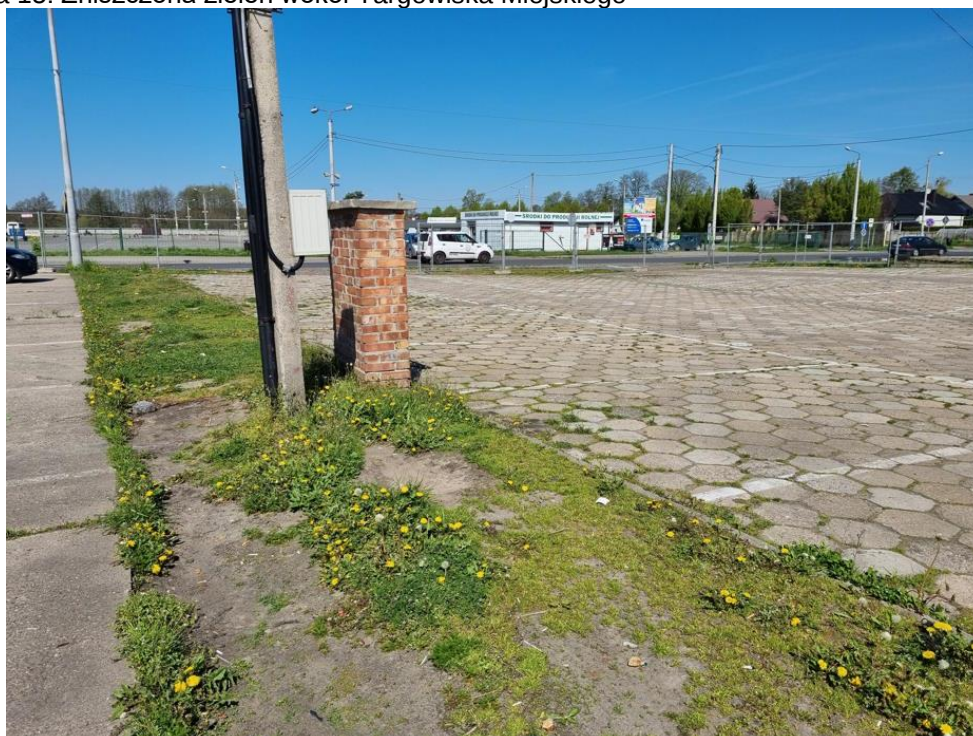
Fotografia 14. Park w Wieluniu

Źródło: Fotografia własna

Zieleń wokół oraz na Targowisku Miejskim w Wieluniu jest zaniedbana, co przyczynia się do pogorszenia estetyki miejsca. Na skutek ruchu pojazdów oraz ludzi, trawniki na targowisku i w jego okolicach są zniszczone i zadeptywane.

Fotografia 15. Zniszczona zieleń wokół Targowiska Miejskiego

Źródło: Fotografia własna

To prowadzi do ubytku roślinności oraz pogorszenia wyglądu przestrzeni. Na targowisku brakuje odpowiedniej ilości terenów przepuszczalnych, takich jak nasadzenia roślin czy powierzchnie z trawy, które pomagają wchłaniać wodę opadową oraz zapewniają równowagę ekologiczną w mieście. Nie

ma tu odpowiednio zaprojektowanego systemu odwodnienia, co sprawia, że woda opadowa nie jest efektywnie odprowadzana. To może prowadzić do powstawania kałuż, zamulenia terenu oraz zwiększać ryzyko powodzi lokalnych. Zaniedbana zieleń oraz zniszczone trawniki sprawiają, że targowisko traci na atrakcyjności, co wpływa na wizerunek miejsca oraz może odstraszać klientów czy mieszkańców. Brak odpowiedniej ilości roślinności wpływa na mikroklimat, prowadząc do wzrostu temperatury powietrza oraz zwiększając zanieczyszczenie powietrza. Aby poprawić stan zieleni wokół i na Targowisku Miejskim, władze Miasta Wielunia powinny podjąć działania takie jak rewitalizacja terenów zielonych, inwestycje w nowe nasadzenia roślin, utworzenie dodatkowych terenów przepuszczalnych oraz wprowadzenie systemów odwodnienia. Ponadto, promowanie odpowiedniej kultury korzystania z przestrzeni publicznych oraz edukacja mieszkańców na temat dbałości o zieleń miejską mogą przyczynić się do poprawy jakości życia oraz estetyki miasta.

Na osiedlach mieszkaniowych w wielu częściach Wielunia można zaobserwować zaniedbane trawniki, które wpływają negatywnie na wygląd i komfort życia mieszkańców. Na skutek braku odpowiedniej pielęgnacji, nadmiernego deptania czy wypalania słońcem, trawniki na osiedlach mieszkaniowych często tracą swoją trawę, co prowadzi do odsłonięcia gleby i powstawania błotnistych terenów, zwłaszcza w czasie deszczu. Niestety, niektórzy mieszkańcy nie dbają o porządek na osiedlu i wyrzucają śmieci na trawniki, co sprawia, że te miejsca stają się nieestetyczne i niezdrowe. Wpływa to również na jakość życia mieszkańców oraz na wizerunek osiedla. Brak koszy na psie odchody oraz niewłaściwe zachowania właścicieli psów, którzy nie sprzątają po swoich zwierzętach, prowadzą do zanieczyszczenia trawników. Psie odchody nie tylko szpecą teren, ale również stanowią zagrożenie dla zdrowia dzieci, które mogą bawić się na trawnikach.

Fotografia 16. Stan trawników na osiedlu mieszkaniowym w Wieluniu

Źródło: Fotografia własna

Trawniki często nie są obsadzone dodatkową roślinnością, która mogłaby przyczynić się do poprawy wyglądu oraz jakości powietrza na osiedlach mieszkaniowych. Brak zieleni może również wpłynąć na

mikroklimat i sprawić, że osiedla stają się mniej przyjazne dla mieszkańców. Aby poprawić stan trawników na osiedlach mieszkaniowych, władze lokalne oraz sami mieszkańcy powinni podjąć działania takie jak edukacja na temat dbałości o otoczenie, zwiększenie liczby koszy na śmieci i psie odchody, wprowadzenie systemów monitoringu czy inwestowanie w rozwój przestrzeni zielonych. Wspólna dbałość o otoczenie przyczyni się do poprawy jakości życia oraz wizerunku osiedli.

ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA PRZEZ HAŁAS

Zjawisko negatywne: hałas komunikacyjny obniżający jakość życia mieszkańców

Głównym czynnikiem degradującym klimat akustyczny terenu miasta i gminy jest hałas komunikacyjny, emitowany w szczególności przez środki transportu drogowego i kolejowego. Brak jest danych dotyczących wielkości emisji hałasu kolejowego.

Największą uciążliwość akustyczną stwarzają drogowe szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 74 – północna obwodnica Miasta Wielunia,
- droga krajowa nr 43 relacji: Wieluń - Kłobuck - Częstochowa,
- droga krajowa nr 45 relacji: Złoczew (węzeł „Złoczew” na S8) - Wieluń - Kluczbork - Opole,
- droga wojewódzka nr 481 relacji: Łask - Wieluń,
- droga wojewódzka nr 486 relacji: Wieluń - Działoszyn,
- droga wojewódzka nr 488 relacji: granica państwa (Zosin) - Zamość - Kraśnik - Opatów - Kielce - Sulejów - Piotrków Tryb. - Bełchatów - Wieluń - droga Nr 8 (S8) - węzeł „Wieluń”,
- drogi powiatowe.

Znaczący wpływ na natężenie hałasu w mieście ma duży udział wąskich dróg jednojezdniowych nieprzystosowanych do dużych obciążeń komunikacyjnych oraz znaczny udział w ruchu pojazdów ciężkich. Zwiększony hałas dotyczy zwłaszcza jezdni zlokalizowanych na pochyłościach terenu.

Na obszarze gminy zlokalizowane są dwie elektrownie wiatrowe: w Olewinie o mocy 2MW i Turowie o mocy 0,12MW, które są emitarami m.in. hałasu i dla których obowiązują strefy ochronne o promieniu wynoszącym dziesięciokrotność wysokości elektrowni (np. w przypadku Olewina strefa ma promień 1500 m, a Turowa – 350 m – zasięgi „stref 10 H” od elektrowni wiatrowych wyznaczono na podstawie danych o wysokościach całkowitych elektrowni uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Wieluniu). Poza ww. strefami oddziaływanie funkcjonowania elektrowni powinno być zgodne z przepisami, w tym związanymi z ochroną akustyczną.

W niewielkiej odległości od północnej granicy Gminy Wieluń (na wysokości wsi Masłowice) w gminie Czarnożyły zlokalizowane są cztery turbiny wiatrowe, których funkcjonowanie oddziałuje na obszar Gminy Wieluń. Strefa ochronna od ww. elektrowni obejmuje grunty części miejscowości Masłowic, Małyszyna, Urbanic, Bieniędzic oraz północno-wschodniej części Miasta Wielunia.

Niezależnie od emisji hałasu linia kolejowa stanowi źródło zagrożenia związane z emisją drgań. Z badań przeprowadzonych na zlecenie PKP Polskie Linie Kolejowe wynika, że zasięg strefy eksploatacyjnej oddziaływań dynamicznych linii kolejowych na otaczającą zabudowę, w średnich warunkach gruntowych oraz w przypadku wymuszenia ruchem mieszanym (pasażerskim oraz towarowym) wynosi odpowiednio:

- 45 m od osi skrajnego toru analizowanej linii kolejowej w celu określenia wpływu drgań na konstrukcję budynków,
- 80 m od osi skrajnego toru analizowanej linii kolejowej w celu określenia wpływu drgań na ludzi przebywających w budynkach¹¹.

Duży ruch pojazdów różnego typu przez centrum Wielunia stwarza szereg problemów, które wpływają na życie mieszkańców oraz środowisko. Wysoki poziom hałasu generowany przez samochody, ciężarówki, autobusy, motocykle i inne pojazdy może mieć negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców. Hałas może prowadzić do zaburzeń snu, stresu, a nawet problemów z układem sercowo-naczyniowym. Spalanie paliw przez pojazdy generuje emisję szkodliwych substancji, takich jak tlenki azotu, pyły zawieszone czy dwutlenek siarki. Zanieczyszczenie powietrza może prowadzić do licznych problemów zdrowotnych, takich jak choroby układu oddechowego, sercowo-naczyniowego czy alergii. Duży ruch pojazdów w centrum Wielunia zwiększa ryzyko wypadków drogowych, w których mogą ucierpieć zarówno kierowcy, jak i piesi. Szczególnie narażone są dzieci, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne, dla których przemieszczanie się po mieście może być trudne i niebezpieczne. Ruch pojazdów przyczynia się do zanieczyszczenia zieleni w centrum miasta. Spaliny samochodowe osadzają się na roślinach, co może wpływać na ich wzrost, zdrowie i wygląd. Ponadto, pojazdy poruszające się po trawnikach czy zieleni niszczą roślinność i degradować tereny zielone. Ruch pojazdów w centrum Wielunia przyczynia się do emisji gazów cieplarnianych, takich jak dwutlenek węgla, co ma negatywny wpływ na środowisko i przyczynia się do zmian klimatycznych. Aby złagodzić te problemy, można podjąć działania takie jak inwestowanie w zrównoważony transport publiczny, ograniczenie ruchu pojazdów w centrum miasta, wprowadzenie stref o ograniczonej emisji czy rozbudowa infrastruktury rowerowej.

Fotografia 17. Ruch pojazdów w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

¹¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

PODSUMOWANIE

Największe problemy środowiskowe w Wieluniu koncentrują się na terenie byłej cukrowni oraz w centrum miasta. Oba obszary borykają się z różnymi wyzwaniami, które wpływają na jakość życia mieszkańców oraz stan środowiska. Były teren cukrowni jest obszarem dysfunkcyjnym, co oznacza, że utracił swoje pierwotne funkcje przemysłowe, a teraz stoi opustoszały i zaniedbany. Problem ten prowadzi do szeregu negatywnych konsekwencji środowiskowych, takich jak:

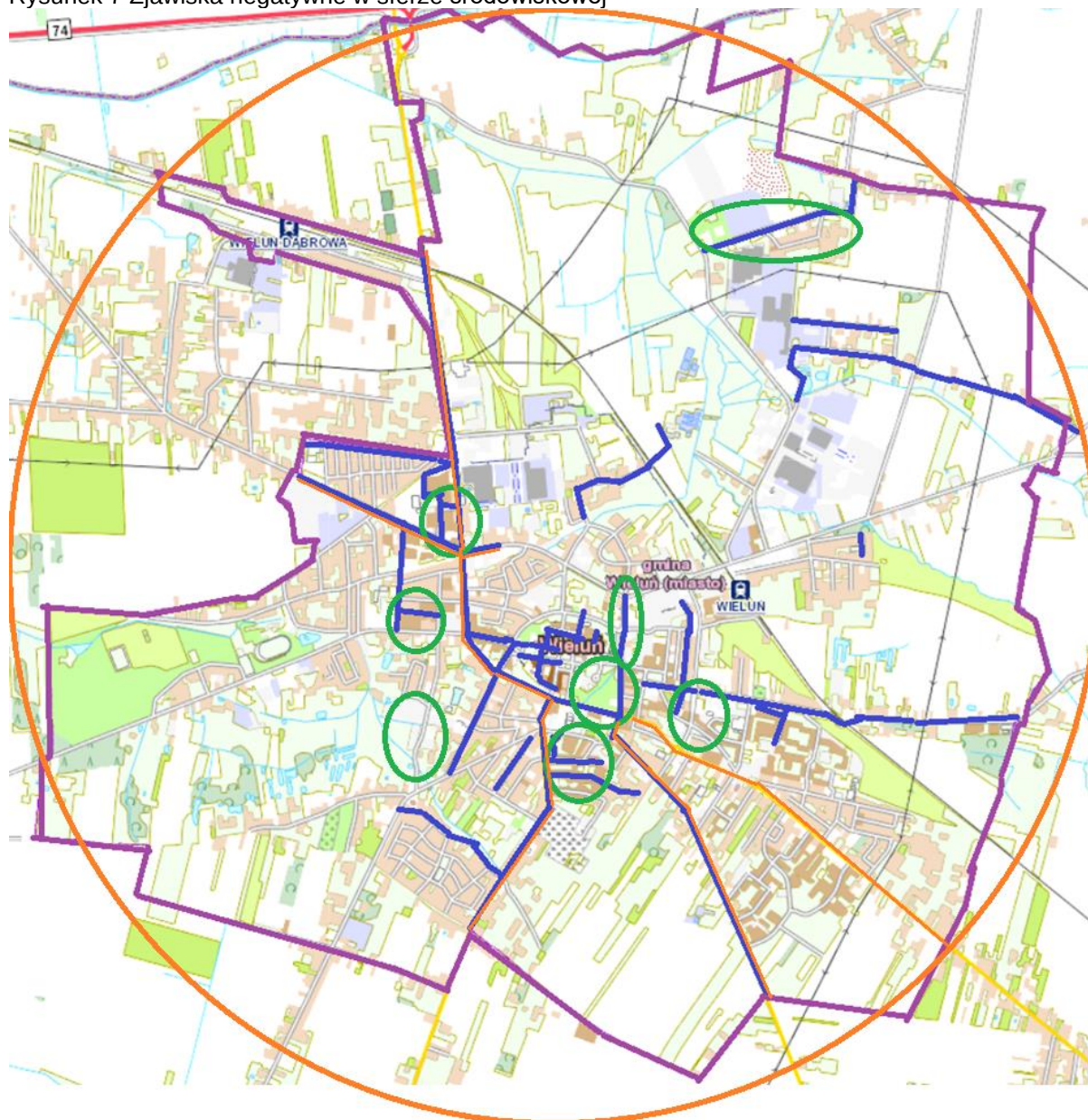
- Niszcząca zieleń: Brak pielęgnacji terenów zielonych powoduje, że roślinność zamiera, a drzewa są narażone na choroby czy złamanie gałęzi. Utrata zieleni wpływa na zmniejszenie bioróżnorodności i pogorszenie mikroklimatu w okolicy.
- Zanieczyszczenie gleby: Długoletnia działalność przemysłowa mogła prowadzić do zanieczyszczenia gleby, co z kolei może wpłynąć na zdrowie mieszkańców i roślin.
- Zagrożenie dla wód gruntowych: Nieużytkowane i zaniedbane tereny mogą prowadzić do zanieczyszczenia wód gruntowych, co stanowi zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i środowiska.

W centrum Wielunia również występują problemy środowiskowe, głównie związane z brakiem terenów zielonych, hałasem, zanieczyszczeniem powietrza i niszczącymi podwórkami.

Na rysunku poniżej, na którym niebieskimi liniami oznaczono obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych, obszary o negatywnym oddziaływaniu środowiskowym oznaczono:

- zanieczyszczenie powietrza oraz pozostały do unieszkodliwienia azbest – pomarańczowy okrąg;
- degradacja terenów zielonych (głównie tereny: byłej cukrowni, Parku Miejskiego im. Żwirki i Wigury, Targowiska Miejskiego w Wieluniu, osiedli mieszkaniowych) – zielone okręgi;
- hałas komunikacyjny obniżający jakość życia mieszkańców – czerwone linie.

Rysunek 7 Zjawiska negatywne w sferze środowiskowej

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu mapy z Geoportalu Województwa Łódzkiego
<https://geoportal.lodzkie.pl/imap/>

5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne

Ocenie podlega również występowanie negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

W użytkowaniu ziemi w gminie przeważają użytki rolne, stanowiące 75,20% ogólnej powierzchni gminy. Lasy stanowią 14,58% jej ogólnej powierzchni, podczas gdy grunty zabudowane i zurbanizowane jedynie 9,94%, a grunty pod wodami 0,24%. Wyraźnie dominujący odsetek powierzchni użytków rolnych i lasów w całkowitej powierzchni gminy świadczy o znaczącej roli rolnictwa na jej terenie.

Powierzchnia gminy wynosi 13 064 ha. Struktura użytkowania gruntów według stanu na 1 stycznia 2020 roku przedstawia się następująco:

Tabela 28 Zbiorcze zestawienie danych dotyczących gruntów, stan na dzień 1 stycznia 2020 roku (powierzchnia geodezyjna)

Rodzaj gruntów	Obszar miejski [ha]	Obszar wiejski [ha]	Gmina ogółem [ha]	udział % w powierzchni gminy ogółem
Użytki rolne	939	8885	9824	75,20%
grunty orne	680	6975	7655	58,60%
sady	24	54	78	0,60%
łąki trwałe	140	952	1092	8,36%
pastwiska trwałe	21	286	307	2,35%
grunty rolne zabudowane	53	448	501	3,83%
grunty pod stawami	0	12	12	0,09%
grunty pod rowami	9	65	74	0,57%
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	3	23	26	0,20%
Nie użytki	9	70	79	0,60%
Grunty leśne	6	1899	1905	14,58%
Lasy	6	1898	1904	14,57%
grunty zadrzewione i zakrzewione	0	1	1	0,01%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	736	562	1298	9,94%
tereny mieszkaniowe	219	65	284	2,17%
tereny przemysłowe	143	24	167	1,28%
inne tereny zabudowane	111	30	141	1,08%
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	42	3	45	0,34%
tereny rekreacji i wypoczynku	51	9	60	0,46%
użytki kopalne	0	0	0	0,00%
drogi	126	343	469	3,59%
tereny kolejowe	28	39	67	0,51%
inne tereny komunikacyjne	7	0	7	0,00%
grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	9	49	58	0,44%
Grunty pod wodami	4	27	31	0,24%
morskimi wewnętrznymi	0	0	0	0,00%
powierzchniowymi płynącymi	4	25	29	0,22%
powierzchniowymi stojącymi	0	2	1	0,01%

Rodzaj gruntów	Obszar miejski [ha]	Obszar wiejski [ha]	Gmina ogółem [ha]	udział % w powierzchni gminy ogółem
Użytki ekologiczne	0	4	4	0,03%
Tereny różne	2	0	2	0,02%
Razem	1687	11377	13064	100,00%

Źródło: geoportal województwa łódzkiego, <https://mapy.lodzkie.pl/mapa/struktura-wladania-gruntow-w-wojewodztwie-lodzkiem/>

CHARAKTERYSTYKA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA MIASTA WIELUŃ

Miasto Wieluń jest zabytkiem urbanistyki polskiej. Jest jednym z nielicznych miast w Polsce, w którym układ średniowiecznego miasta zachował się do dzisiaj. W dzisiejszej strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta można wyróżnić dwie główne strefy:

- strefę zurbanizowaną,
- strefę systemu ekologicznego.

W ramach **strefy zurbanizowanej** wyróżniają się:

strefa historycznie ukształtowanego centrum – Stare Miasto (obszar ograniczony ulicami: Zamenhofa, Krakowskie Przedmieście, Piłsudskiego, Kopernika). Posiada zachowany, zabytkowy, czytelny układ średniowieczny oparty na zasadzie wrzeciona. W obrębie dawnych murów obronnych rozwinęło się historycznie ukształtowane centrum z wzajemnie powiązanymi placami tworzącymi wnętrza urbanistyczne, kwartałami zabudowy śródmiejskiej oraz zabytkowymi kościołami i klasztorami tworzącymi dominanty wysokościowe.

Fotografia 18 Mury obronne

Źródło: Fotografia własna

W kwartałach śródmiejskich przeważa zabudowa pierzejowa z budynkami typowymi dla skali i klimatu miasta. Podstawowymi funkcjami istniejącej zabudowy są: usługi zlokalizowane w parterach budynków lub zajmujące całe obiekty oraz mieszkalnictwo. Teren Starego Miasta otoczony jest parkiem miejskim, w którym zlokalizowane są pozostałości murów miejskich;

Fotografia 19 Park w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

strefa śródmiejska

Tworzy ją obszar otaczający „Stare Miasto”, w skład, którego wchodzi kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum.

Obszar ten charakteryzuje się występowaniem licznych obiektów zabytkowych (klasztory i kościoły) oraz obiektów o walorach zabytkowych. Obszar tworzą kwartały przeważnie o zabudowie pierzejowej zwartej lub zabudowie w formie wolnostojących budynków sytuowanych bezpośrednio przy ulicach oraz tereny zieleni urządzonej towarzyszącej obiektom usługowym.

Strefa śródmiejska charakteryzuje się dużym stopniem nasycenia usługami. Występują one w formie wbudowanej w partery budynków mieszkalnych oraz w postaci obiektów wolnostojących na wydzielonych działkach (usługi oświaty, kultury, administracji, zdrowia – zgrupowane w rejonach ulic: Wodnej, Krakowskiego Przedmieścia i Piłsudskiego).

Drugą podstawową funkcją jest mieszkalnictwo występujące w formie śródmiejskiej zabudowy – kamienice zlokalizowane wzdłuż ulic wraz z zabudową oficynową oraz budynkami gospodarczymi w głębi kwartałów (rejon ul. Kaliskiej – Nowego Rynku, rejon Placu Jagiellońskiego) oraz budynków wolno stojących na wydzielonych działkach (rejon na południe od ul. Kopernika; rejon ulic POW i Głębokiej);

Fotografia 20 Centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

strefa zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącymi usługami

W ramach tej strefy można wyróżnić obszary o różnym stopniu intensywności zabudowy.

Są to:

- osiedla zabudowy wielorodzinnej; największe pod względem powierzchni i ilości mieszkańców: Stare Sady i Kard. Wyszyńskiego – zlokalizowane w południowo-wschodniej części miasta oraz mniejsze, ale posiadające również wykształconą strukturę przestrzenną: osiedle Armii Krajowej, Bugaj, Wojska Polskiego,
- tereny zabudowy jednorodzinnej; z których najczytelniejszy pod względem przestrzennym układ posiadają osiedla w rejonach ulic: Traugutta, Sikorskiego, Prusa, Żeromskiego, „Za Szpitalem”, Orzeszkowej. Pozostałe tereny zabudowy jednorodzinnej zajmujące znaczne powierzchnioowo tereny tworzą znacznie mniej uporządkowane struktury przestrzenne,
- tereny zabudowy jednorodzinnej na dużych działkach, zlokalizowane na terenach podmiejskich, głównie wzdłuż ulic: Wojska Polskiego i Kijak,
- tereny zabudowy jednorodzinnej przemieszanej z zabudową zagrodową, zlokalizowane wzdłuż ulic dojazdowych na peryferiach miasta; tj. wzdłuż ul. Jagiełły, Rymarkiewicz, POW (za torami PKP), 18-go Stycznia (przy granicy administracyjnej miasta),
tereny przeznaczone do realizacji zabudowy jednorodzinnej, dla których wytycza się podziały na działki według opracowanych zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i następuje na nich realizacja zabudowy. Są to tereny wzdłuż ulic: 18-ego Stycznia i Kościuszki, Orzeszkowej, Traugutta – Wyspiańskiego – Prostej;

strefa zabudowy przemysłowo-składowej

Tereny o tej funkcji największe pod względem powierzchniowym zlokalizowane są w północnej części miasta w rejonie:

- ulic Sieradzkiej i Ciepłowniczej,
- ulic Fabrycznej, Warszawskiej i Długosza, w tym teren dawnej Cukrowni, obecnie Podstrefa Wieluń w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej;

W ramach **strefy systemu ekologicznego** wyróżnia się:

zielen publiczną ogólnodostępną, którą tworzą:

- park miejski wokół Starego Miasta,
- zieleńce i skwery rozrzucone wśród ulic centrum miasta w formie trawników o niewielkich powierzchniach z ozdobnymi klombami, krzewami i nielicznymi drzewami,
- cmentarze (komunalny i stary nieczynny cmentarz żydowski),
- tereny sportowo-rekreacyjne zlokalizowane w zachodniej części miasta (rejon ulicy Wojska Polskiego);

zielen o ograniczonej dostępności:

- ogrody działkowe zlokalizowane we wschodniej części miasta – wzdłuż torów kolejowych w zachodniej części miasta – przy ul. Powstańców oraz południowej części miasta przy ul. Granicznej;

tereny otwarte o użytkowaniu rolnym:

- pola uprawne,
- łąki i pastwiska.

CHARAKTERYSTYKA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA GMINY

Gmina Wieluń graniczy z miastem od zachodu, południa i wschodu. W jej skład wchodzi 20 sołectw. Przez obszar gminy przebiega z północnego zachodu na południe linia kolejowa Herby – Wrocław oraz drogi krajowe nr: 74, 45, 43, wojewódzkie nr: 481, 486, 488, które wraz z dolinami rzek – Pyszej (głównego ciek) oraz jej prawobrzeżnych dopływów stanowią silne granice w strukturze przestrzennej gminy.

Charakter zagospodarowania gminy wynika bezpośrednio z występujących funkcji. Wiodącą funkcją gminy jest produkcja żywności. W strukturze użytkowania przeważają użytki rolne stanowiące ponad 70% powierzchni gminy. Duże zwarte kompleksy leśne usytuowane są na obrzeżach gminy: północno-wschodnim, południowo-wschodnim oraz zachodnim. Mniejsze tereny leśne występują sporadycznie.

Drugą wiodącą funkcją gminy jest mieszkalnictwo.

W strukturze przestrzennej gminy można wyróżnić strefę podmiejską zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie granic miasta. Wzdłuż ul. Sieradzkiej oraz pozostałych dróg wyjazdowych w Dąbrowie, Gaszynie, Rudzie nasilają się procesy urbanizacyjne powodując zacieranie się granic zurbanizowanych terenów miasta i przylegających wsi.

Wsie podstawowe o największej powierzchni zabudowy to: położone w sąsiedztwie Wielunia – Dąbrowa, Turów, Gaszyn i Ruda oraz w części zachodniej gminy – Kurów, południowej – Kadłub i wschodniej – Masłowice, Starzenice i Sieniec.

Wśród wyżej wymienionych wsi strukturę uformowaną wzdłuż kilku dróg wewnętrznych, o większej powierzchni terenów zurbanizowanych posiadają: Kurów, Gaszyn, Ruda i Sieniec. Ciekawy układ przestrzenny posiada Dąbrowa z ciągiem dwóch równoległych ulic tworzących wewnątrz urbanistyczne w części centralnej wsi. W większości pozostałych wsi zabudowa ma charakter ciągów usytuowanych wzdłuż dróg. W przypadku wsi: Turów, Kadłub, Olewin czy Masłowice jest to zabudowa zwarta sytuowana po obydwu stronach dróg.

W pozostałych wsiach zabudowa nie ma tak regularnego układu, jest przerywana, sytuowana po obydwu lub po jednej stronie drogi.

Na terenach wsi, w ciągach zabudowy występuje zabudowa zagrodowa wraz z zabudową jednorodzinną. Brak wyraźnie wydzielonych przestrzeni osiedli zabudowy jednorodzinnej. Przeważająca ilość budynków jest w dobrym stanie technicznym. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą podstawowe usługi z zakresu oświaty, handlu i kultury.

Funkcja przemysłowa występuje sporadycznie. Reprezentują ją art.: jedyny większy zakład – zakłady mleczarskie w Dąbrowie, usytuowane częściowo w granicach miasta, skupisko firm produkcyjnych i usługowych w Sieńcu, tartak w Rychłowicach.

Na terenie gminy nie występują zespoły zabudowy letniskowej.¹²

POWIĄZANIA INFRASTRUKTURALNE I FUNKCJONALNE

Istniejące tereny usługowe zlokalizowane na terenie gminy, związane są przede wszystkim z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców, w tym z zakresu szeroko rozumianej infrastruktury społecznej, w skład której wchodzi placówki:

- edukacji i wychowania, art.: klub dziecięcy, przedszkola, szkoły podstawowe, zespół szkół ponadpodstawowych,
- ochrony zdrowia i opieki społecznej, art.: przychodnie, apteki, placówki pomocy społecznej,
- kultury fizycznej, sportu, art.: boiska sportowe,
- rekreacji i wypoczynku,
- kultury i sztuki, art. domy kultury, biblioteki,
- administracji i bezpieczeństwa publicznego.

Obecnie rozkład usług nie jest równomierny w obrębie całej gminy, największa koncentracja funkcji usługowej ma miejsce w Wieluniu. Na terenach wiejskich udział usług jest niedostateczny i ogranicza się w głównej mierze do usług podstawowych. W niektórych miejscowościach lokalizowane są ponadto usługi oświaty, kultu religijnego czy też ochotnicze straże pożarne. W wielu przypadkach usługi te pełnią także funkcje centrotwórcze dla danej jednostki osadniczej.

¹² Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

ZABYTKI

Zjawisko negatywne: konieczność prowadzenia rewaloryzacji / rewitalizacji obiektów zabytkowych

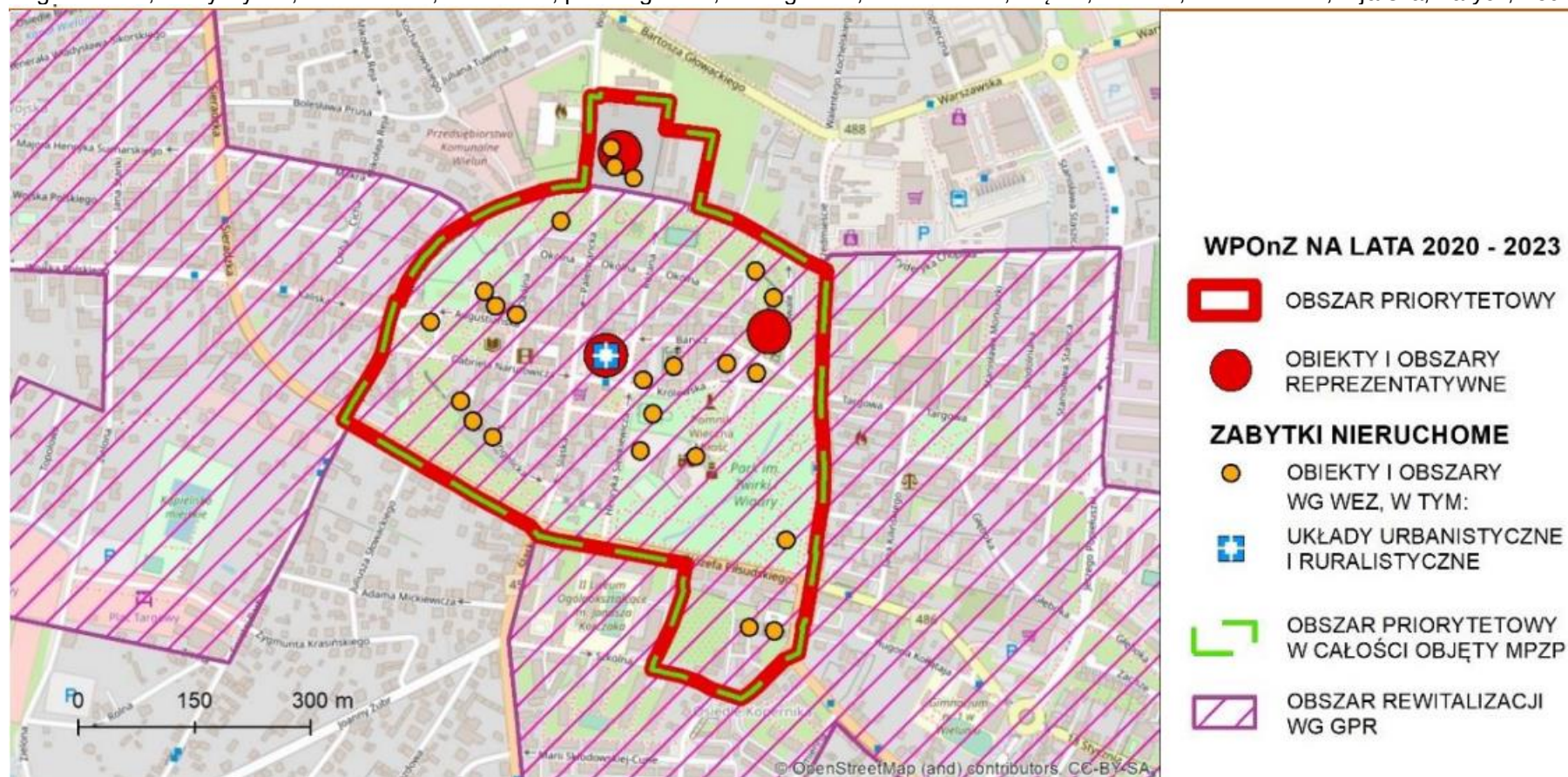
Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020 – 2023 wskazuje obiekty i obszary reprezentatywne – ocenę stanu zachowania oraz rekomendowane działania do podjęcia w latach 2020-2023. Z obszaru Gminy Wieluń wytypowano:

Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres	Stan zachowania na 2020 r.	Rekomendowane działania
Gaszyn	kościół parafialny Najświętszego Imienia Maryi	XVI	Kościelna 10	bardzo dobry	bieżące prace utrzymaniowe
Kadłub	kościół św. Andrzeja	XVI	Kadłub 2 a	bardzo dobry	bieżące prace utrzymaniowe
Ruda	kościół parafialny św. Wojciecha	XIII-XIX	Rudzka 1	bardzo dobry	lokalne działania konserwatorsko-remontowe
Wieluń	układ urbanistyczny	XIV	Stare Miasto	dobry	kontynuacja rewaloryzacji /rewitalizacji
Wieluń	zespół obwarowań miejskich	XIV	Stare Miasto	dobry	kontynuacja rewaloryzacji/rewitalizacji
Wieluń	zespół klasztorny poreformacki	XVII	Reformacka 1	Średni+	kontynuacja rewaloryzacji/rewitalizacji – rekomendacja priorytetowa

WPOnZ wskazuje, iż Wieluń prezentuje wyjątkowy w skali regionu przykład założenia opartego na schemacie wrzecionowatym. „Mając na uwadze potrzebę wzmocnienia opieki nad specyficznymi i cennymi pod względem kulturowym i krajobrazowym układami przestrzennymi miast i wsi województwa łódzkiego w WPOnZ na lata 2020-2023 wskazano 66 miejscowości, które tworzą sieć ośrodków historycznych o zróżnicowanej randze i potrzebach działań rewaloryzacyjnych w ich historycznych przestrzeniach i zabytkowych zespołach zabudowy. Podstawowym kryterium wytypowania ośrodków były walory przestrzenne i aspekty niematerialne, a także instytucjonalne atrybuty pozwalające pełnić im rolę centrów kulturotwórczych na różnych poziomach. W ramach sieci wskazano:

- 1 ośrodek o randze europejskiej: Łódź;
- 5 ośrodków o randze krajowej: Łowicz, Łęczyca, Piotrków Trybunalski, Sieradz, Wieluń;
- 11 ośrodków o randze regionalnej;
- 49 ośrodków o randze lokalnej.

Mapa 1 Wieluń – ośrodek historyczny o randze krajowej (ulice: Kopernika, Szkolna, Krakowskie Przedmieście, Reformacka, Wodna, Zamenhofa, Okólna, Augustańska, Nowy Rynek, Narutowicza, Królewska, plac Legionów, Ewangelicka, Palestrancka, Śląska, Różana, Sienkiewicza, Pijarska, Barycz, Podwale)

Źródło: Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020 – 2023

Wśród terenów charakterystycznych dla historii i tradycji osadniczej regionu wskazanych do stanowienia form ochrony obszarowej wymieniono art. układ urbanistyczny Wielunia: „Układ przestrzenny Wielunia ma formę wrzeciona. Miasto zachowało czytelność średniowiecznego rozplanowania, z centralnie usytuowanym rynkiem i fragmentami dawnych obronnych fortyfikacji miejskich świadczących o historycznej świetności miasta. Do dziś zachowała się jedna brama miejska zwana Rudzką lub Krakowską, która ocalała dzięki wkomponowaniu jej w budynek ratusza z 1842 r. Natomiast po zamku kazimierzowskim zachowały się jedynie fundamenty, na których stoi klasycystyczny pałac – obecnie siedziba władz samorządowych. Pozostałościami obwarowań są baszty: Męczarnia z XV w. i Swawola z XVI w. oraz planty na miejscu dawnej fosy.”

Na walory kulturowe miasta i gminy mają wpływ obiekty znajdujące się w rejestrze zabytków. Poniżej wskazano obiekty wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi. W mieście obiekty wpisane do rejestru zabytków wymieniono poniżej.

Tabela 29 Miasto – obiekty wpisane do rejestru zabytków*

L.p.	Ulica	Obiekt	Datowanie	Znaczenie	Materiał	Stan tech.	Nr rejestru
1**.	-	Cmentarzysko kultury przeworskiej	późny laten-rzym	-	-	-	171/A
2.	Augustiańska 8	Kościół poaugustiański, art. Kościół parafialny p.w. Bożego Ciała	poł. XIV w., odbudowany w 1497 r.	ponadregionalne	mur	dobry	172/A
3.	Augustiańska 8	Klasztor poaugustiański	XVI-XVII w., przebudowany w XIX w.	lokalne	mur	dobry	173/A
4.	Augustiańska 8	Dzwonnica w zespole poaugustiańskim	XVIII w.	lokalne	mur	dobry	174/A
5.	Krakowskie Przedmieście 1	Kościół popauliński, art. S.S. Bernardynek p.w. św. Mikołaja	1393 r. – 1394 r., rozbudowa XV w., przebudowa ok. 1630 r. i 1893 r.	ponadregionalne	mur	dobry	175/A
6.	Krakowskie Przedmieście 1	Klasztor popauliński, art. S.S. Bernardynek	XVII w., przebudowa w XIX w., restauracja na początku XX w.	ponadregionalne	mur	dobry	176/A
7.	Reformacka 1	Kościół poreformacki, art. OO. Franciszkanów p.w. Zwiastowania NMP	1629 r. – 1634 r., częściowa przebudowa w XVIII w.	ponadregionalne	mur	dobry	177/A
8.	Reformacka 1	Klasztor poreformacki, art. OO. Franciszkanów	1 poł. XVII w.	ponadregionalne	mur	dobry	178/A
9.	Barycz	Kościół popijarski, art. Kościół parafialny p.w. św. Józefa	ok. 1740 r.	regionalne	mur	dobry	179/A
10.	Królewska 1	Budynek dawnego klasztoru OO. Pijarów	1740 r.	regionalne	mur	dobry	181/A
11.	Sienkiewicza 1	Plebania kolegiacka, art. W zespole kościoła popijarskiego p.w. św. Józefa	ok. 1844 r.	regionalne	mur	dobry	180/A
12.	Ewangelicka 6	Kościół SS. Bernardynek, art. Zbór Ewangelicki	1612 r. -1615 r.	ponadregionalne	mur	dobry	182/A
13.	Narutowicza 13	Klasztor pobernardyński, art. Muzeum Ziemi Wieluńskiej	1612 r. –1615 r.	regionalne	mur	dobry	183/A
14.	ul. J. Żubr 37	Kościół cmentarny, art. Parafialny p.w. św. Barbary Dziewicy i Męczennicy	XVI w., rozbudowany w XIX i XX w.	regionalne	mur	dobry	184/A
15.	Pl. Kazimierza Wielkiego 2	Piwnice zamku w budynku Starostwa Powiatowego	ok. 1840 r. (relikt piwnic ok. 1350 r.)	regionalne	mur	dobry	185/A
16.	Pl. Kazimierza Wielkiego 1	Brama krakowska z ratuszem	XIV w., przebudowa w XVI w., ratusz 1842 r.	ponadregionalne	mur	dobry	186/A
17.	Podwale	Mury miejskie z basztą „Prochownia”	ok. 1350 r., przebudowa w 1589 r.	krajowe	mur	dobry	187/A
18.	Palestrancka	Mury miejskie z basztą „Swawola”	ok. 1350 r.	krajowe	mur	dobry	404/A
19.	-	Mury obronne tzw. „Kazimierzowskie”	ok. 1350 r.	krajowe	mur	dobry	405/A
20.	Nowy Rynek	Zespół bramy kaliskiej	XIV w.	krajowe	mur	dobry	A/6

*obiekty zarejestrowane w wojewódzkiej ewidencji zabytków – stan na kwiecień 2018 r.

**obiekt o nieustalonej lokalizacji – stanowisko archeologiczne Wieluń 13 (52 na AZP 78-43)

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

W gminie obiekty wpisane do rejestru zabytków wymieniono poniżej.

Tabela 30 Gmina – obiekty wpisane do rejestru zabytków*

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Znaczenie	Materiał	Stan tech.	Nr rejestru
1.	Dąbrowa	Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca	XIV w.	lokalne	mur	dobry	114/A
2.	Gaszyn	Kościół parafialny p.w. N.M. Panny	XVI w.	ponadregionalne	drewno	dobry	118/A
3.	Gaszyn	Otoczenie kościoła parafialnego p.w. N.M. Panny	XVI w.	-	-	-	A/65
4.	Kadłub	Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Apostoła	XVI w.	ponadregionalne	drewno	dobry	387/A
5.	Kurów	Wiatrak	1888 r.	lokalne	drewno	bardzo zły	339/A
6.	Kurów -Grodzisko	Grodzisko kultury łużyckiej Osada kultury prapolskiej	V EB IX-XII w.	-	-	-	130/A
7.	Masłowice	Dwór	XIX w.	lokalne	mur	średni	361/A
8.	Masłowice	Cmentarzysko kultury prapolskiej	XI – XII w.	-	-	-	137/A
9.	Masłowice	Grodzisko kultury prapolskiej Dwór kultury polskiej	Wczesne średniowiecze późne średniowiecze	-	-	-	136/A
10.	Masłowice -Ludwina	Osada kultury łużyckiej	EB	-	-	-	135/A
11.	Ruda	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	pocz. XII w., XV, XVI, XVII w. przebud.	Ponadregionalne	mur	dobry	154/A
12.	Widoradz (art. Ruda)**	Grodzisko kultury prapolskiej i polskiej	Wczesne średniowiecze -średniowiecze	-	-	-	155/A
13.	Ruda	Dwór	ok. 1851 r.	ponadregionalne	mur	bardzo zły	362/A
14.	Starzenice	Cmentarzysko kultury łużyckiej	EB	-	-	-	161/A
15.	Turów	Cmentarzysko kultury łużyckiej	halsztat CD	-	-	-	170/A

* obiekty zarejestrowane w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków – stan na kwiecień 2018 r.

** w Spisie stanowisk archeologicznych na terenie gminy Wieluń zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Delegatura w Sieradzu wskazane jest stanowisko archeologiczne Widoradz 1 (77-44), jednak wg obecnych granic administracyjnych gminy Wieluń jest ono zlokalizowane w miejscowości Ruda

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń

Zjawisko negatywne: tereny dysfunkcyjne po cukrowni w Wieluniu

Jednym z głównych problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej są tereny po byłej cukrowni. Tereny po dawnej cukrowni w Wieluniu stanowią poważne wyzwanie dla miasta, gdyż obecnie są niewykorzystane i dysfunkcyjne, co przekłada się na negatywne konsekwencje dla środowiska, gospodarki oraz społeczeństwa. Po zamknięciu cukrowni, teren stał się opuszczony, co prowadzi do jego degradacji. Zabudowania są w złym stanie technicznym, co wpływa na estetykę otoczenia i może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób znajdujących się w pobliżu. Tereny postindustrialne, takie jak dawna cukrownia, często są zanieczyszczone różnymi substancjami chemicznymi, które mogą przenikać do gleby, wody gruntowej i powierzchniowej. W rezultacie, może to prowadzić do degradacji lokalnego ekosystemu oraz negatywnie wpływać na zdrowie mieszkańców. Niewykorzystane tereny nie przynoszą dochodów dla miasta, a ich rewitalizacja i przekształcenie w przestrzeń użyteczną dla społeczności lokalnej wymaga inwestycji. Ponadto, brak działalności gospodarczej na tym terenie może wpływać na poziom bezrobocia w mieście. Opuszczone tereny przemysłowe mogą stać się siedliskiem dla przestępczości, wandalizmu oraz innych negatywnych zjawisk społecznych. Ponadto, mieszkańcy mogą odczuwać brak możliwości korzystania z przestrzeni publicznej na tym terenie, art. rekreacji czy kultury. Teren stanowi barierę w rozwoju urbanistycznym miasta, gdyż zabudowania i infrastruktura są w złym stanie i nie są dostosowane do współczesnych potrzeb. W rezultacie, teren ten utrudnia rozwój sąsiadujących dzielnic i wpływa na łączność miasta. Aby zaradzić tym problemom, ważne jest podjęcie działań mających na celu rewitalizację terenu po dawnej cukrowni. Należy przeprowadzić badania dotyczące zanieczyszczenia oraz ocenić stan budynków, a następnie opracować plan zagospodarowania przestrzeni z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców oraz możliwości gospodarczych. Rewitalizacja terenów postindustrialnych, takich jak dawna cukrownia, może przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzrostu gospodarczego i ochrony środowiska.

Konieczna staje się współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i inwestorami. Władze miasta powinny nawiązać z nimi współpracę, aby wspólnie opracować strategie i pomysły na rewitalizację terenu po dawnej cukrowni. Możliwe inicjatywy to art. stworzenie centrum kulturalno-edukacyjnego, przestrzeni coworkingowej, parku technologicznego.

Fotografia 21. Teren dawnej cukrowni

Źródło: Fotografia własna

Zjawisko negatywne: zdegradowane przestrzenie w strefie zbytkowej miasta

(ulice: Kopernika, Szkolna, Krakowskie Przedmieście, Reformacka, Wodna, Zamenhofska, Okólna, Augustiańska, Nowy Rynek, Narutowicza, Królewska, plac Legionów, Ewangelicka, Palestrancka, Śląska, Różana, Sienkiewicza, Pijarska, Barycz, Podwale)

Wieluń to miasto o bogatej historii i ciekawym układzie przestrzennym, którego centrum stanowi starówka, otoczona dawnymi murami obronnymi. Układ przestrzenny miasta ma swoje korzenie w średniowieczu, kiedy to Wieluń stał się ważnym ośrodkiem handlowym i kulturalnym w regionie. Starówka w Wieluniu charakteryzuje się przede wszystkim zabytkowymi kamienicami, które tworzą spójną i malowniczą całość. Wąskie uliczki, brukowane place oraz historyczne zabudowania tworzą unikalny klimat, przyciągający zarówno mieszkańców, jak i turystów. Większość kamienic została wybudowana w różnych stylach architektonicznych, takich jak gotyk, renesans czy barok, co dodatkowo wpływa na różnorodność i atrakcyjność przestrzeni. Dawne mury obronne, które niegdyś otaczały starówkę, również wpłynęły na kształt zagospodarowania przestrzennego miasta. Chociaż obecnie większość murów nie istnieje, ich ślady są widoczne w strukturze przestrzennej i wpływają na układ urbanistyczny Wielunia. Pozostałości murów, takie jak fragmenty czy baszty, stanowią wartość historyczną oraz przypomnienie o przeszłości miasta. W centrum Wielunia oprócz zabytkowych kamienic można również znaleźć liczne kościoły, pałace oraz inne budynki użyteczności publicznej, takie jak ratusz, teatr czy biblioteka. Te obiekty dopełniają przestrzeń starówki i dodają jej funkcjonalności. Zagospodarowanie przestrzenne miasta nie ogranicza się jednak tylko do historycznej starówki. Wokół niej rozlokowane są nowsze osiedla mieszkaniowe, które zachowują harmonię z historycznym centrum dzięki przemyślanej urbanistyce i dbałości o estetykę. Przestrzenie zielone, takie jak parki, ogrody czy skwery, również odgrywają ważną rolę w kształtowaniu przestrzeni miasta i wpływają na jakość życia mieszkańców.

Fotografia 22. Centrum Miasta Wieluń

Źródło: Fotografia własna

Podwórka w zabytkowych kamienicach w centrum Wielunia, mimo swojej atrakcyjnej lokalizacji, często pozostawiają wiele do życzenia. Brak zieleni, zanieczyszczenia i zaniedbane elewacje sprawiają, że te miejsca wydają się mniej przyjazne dla mieszkańców i ich gości. Jednym

z istotnych problemów podwórek w kamienicach jest brak zieleni. Wiele z nich to betonowe przestrzenie, w których nie ma drzew, krzewów czy trawników. Brak zieleni powoduje, że podwórka te stają się nieprzyjemne, zwłaszcza w upalne dni, kiedy beton nagrzewa się i oddaje ciepło. Dodatkowo, brak zieleni wpływa na mikroklimat podwórek, co może prowadzić do powstawania wilgoci oraz problemów z utrzymaniem czystości i higieny. Innym problemem jest zanieczyszczenie powietrza, spowodowane dużym ruchem samochodowym w centrum miasta oraz bliskością przemysłu. Kamienice są starsze, co oznacza, że często nie spełniają współczesnych standardów termoizolacji, a stare piece grzewcze mogą emitować szkodliwe substancje. Ponadto, zaniedbane elewacje kamienic wpływają na estetykę przestrzeni, a ich remonty bywają kosztowne i trudne do zorganizowania przez biedniejsze rodziny. Brak miejsc parkingowych na podwórkach kamienic powoduje, że samochody często parkują na chodnikach czy trawnikach, blokując dostęp dla mieszkańców i niszcząc zielen. To zjawisko wpływa na jakość życia mieszkańców oraz funkcjonowanie tych przestrzeni. Wiele podwórek w zabytkowych kamienicach zamieszkują biedne rodziny, które nie mają środków na utrzymanie i renowację budynków. Niedostatek zasobów finansowych może prowadzić do zaniedbań w utrzymaniu budynków, a brak prestiżu tych miejsc sprawia, że nie przyciągają inwestorów ani zamożniejszych mieszkańców. W celu poprawy jakości życia mieszkańców zabytkowych kamienic w centrum Wielunia, warto wprowadzić programy rewitalizacji podwórek, które obejmują odnowienie elewacji, wprowadzenie zieleni oraz poprawę dostępności miejsc parkingowych. Współpraca z lokalnymi władzami, organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami może przyczynić się do poprawy warunków życia w tych przestrzeniach oraz zwiększyć atrakcyjność zabytkowego centrum miasta.

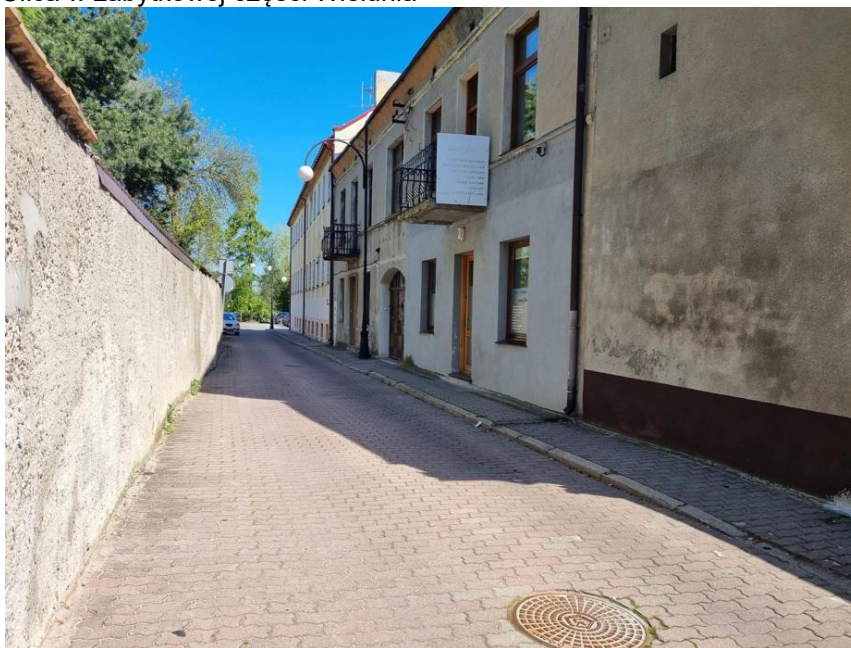
Fotografia 23. Podwórko w centrum miasta

Źródło: Fotografia własna

Wąskie i historyczne uliczki miasta mają swój unikalny urok, jednak to tutaj widać najwięcej problemów. Ze względu na swoją szerokość, historyczne uliczki często są trudne do przekształcenia w nowoczesne elementy komunikacyjne. Może to utrudniać ruch samochodowy, zwłaszcza dla większych pojazdów, takich jak autobusy czy samochody dostawcze. W rezultacie bardzo trudno prowadzić tu działalność, która wymaga dostaw. Wąskie uliczki zwykle oferują ograniczoną przestrzeń do parkowania samochodów, co może prowadzić do problemów z dostępnością miejsc parkingowych dla mieszkańców i odwiedzających. Wiele historycznych ulic nie jest przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co może utrudniać poruszanie się wózkami inwalidzkimi oraz powodować trudności w poruszaniu się. Starsze budynki i infrastruktura wzdłuż historycznych ulic wymagają częstego remontu i konserwacji, co jest kosztowne dla samorządu lokalnego i mieszkańców. Wiele historycznych uliczek stanowi ważną część dziedzictwa kulturowego miasta, co utrudnia wprowadzanie nowoczesnych zmian infrastruktury czy budowy nowych obiektów. Dlatego bardzo trudno tu mieszkać i prowadzić codzienne życie. Wiele osób opuszcza centrum miasta w poszukiwaniu lepszych warunków życia na jego obrzeżach lub terenach wiejskich.

Fotografia 24. Ulica w zabytkowej części Wielunia

Źródło: Fotografia własna

W zabytkowej części Miasta Wielunia, występuje problem nieautoryzowanych obiektów budowlanych, które powstały w latach 1950-1980 bez porozumienia z konserwatorem zabytków. Takie obiekty wprowadzają chaos architektoniczny i negatywnie wpływają na wizerunek miasta. Budynki wznoszone bez powiązania z historycznym charakterem miasta naruszają integralność i spójność historycznej tkanki miejskiej. W rezultacie zabytkowa dzielnica traci swoją unikalną atmosferę oraz wartość kulturową i historyczną. Nieautoryzowane obiekty wprowadzają chaos w planowanie przestrzenne zabytkowego centrum. Mogą prowadzić do zatracenia niektórych istotnych cech, takich jak widoczność ważnych zabytków, perspektywy uliczne czy układ urbanistyczny. W centrum Wielunia budynków takich jest wiele, ale najlepszym przykładem jest Dom Handlowy „Tęcza” na Placu Legionów. Aby rozwiązać te problemy, kluczowe jest wprowadzenie i egzekwowanie ścisłych

przepisów dotyczących planowania przestrzennego, konserwacji zabytków oraz współpraca z konserwatorem zabytków. Opracowanie długofalowych strategii rewitalizacji i konsultacje z mieszkańcami oraz ekspertami mogą pomóc w zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz w odnowieniu zabytkowej dzielnicy Wielunia.

Fotografia 25. Dom handlowy Tęcza w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

W centrum Wielunia małe podwórka stanowią ważny element tkanki miejskiej. Mimo, że są to często ograniczone przestrzenie, mieszkańcy starają się je zagospodarować i przekształcić w miejsca spotkań oraz relaksu. Wykorzystując dostępne zasoby, jak art. ławki, donice z roślinami czy stoliki, podwórka mogą stać się sercem życia społeczności lokalnej. Spotkania z sąsiadami na wspólnym podwórku sprzyjają budowaniu relacji i integracji mieszkańców. Dbając o zagospodarowanie przestrzeni podwórek, mieszkańcy przyczyniają się do poprawy wyglądu i funkcjonalności tych miejsc, co z kolei wpływa na ich jakość życia. Aktywne i zagospodarowane podwórka mogą przyczynić się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, ponieważ są one częściej uczęszczane, a ewentualne niepożądane zachowania stają się mniej prawdopodobne. Podwórka mogą stać się miejscem organizacji imprez okolicznościowych, warsztatów czy wystaw, co wpływa na zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców. Jednakże, aby osiągnąć te korzyści, ważne jest wspólne zaangażowanie mieszkańców w proces socjalizacji przestrzeni oraz współpraca z lokalnymi władzami, które mogą wspierać takie inicjatywy, art. poprzez udostępnienie funduszy na rewitalizację czy zorganizowanie warsztatów dla mieszkańców.

Fotografia 26. Podwórko w centrum miasta

Źródło: Fotografia własna

Brak odpowiednio urządzonych podwórek na tyłach kamienic może wpływać na obniżenie atrakcyjności tych dzielnic. Problemy takie jak brak miejsc parkingowych, zagospodarowania zielonego czy wyznaczonych stref rekreacyjnych zniechęcają mieszkańców do korzystania z tych przestrzeni i utrudniają codzienne funkcjonowanie.

Fotografia 27. Podwórko w centrum Wielunia

Źródło: Fotografia własna

Zjawisko negatywne: zły stan Basenu Miejskiego

Basen przy targowisku miejskim w Wieluniu stanowi ważny obiekt dla lokalnej społeczności. W tym momencie konieczne są pilne działania ratunkowe, aby obiekt mógł dalej funkcjonować. Przywrócenie basenu do sprawności może przynieść wiele korzyści społecznych. Basen jest miejscem, gdzie dzieci i młodzież mogą spędzać czas wolny, ucząc się współpracy, nawiązując nowe znajomości i uczestnicząc w różnych formach aktywności, takich jak nauka pływania, zawody czy treningi drużynowe. Dostęp do basenu może zapewnić młodzieży alternatywę dla spędzania czasu na ulicy, co może zmniejszyć zachowania ryzykowne, takie jak eksperymentowanie z używkami czy przestępczość. Pływanie to jedna z najlepszych form aktywności fizycznej, która wpływa pozytywnie na zdrowie i samopoczucie. Regularne korzystanie z basenu może pomóc mieszkańcom utrzymać dobrą kondycję, zmniejszyć ryzyko chorób oraz poprawić jakość życia. Basen może być wykorzystany do prowadzenia zajęć dla osób niepełnosprawnych, takich jak pływanie terapeutyczne czy rehabilitacja. Dostęp do basenu może pomóc w poprawie jakości życia tych osób oraz zwiększyć ich aktywność społeczną. Odbudowa może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej miasta, co wpłynie na rozwój lokalnej gospodarki. Basen może stać się miejscem organizacji zawodów pływackich czy imprez sportowych, przyciągając turystów z innych miast. Inwestycja w remont basenu przy targowisku miejskim w Wieluniu może przynieść wiele korzyści dla społeczności lokalnej i miasta jako całości. Dlatego warto rozważyć podjęcie działań mających na celu przywrócenie tej ważnej instytucji do życia.

Fotografia 28. Basen w centrum Miasta Wielunia

Źródło: Fotografia własna

Na rysunku poniżej, na którym niebieskimi liniami oznaczono obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych, obszary o negatywnym oddziaływaniu przestrzenno-funkcjonalnym oznaczono:

- konieczność prowadzenia rewitalizacji / rewitalizacji obiektów zabytkowych (wg. WPOnZ na lata 2020-2023) – linia pomarańczowa;
- tereny dysfunkcyjne po cukrowni w Wieluniu – linia żółta;
- zdegradowane przestrzenie w strefie zbytkowej miasta - linia pomarańczowa;
- zły stan Basenu Miejskiego – linia różowa.

Rysunek 8 Zjawiska negatywne w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu mapy z Geoportalu Województwa Łódzkiego <https://geoportal.lodzkie.pl/imap/>

6. Problemy techniczne

Analizie podlegają również problemy techniczne – w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE TECHNICZNEJ

Zjawisko negatywne: ubytki w stanie technicznym mieszkaniowego zasobu gminy

„Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wieluń na lata 2019-2023” podaje, że mieszkaniowy zasób Gminy Wieluń wg stanu na dzień 31 maja 2019 roku tworzą: budynki stanowiące własność Gminy, budynki będące współwłasnością Gminy, budynki wspólnot mieszkaniowych z lokalami Gminy, lokale Gminy w budynkach Wieluńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, budynki znajdujące się w posiadaniu samoistnym Gminy.

Stan zdecydowanej większości obiektów będących we własności gminy określono jako dobry bądź zadowalający. Stan jednego z budynków określono jako zły, czyli kwalifikujący się do generalnego remontu lub rozbiórki. W tabeli poniżej przedstawiono zasoby wraz z ich stanem technicznym, przyporządkowując danemu stanowi technicznemu wagę, tj.: stan dobry = waga 4, stan zadowalający = waga 3, stan niezadowalający = waga 2. Obliczono średnią i oznaczono wagi poniżej średniej, wskazując budynki pozostające w najsłabszym stanie technicznym.

Tabela 31 Ocena stanu technicznego budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wieluń (stan na dzień 31.05.2019 r.).

L.p.	Adres nieruchomości	Rok budowy	Stan techniczny	waga
1	18 Stycznia 1	1961	zadawalający	3
2	18 Stycznia 2	1961	dobry	4
3	18 Stycznia 31	1906	zadawalający	3
4	3 Maja 11	1959	zadawalający	3
5	3 Maja 9	1959	dobry	4
6	Częstochowska 19	1926	zadawalający	3
7	Częstochowska 23	1918	zadawalający	3
8	Częstochowska 34	1926	dobry	4
9	Długosza 1	1914	zadawalający	3
10	Długosza 14/16	1914	dobry	4
11	Długosza 18/20	1914	dobry	4
12	Długosza 22/24	1914	zadawalający	3
13	Długosza 26/28	1914	zadawalający	3
14	Długosza 30/32	1957	dobry	4
15	Fabryczna 45	1993	zadawalający	3
16	Gaszyn, ul. Graniczna 24/1	2014	dobry	4
17	Gaszyn, ul. Graniczna 24/2	2015	dobry	4
18	Gaszyn, ul. Graniczna 24/3	2018	dobry	4
19	Gaszyn, ul. Graniczna 24/4	2018	dobry	4
20	Gaszyn, ul. Graniczna 24/5	2018	dobry	4
21	Kaliska 19	1900	dobry	4
22	Krakowskie Przedmieście 2	1933	zadawalający	3
23	Krakowskie Przedmieście 17	1925	dobry	4
24	Krakowskie Przedmieście 18	1877	zadawalający	3
25	Krakowskie Przedmieście 28	1925	dobry	4

L.p.	Adres nieruchomości	Rok budowy	Stan techniczny	waga
26	Krakowskie Przedmieście 4	1961	zadawalający	3
27	Krakowskie Przedmieście 6	1960	dobry	4
28	Kurów, ul. Wieluńska 9	1979	dobry	4
29	Młodzieżowa 19/1	1976	zadawalający	3
30	Młodzieżowa 19/2	1977	zadawalający	3
31	Młodzieżowa 19/3	1993	zadawalający	3
32	Moniuszki 1	1959	zadawalający	3
33	Narutowicza 9	1925	zadawalający	3
34	Okólna 2	1964	zadawalający	3
35	Okólna 4	1964	zadawalający	3
36	Okólna 6	1963	zadawalający	3
37	Okólna 7	1955	dobry	4
38	os. Bugaj 7/27	1989	dobry	4
39	os. Stare Sady 12	1988	dobry	4
40	os. Stare Sady 2/23	1986	dobry	4
41	os. Stare Sady 24	1987	dobry	4
42	os. Wojska Polskiego 1	1973	zadawalający	3
43	os. Wojska Polskiego 2	1973	zadawalający	3
44	os. Wojska Polskiego 3	1973	dobry	4
45	os. Wojska Polskiego 4	1973	dobry	4
46	os. Wojska Polskiego 5	1973	zadawalający	3
47	os. Wojska Polskiego 6	1973	dobry	4
48	os. Wyszyńskiego 31	1984	dobry	4
49	os. Wyszyńskiego 32	1984	zadawalający	3
50	Ożarów 3	brak danych	niezadawalający	2
51	P.O.W. 11	1930	dobry	4
52	P.O.W. 14	1967	dobry	4
53	P.O.W. 46/1	2002	dobry	4
54	P.O.W. 46/2	2004	dobry	4
55	P.O.W. 46/3	2003	dobry	4
56	P.O.W. 46/4	2004	dobry	4
57	P.O.W. 46/5	2006	dobry	4
58	P.O.W. 46/6	2006	dobry	4
59	Paderewskiego 1/3	1942	zadawalający	3
60	Paderewskiego 12	1942	zadawalający	3
61	Paderewskiego 17/19	1942	zadawalający	3
62	Paderewskiego 18/20	1942	zadawalający	3
63	Paderewskiego 5/7	1942	zadawalający	3
64	Paderewskiego 6	1942	zadawalający	3
65	Paderewskiego 9/11	1942	zadawalający	3
66	Piłsudskiego 16	1959	dobry	4
67	Popiełuszki 64	2003	dobry	4
68	Roosevelta 1/3	1942	zadawalający	3
69	Roosevelta 21	1958	zadawalający	3
70	Różana 3	1966	zadawalający	3
71	Sieradzka 41	1962	zadawalający	3
72	Skłodowskiej 10	1955	dobry	4
73	Skłodowskiej 11	1955	dobry	4
74	Skłodowskiej 12	1955	zadawalający	3
75	Skłodowskiej 13	1955	zadawalający	3
76	Skłodowskiej 14	1955	zadawalający	3
77	Skłodowskiej 16	1955	zadawalający	3
78	Skłodowskiej 17	1955	zadawalający	3
79	Skłodowskiej 2	1955	zadawalający	3
80	Skłodowskiej 3/5	1955	zadawalający	3
81	Skłodowskiej 6	1955	dobry	4
82	Skłodowskiej 7/9	1955	zadawalający	3
83	Skłodowskiej 8	1955	zadawalający	3
84	Stodolniana 2	1995	dobry	4
85	Stodolniana 6	1998	dobry	4
86	Śląska 12	1946	zadawalający	3
87	Św. Barbary 41	1905	zadawalający	3
88	Św. Barbary 51	1934	dobry	4
89	Targowa 7	1959	zadawalający	3
90	ul. P.O.W. 14a/5	1967	dobry	4

L.p.	Adres nieruchomości	Rok budowy	Stan techniczny	waga
91	Warszawska 29	1968	zadawalający	3
92	Warszawska 29 A	1968	zadawalający	3
93	Zamenhofska 15	1916	zadawalający	3
94	Zawadzkiego 3	1960	zadawalający	3
95	Zawadzkiego 5	1960	zadawalający	3
ogółem				326 (średnia = 3,43)

Źródło: Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wieluń na lata 2019-2023.

STREFA PROBLEMOWA

Zjawisko negatywne: zły stan techniczny obiektów i obszarów na terenie po dawnej cukrowni w Wieluniu

Fatalny stan techniczny obiektów na terenie dawnej cukrowni w Wieluniu stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców. Na terenie dawnej cukrowni znajdują się hale i budynki przemysłowe, które niszczej i są w stanie bliskim zawalenia. Zanedbane konstrukcje, rdzewiejące elementy metalowe oraz narażenie na działanie warunków atmosferycznych sprawiają, że te obiekty stanowią realne zagrożenie dla ludzi znajdujących się w ich pobliżu. Zabudowania administracyjne, które niegdyś pełniły funkcje biurowe i zarządcze, są obecnie opuszczone i zanedbane. W wyniku braku konserwacji, dachy przeciekają, okna są zbite, a elewacje pokryte są graffiti. Niszczące budynki wpływają negatywnie na estetykę otoczenia oraz na wartość nieruchomości w okolicy. W wyniku braku inwestycji i modernizacji, obiekty mieszkalne na terenie dawnej cukrowni są w bardzo złym stanie. Często występują problemy z wilgocią, grzybem, niewydolnymi instalacjami oraz niewystarczającym ociepleniem. Mieszkańcy muszą borykać się z niskim standardem życia, co prowadzi do biedy i chęci wyprowadzenia się z tej dzielnicy. Niedoinwestowanie w infrastrukturę oraz zaniechanie terenu dawnej cukrowni doprowadziło do powstania dzielnicy biedy, w której mieszkańcy żyją w trudnych warunkach. Brak miejsc pracy, niska jakość usług oraz brak perspektyw na poprawę sytuacji sprawiają, że ludzie chcą się stąd wyprowadzić. W celu poprawy sytuacji w tej części Wielunia, konieczne jest podjęcie działań rewitalizacyjnych, takich jak remont i modernizacja obiektów mieszkalnych, adaptacja nieużytkowanych budynków na nowe funkcje oraz zabezpieczenie lub rozbiórka niebezpiecznych hal. Wprowadzenie takich zmian może przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zmiany wizerunku dzielnicy.

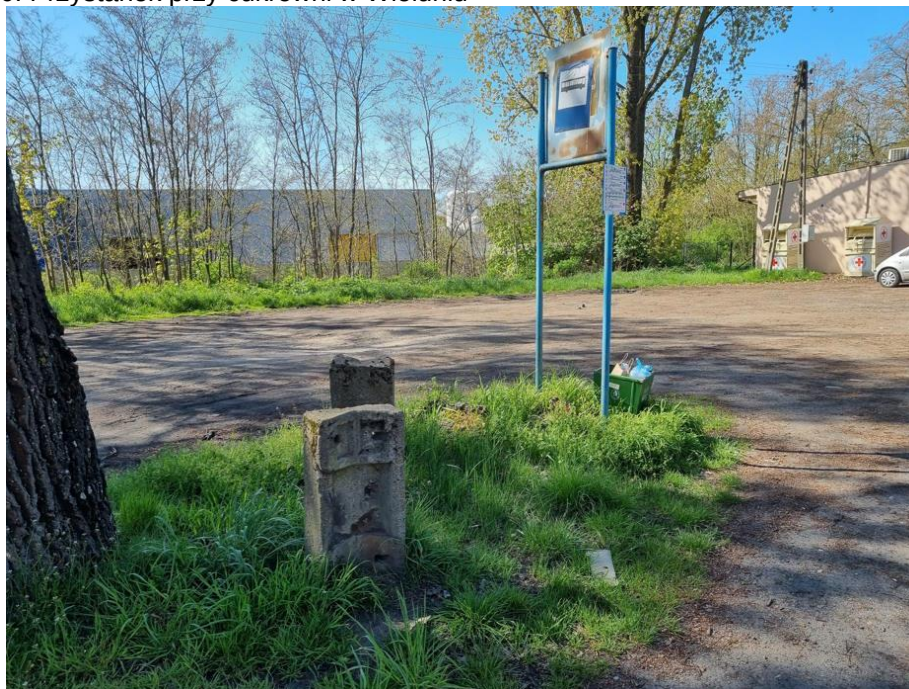
Fotografia 29. Nieużytkowany obiekt na terenie starej cukrowni

Źródło: Fotografia własna

Brak chodników, fatalny stan dróg oraz przystanków przy terenie dawnej cukrowni w Wieluniu stanowi istotny problem, który wpływa na funkcjonowanie i jakość życia mieszkańców w tej części miasta. Przy terenie dawnej cukrowni, brak odpowiednio wytyczonych i utrzymanych chodników utrudnia poruszanie się pieszym, zwłaszcza osobom starszym, dzieciom i osobom z niepełnosprawnościami. Fatalny stan chodników zwiększa również ryzyko wypadków, gdyż piesi zmuszeni są poruszać się po jezdni, co stanowi zagrożenie dla ich bezpieczeństwa. Drogi przy terenie dawnej cukrowni są w bardzo złym stanie technicznym, z licznymi wybojami, dziurami i nierównościami. Przejazd tą częścią miasta jest trudny i niekomfortowy dla kierowców, a także może prowadzić do uszkodzeń pojazdów. Ponadto, nieprawidłowo skonstruowane drogi utrudniają odprowadzanie wód opadowych, co może prowadzić do zalegania wody na jezdniach i podtapiania okolicznych terenów. Przystanki komunikacji miejskiej przy terenie dawnej cukrowni są zaniedbane, często brakuje odpowiedniej infrastruktury takiej jak wiaty czy ławki, co utrudnia korzystanie z transportu publicznego dla mieszkańców. Nieczytelne rozkłady jazdy oraz brak informacji o przystankach dodatkowo zniechęcają do korzystania z komunikacji miejskiej. Brak odpowiedniej infrastruktury drogowej i chodnikowej wpływa również na inne aspekty życia w tej części miasta. Zaniedbane tereny przyciągają nieporządki, śmieci i akty wandalizmu, co wpływa na estetykę oraz poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto, fatalny stan dróg utrudnia rozwój gospodarczy, gdyż zniechęca inwestorów do lokowania swoich przedsiębiorstw w tym rejonie. Rozwiązanie tych problemów, poprzez remont dróg, budowę chodników i poprawę infrastruktury przystanków, może znacząco wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców oraz na rozwój gospodarczy tej części Wielunia.

Fotografia 30. Przystanek przy cukrowni w Wieluniu

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 31. Droga przy cukrowni w Wieluniu

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 32. Ulica Fabryczna – stan chodników

Źródło: Fotografia własna

Zjawisko negatywne: zły stan infrastruktury w pobliżu obiektów miejskich, jak np. Basen Miejski, Targowisko Miejskie

W obrębie targowiska miejskiego oraz dawnego basenu w Wieluniu można zauważyć bardzo zły stan infrastruktury. Ulice w tych okolicach są w bardzo złym stanie. Powierzchnie jezdni są nierówne, pełne dziur, pęknięć oraz wybojów. Brak regularnych remontów oraz niewłaściwa konserwacja sprawiają, że drogi są niebezpieczne dla kierowców, a także utrudniają komunikację

miejską. Chodniki w tym obszarze są zaniedbane, często wąskie, nierówne, zniszczone lub zarośnięte przez roślinność. Brak odpowiedniego utrzymania chodników sprawia, że przechodnie mają trudności z poruszaniem się, co jest szczególnie niebezpieczne dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz rodziców z wózkami. Brakuje odpowiedniego systemu odwodnienia, który odprowadzałby nadmiar wody opadowej oraz topniejącego śniegu. W efekcie, w czasie intensywnych opadów czy odwilży, dochodzi do podtopień, a woda zalega na jezdniach oraz chodnikach, powodując dodatkowe uszkodzenia infrastruktury. Otoczenie tych miejsc jest zaniedbane i nieestetyczne, co wpływa na wizerunek miasta. Brak porządku, zarośnięte zieleńce oraz występowanie śmieci i graffiti sprawiają, że przestrzeń publiczna nie spełnia swojej funkcji integracyjnej i rekreacyjnej. W celu poprawy sytuacji w obrębie targowiska miejskiego i dawnego basenu w Wieluniu, konieczne jest podjęcie działań mających na celu remont ulic, chodników oraz wprowadzenie systemu odwodnienia. Ponadto, rewitalizacja przestrzeni publicznej oraz dbałość o estetykę i czystość otoczenia przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności tego obszaru dla mieszkańców oraz turystów.

Fotografia 33. Ulica Wł. Broniewskiego w Wieluniu

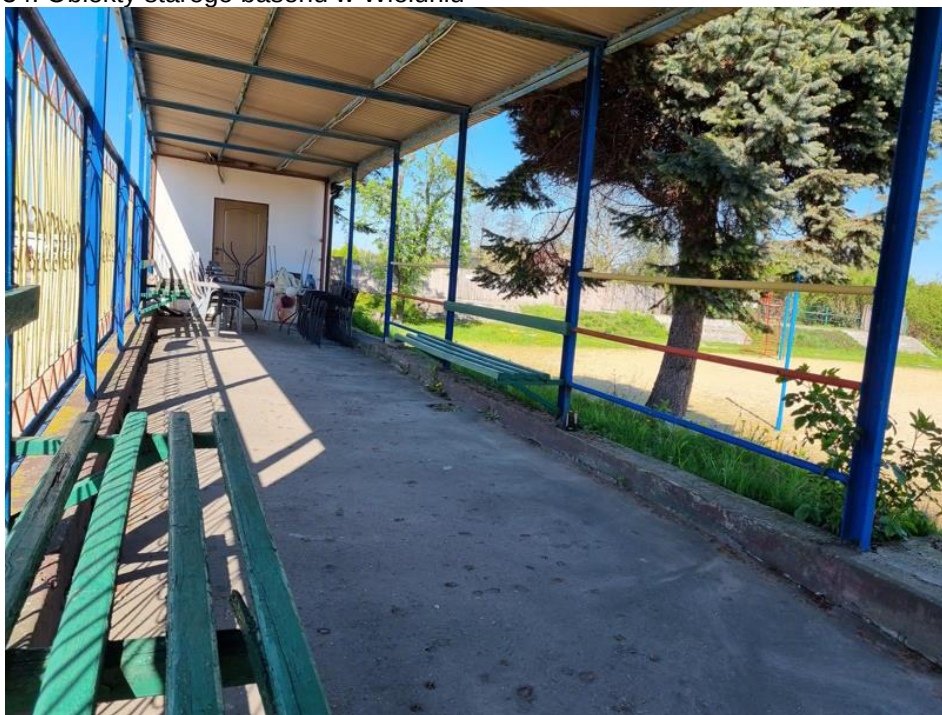

Źródło: Fotografia własna

Basen Miejski w Wieluniu, niegdyś ważne centrum rekreacji i sportu dla mieszkańców, obecnie niszczeje i staje się zagrożeniem dla otoczenia. Obiekty tego kompleksu wymagają pilnych działań remontowych, jednak ze względu na brak środków finansowych, przestrzeń zaczyna stawać się coraz bardziej dysfunkcyjna. Obiekty basenu, takie jak szatnie, pomieszczenia techniczne czy biura administracyjne, są w bardzo złym stanie technicznym. Dachy przeciekają, elewacje są popękane, a instalacje elektryczne i sanitarne są niesprawne. Teren wokół basenu jest zanieczyszczony przez śmieci, porzucone sprzęty czy graffiti. Brak odpowiedniej dbałości o czystość sprawia, że miejsce to traci na swojej atrakcyjności i staje się niebezpieczne dla mieszkańców. Ze względu na zły stan techniczny obiektów basenu, niektóre elementy konstrukcyjne groziły zawaleniem, co stanowi realne

zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców. Rozebrano już art. zjeżdżalnie. Konieczne jest przeprowadzenie pilnych prac rozbiórkowych w celu zabezpieczenia terenu. Brak jakiejkolwiek działalności na terenie basenu sprawi, że przestrzeń stanie się coraz bardziej dysfunkcyjna. Zamiast służyć mieszkańcom jako miejsce rekreacji, sportu i integracji, przestrzeń ta stanie się terenem opuszczonym i nieatrakcyjnym. Aby zmienić tę sytuację, konieczne jest podjęcie działań mających na celu rewitalizację terenu basenu miejskiego w Wieluniu. Możliwe jest przekształcenie tego obszaru w nowoczesny kompleks rekreacyjno-sportowy, który mógłby służyć mieszkańcom miasta oraz przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej Wielunia.

Fotografia 34. Obiekty starego basenu w Wieluniu

Źródło: Fotografia własna

Zjawisko negatywne: brak odpowiedniej infrastruktury rowerowej

Brak odpowiedniej infrastruktury rowerowej w centrum Wielunia stanowi istotny problem dla mieszkańców, którzy coraz częściej decydują się korzystać z rowerów jako środka transportu oraz formy rekreacji. W ostatnich latach rowery zyskują na popularności ze względu na korzyści dla zdrowia, ekologii oraz przyczynienie się do zmniejszenia korków. Niestety, w przypadku Wielunia, niewłaściwe przygotowanie przestrzeni miejskiej dla rowerzystów prowadzi do wielu problemów i zagrożeń. W centrum Wielunia nie ma wystarczającej ilości dróg rowerowych, co sprawia, że rowerzyści są zmuszeni poruszać się po jezdniach, co z kolei prowadzi do konfliktów z innymi uczestnikami ruchu oraz niebezpiecznych sytuacji. Brakuje miejsc, gdzie rowerzyści mogliby bezpiecznie zostawić swoje pojazdy podczas zakupów czy wizyt w miejscach publicznych. To zniechęca do korzystania z rowerów, gdyż zwiększa ryzyko kradzieży lub uszkodzenia roweru. Wiele skrzyżowań w centrum miasta nie jest odpowiednio przygotowanych dla rowerzystów, co sprawia, że jazda w tych miejscach staje się ryzykowna, zwłaszcza dla mniej doświadczonych użytkowników.

W centrum miasta brakuje wyraźnych znaków informujących o trasach rowerowych, co utrudnia orientację w przestrzeni i zniechęca do korzystania z rowerów jako środka transportu. Wąskie uliczki i chodniki w centrum Wielunia sprawiają, że poruszanie się na rowerze bywa utrudnione. Dodatkowo, brak odpowiedniej infrastruktury, takiej jak ścieżki rowerowe czy przejścia dla rowerzystów, powoduje, że jazda staje się mniej komfortowa i bezpieczna. Aby poprawić sytuację rowerzystów w Wieluniu, konieczne jest podjęcie działań mających na celu rozbudowę infrastruktury rowerowej. Należy zainwestować w budowę nowych dróg rowerowych, stojaków, przejść dla rowerzystów oraz odpowiednie oznakowanie. Działania te przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu jazdy na rowerze.

Fotografia 35. Rowerzystą w centrum miasta

Źródło: Fotografia własna

Zjawisko negatywne: zły stan techniczny kamienic, obiektów zabytkowych

W centrum Miasta Wielunia wiele zabytkowych kamienic pozostaje w złym stanie technicznym, co stanowi poważny problem dla lokalnej społeczności oraz dla wizerunku miasta. Wiele kamienic w centrum Wielunia nie przeszło od dawna gruntownych remontów ani prac konserwatorskich. W rezultacie, elewacje są zniszczone, pokryte brudem, a elementy architektoniczne uległy degradacji. Zaniedbane kamienice często borykają się z problemami z wilgocią oraz pleśnią, co prowadzi do zniszczenia ścian, sufitów, podłóg i mebli, a także może mieć negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców. W wyniku długotrwałego zaniedbania, niektóre kamienice w centrum Wielunia

mogą posiadać poważne wady konstrukcyjne, takie jak pęknięcia w ścianach nośnych, uszkodzone dachy czy zniszczone stropy. Obiekty te często są wyposażone w stare, nieefektywne instalacje elektryczne, grzewcze i sanitarne. To może prowadzić do awarii, pożarów oraz nieekonomicznego zużycia energii. Wiele kamienic nie dysponuje wystarczającą ilością miejsc parkingowych dla mieszkańców i ich gości, co prowadzi do problemów z parkowaniem i zatorów na ulicach. Zaniedbane kamienice mogą być miejscem zamieszkania osób ubogich, borykających się z problemami społecznymi, takimi jak bezrobocie, alkoholizm czy patologie rodzinne. Aby poprawić stan kamienic w centrum Wielunia, konieczne jest podjęcie działań rewitalizacyjnych oraz wsparcie ze strony władz lokalnych, właścicieli kamienic oraz organizacji pozarządowych. Należy zainwestować w remonty, modernizację instalacji oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych, tak aby zabytkowe kamienice stały się ponownie atrakcyjne dla mieszkańców i turystów.

Fotografia 36. Kamienice przy ulicy Augustiańskiej

Źródło: Fotografia własna

W Wieluniu znajdują się liczne zabytkowe obiekty, które niestety w ostatnich latach uległy degradacji. Niektóre zabytkowe kościoły i kaplice w Wieluniu wymagają pilnych działań konserwatorskich i remontowych. Zaniedbane dachy, uszkodzone elewacje oraz brak odpowiedniej ochrony przed wilgocią mogą prowadzić do zniszczenia cennych fresków, rzeźb i innych elementów artystycznych. Niektóre dawne dworki na terenie Wielunia również wymagają pilnej interwencji. Zaniedbanie może prowadzić do utraty wartości historycznej i kulturowej tych obiektów, a także do zagrożenia dla bezpieczeństwa osób znajdujących się w ich pobliżu.

Fotografia 37. Kościół Ewangelicko-Augsburski w Wieluniu

Źródło: Fotografia własna

PODSUMOWANIE

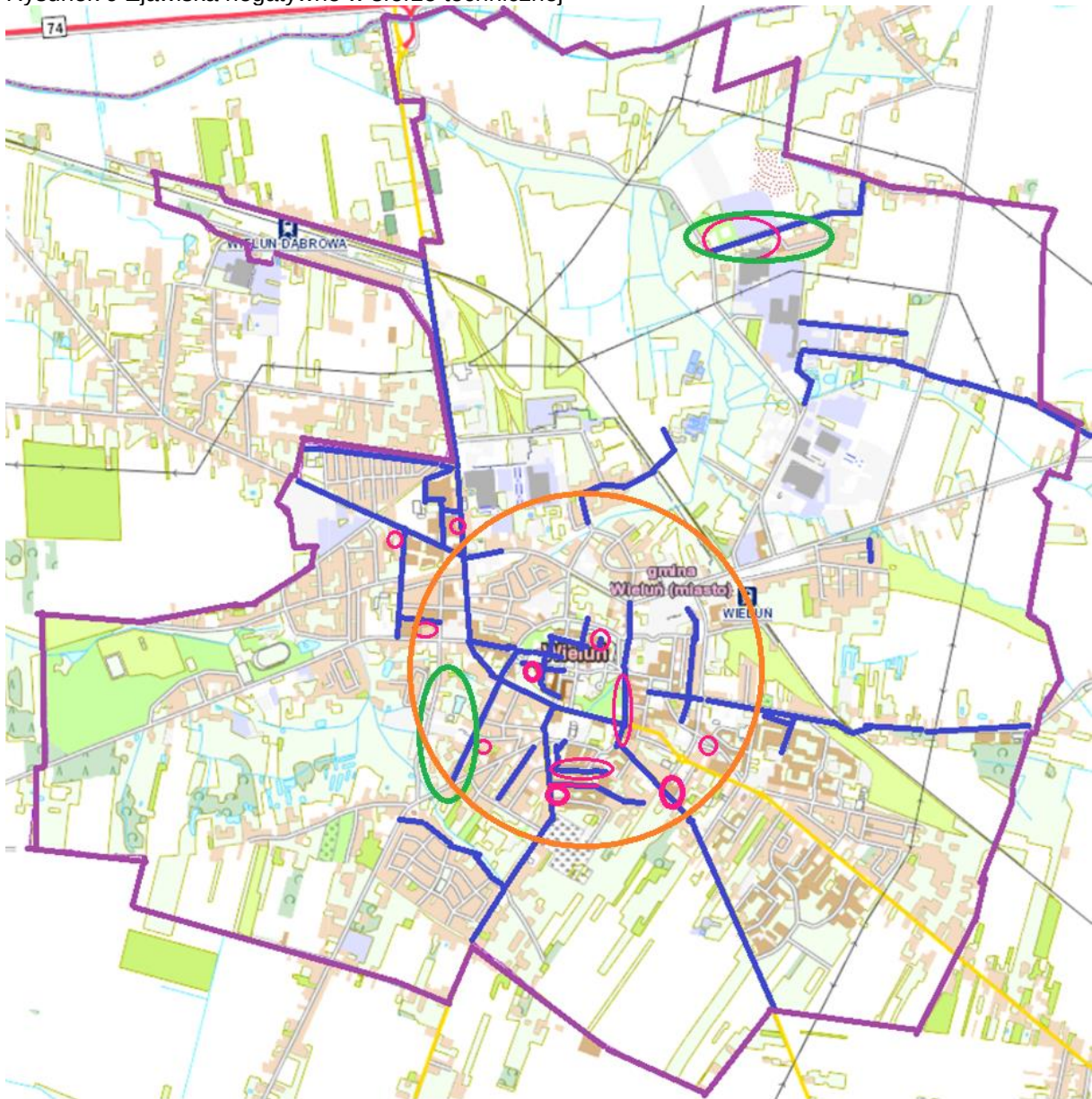
W Wieluniu największe problemy techniczne występują na terenie starej cukrowni oraz w centrum miasta. Te obszary zaniedbane przez lata, narażone są na szereg negatywnych skutków, zarówno dla mieszkańców, jak i dla samego dziedzictwa kulturowego miasta. Dawna cukrownia, która kiedyś stanowiła ważne miejsce dla gospodarki Wielunia, dziś stoi opuszczona i popada w ruinę. Obiekty na terenie cukrowni, takie jak hale, magazyny czy budynki administracyjne, są w bardzo złym stanie technicznym, z niektórymi grożącymi zawaleniem. Teren ten jest również zanieczyszczony, co stanowi zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi. Dodatkowo, teren cukrowni jest obecnie niefunkcjonalny, a brak odpowiedniego zagospodarowania wpływa na zanikanie wartości gospodarczej i społecznej tego obszaru.

W centrum Wielunia także można zauważyć liczne problemy techniczne. Zaniedbane kamienice oraz niektóre obiekty zabytkowe wymagają pilnych działań renowacyjnych i konserwatorskich. Brakuje odpowiedniej infrastruktury, takiej jak chodniki czy drogi dla rowerów, co utrudnia poruszanie się mieszkańcom i może prowadzić do wypadków drogowych. Wiele podwórek kamienic w centrum jest zaniedbanych, z brakiem miejsc parkingowych, zieleniem czy infrastrukturą rekreacyjną. To wszystko wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność turystyczną miasta.

Na rysunku poniżej, na którym niebieskimi liniami oznaczono obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych, obszary o negatywnym oddziaływaniu w sferze technicznej oznaczono:

- ubytki w stanie technicznym mieszkaniowego zasobu gminy - linia różowa,

- ## Rysunek 9 Zjawiska negatywne w sferze technicznej

108

7. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, przed przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, gmina musi wyznaczyć obszar zdegradowany oraz obszar podlegający rewitalizacji (Art. 8). Zgodnie z zapisami Art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako **obszar zdegradowany** w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Z podsumowania pogłębionej diagnozy sfery społecznej wynika, iż obszarem gminy znajdującym się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest obszar Miasta Wielunia obejmujący następujące osiedla / ulice w Wieluniu: 3 Maja, Augustiańska, Błońska, Częstochowska, Dojazdowa, Ewangelicka, Felicji Rymarkiewicz, Gabriela Narutowicza, Gen. Józefa Wysockiego, Ignacego Paderewskiego, Jana Długosza, Józefa Piłsudskiego, Kaliska, Krakowskie Przedmieście, Marii Skłodowskiej-Curie, Mikołaja Kopernika, Młodzieżowa, Okólna, Osiedle Armii Krajowej, Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Osiedle im. Mikołaja Kopernika, Osiedle Wojska Polskiego, Poli Gojawiczyńskiej, Polskiej Organizacji Wojskowej,

Romualda Traugutta, Różana, Sieradzka, Stanisława Staszica, Św. Barbary, Wiśniowa oraz Żołnierzy Niezłomnych.

Na obszarze tym:

- występuje największy ubytek liczby ludności,
- znaczna liczba osób zamieszkujących go osiągnęła wiek poprodukcyjny, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa,
- wysoki odsetek osób korzysta ze wsparcia pomocy społecznej, w tym z tytułu: ubóstwa, niepełnosprawności i bezrobocia,
- aktywne są tam procedury Niebieska Karta,
- występuje podwyższony wskaźnik przestępczości.

Szerzej zjawiska te opisano w rozdziale sfera społeczna.

W celu wytyczenia obszaru zdegradowanego w tabeli poniżej zaprezentowano ulice w Mieście Wieluniu, na obszarze których stwierdzono występowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Zgodnie z zapisami Art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Z tego powodu w poniższej tabeli przedstawiono także pozostałe negatywne zjawiska, opisane wcześniej w diagnozie, oznaczając je tylko dla tych ulic/obszarów, dla których odnotowano koncentrację występowania negatywnych zjawisk społecznych.

Zjawiska negatywne w sferach innych niż społeczna opisano zarówno za pomocą analizy wskaźnikowej, jak i na podstawie przeprowadzonej wizji lokalnej, co potwierdzają opisy i fotografie zawarte we wcześniejszych rozdziałach.

Poniżej przedstawiono krótkie wyjaśnienie niektórych zjawisk negatywnych:

- wyrejestrowanie podmiotów gospodarczych - jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Wieluń – podano dane za rok 2022; co istotne, w analizowanym okresie na obszarze Miasta Wielunia co roku wartość wskaźnika była wyższa od wskaźnika dla obszaru wiejskiego gminy;
- udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do liczby mieszkańców powyżej 18 roku życia na danym obszarze - podano dane za rok 2022; co istotne, co roku wartość wskaźnika dla Miasta Wielunia była wyższa od wskaźnika dla obszaru wiejskiego gminy;
- zanieczyszczenie powietrza - przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (poziom docelowy (średnia roczna) = 1,0; wartość dla Wielunia w 2023 roku = ok. 2,1).

Tabela 32 Wytyczenie obszaru zdegradowanego w oparciu o występowanie negatywnych zjawisk – podsumowanie diagnozy

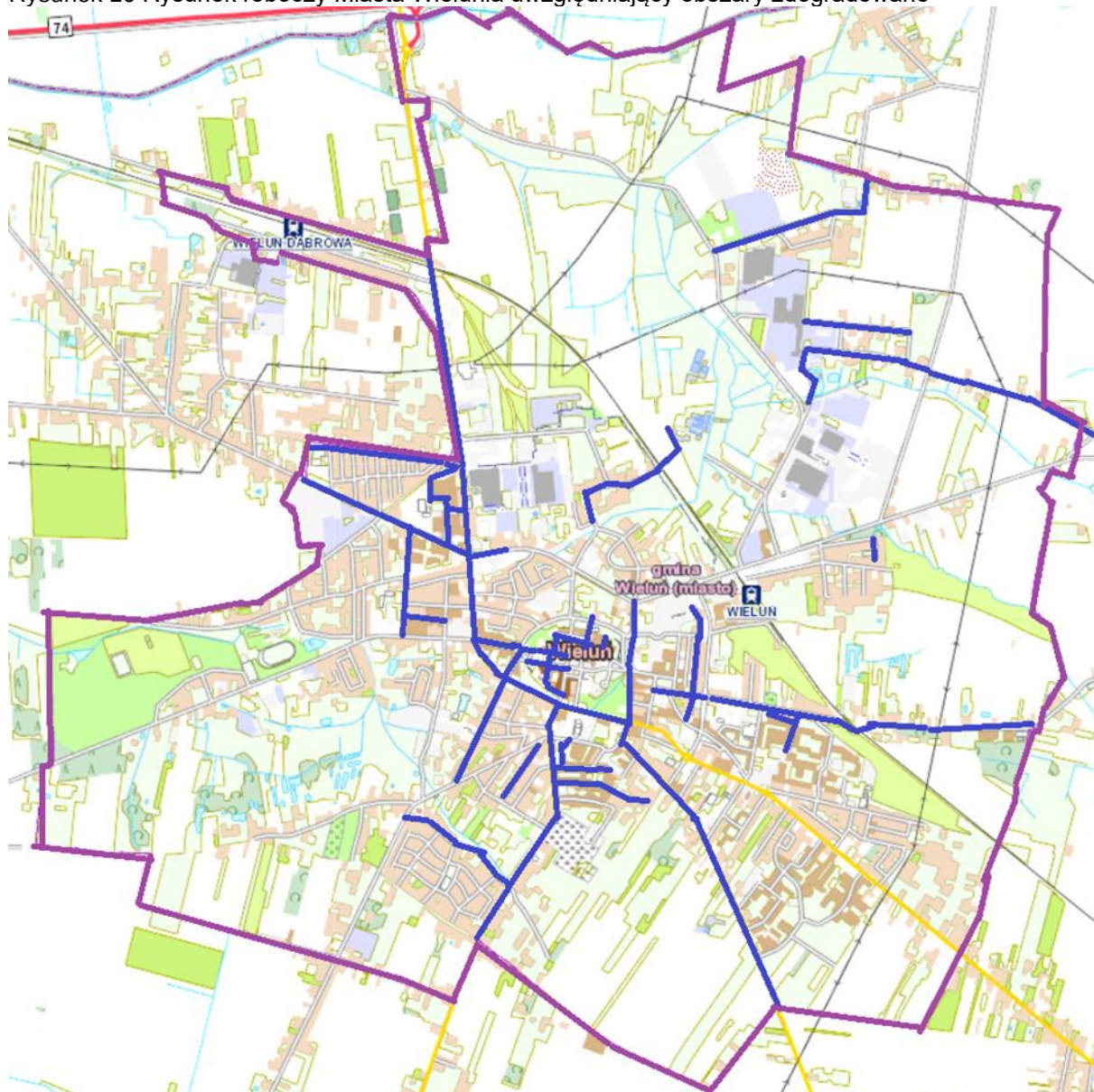
		koncentracja negatywnych zjawisk społecznych	wyrejestrowanie podmiotów gospodarczych [na 10 tys. ludności]	udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców powyżej 18 roku życia na danym obszarze [%]	obszar Targowiska Miejskiego w Wieluniu wymaga rewitalizacji i modernizacji ze względu na negatywne oddziaływanie na gospodarczy wizerunek miasta i gminy	dysfunkcyjny teren po cukrowni w Wieluniu, który ma negatywny wpływ na wizerunek gospodarczy miasta i gminy	zanieczyszczenie powietrza	pozostały do unieszkodliwienia azbest [%]	degradacja terenów zielonych (głównie tereny: byłej cukrowni, Parku Miejskiego im. Żwirki i Wigury, Targowiska Miejskiego w Wieluniu, osiedli mieszkaniowych)	hałas komunikacyjny obniżający jakość życia mieszkańców	konieczność prowadzenia rewitalizacji / rewitalizacji obiektów zabytkowych (wg. WPOnZ na lata 2020-2023)	tereny dysfunkcyjne po cukrowni w Wieluniu	zdegradowane przestrzenie w strefie zbytkowej miasta	zły stan Basenu Miejskiego	ubytki w stanie technicznym mieszkaniowego zasobu gminy	zły stan techniczny obiektów i obszarów na terenie po dawnej cukrowni w Wieluniu	zły stan infrastruktury w pobliżu obiektów miejskich, jak np. Basen Miejski, Targowisko Miejskie	brak odpowiedniej infrastruktury rowerowej	zły stan techniczny kamienic, obiektów zabytkowych
Gmina Wieluń		69	0,82				1,0	4,55							3,43				
Miasto Wieluń	2	73	0,86				ok. 2,1	10,60											
3 Maja	4														3				
Augustiańska	3																		
Błońska	4																		
Częstochowska	6														3				
Dojazdowa	3																		
Ewangelicka	3																		
Felicji Rymarkiewicz	4																		
Gabriela Narutowicza	4														3				
Gen. Józefa Wysockiego	3																		
Ignacego Paderewskiego	4														3				
Jana Długosza	5														3				
Józefa Piłsudskiego	3																		
Kaliska	4																		
Krakowskie Przedmieście	6														3				
Marii Skłodowskiej-Curie	5														3				

	koncentracja negatywnych zjawisk społecznych	wyrejestrowanie podmiotów gospodarczych [na 10 tys. ludności]	udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców powyżej 18 roku życia na danym obszarze [%]	obszar Targowiska Miejskiego w Wieluniu wymaga rewitalizacji i modernizacji ze względu na negatywne oddziaływanie na gospodarczy wizerunek miasta i gminy	dysfunkcyjny teren po cukrowni w Wieluniu, który ma negatywny wpływ na wizerunek gospodarczy miasta i gminy	zanieczyszczenie powietrza	pozostały do unieszkodliwienia azbest [%]	degradacja terenów zielonych (głównie tereny: byłej cukrowni, Parku Miejskiego im. Żwirki i Wigury, Targowiska Miejskiego w Wieluniu, osiedli mieszkaniowych)	hałas komunikacyjny obniżający jakość życia mieszkańców	konieczność prowadzenia rewitalizacji / rewitalizacji obiektów zabytkowych (wg. WPOnZ na lata 2020-2023)	tereny dysfunkcyjne po cukrowni w Wieluniu	zdegradowane przestrzenie w strefie zbytkowej miasta	zły stan Basenu Miejskiego	ubytki w stanie technicznym mieszkaniowego zasobu gminy	zły stan techniczny obiektów i obszarów na terenie po dawnej cukrowni w Wieluniu	zły stan infrastruktury w pobliżu obiektów miejskich, jak np. Basen Miejski, Targowisko Miejskie	brak odpowiedniej infrastruktury rowerowej	zły stan techniczny kamienic, obiektów zabytkowych
Mikołaja Kopernika	3																	
Młodzieżowa	5													3				
Okólna	5													3				
Osiedle Armii Krajowej	3																	
Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	3													2 i 3				
Osiedle im. Mikołaja Kopernika	3																	
Osiedle Wojska Polskiego	4													3				
Poli Gojawiczyńskiej	3																	
Polskiej Organizacji Wojskowej	5																	
Romualda Traugutta	3																	
Różana	4													3				
Sieradzka	3													3				
Stanisława Staszica	3																	
Św. Barbary	5													3				
Wiśniowa	3																	
Żołnierzy Niezłomnych	3																	

Źródło: Opracowanie własne

Do **obszaru zdegradowanego** w Gminie Wieluń zgodnie z powyższą tabelą można zatem włączyć wszystkie ww. ulice/osiedla w Mieście Wieluniu. Zgodnie z analizą tutaj kumulują się problemy: społeczne, gospodarcze, techniczne, środowiskowe oraz funkcjonalno-przestrzenne. Roboczo przedstawiono te ulice/osiedla na rysunku poniżej, oznaczając je kolorem niebieskim.

Rysunek 10 Rysunek roboczy Miasta Wielunia uwzględniający obszary zdegradowane

Legenda:

- Oznaczenie granic Miasta Wielunia
- Oznaczenie ulic charakteryzujących się koncentracją zjawisk negatywnych

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu mapy z Geoportalu Województwa Łódzkiego <https://geoportal.lodzkie.pl/imap/>

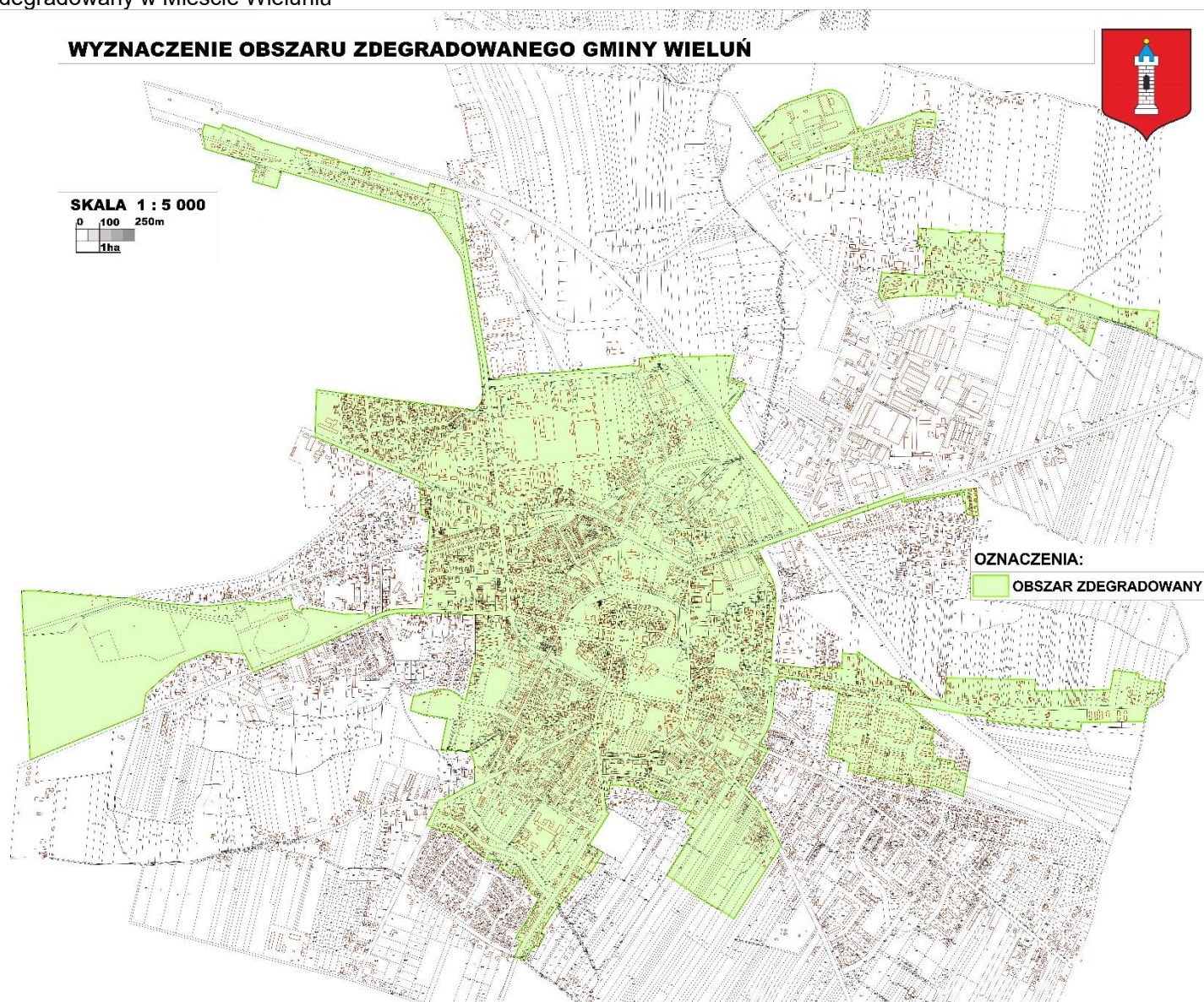
Wytyczono zatem 3 podobszary zdegradowane, obejmujące ww. ulice/osiedla, uwzględniając obszary zamieszkałe.

Podobszar nr 1 obejmujący centrum Wielunia.

Podobszar nr 2 obejmuje teren przy ulicach Felicji Rymarkiewicz oraz Żołnierzy Niezlomnych.

Podobszar nr 3 obejmujący tereny po byłej cukrowni.

Mapa 2. Obszar zdegradowany w Mieście Wieluniu

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców obszaru zdegradowanego:

Tabela 33 Liczba mieszkańców obszaru zdegradowanego

podobszar	ulica/osiedle	liczba mieszkańców
1	18 Stycznia	378
	3 Maja	292
	Adama Asnyka	61
	Adama Mickiewicza	47
	Andrzeja Struga	8
	Augustiańska	9
	Bartosza Głowackiego	83
	Barycz	24
	Błońska	40
	Bolesława Prusa	96
	Cicha	14
	Ciepłownicza	24
	Częstochowska	203
	Dojazdowa	57
	Emilii Plater	37
	Ewangelicka	46
	Gabriela Narutowicza	86
	Gen. Józefa Bema	55
	Gen. Józefa Wysockiego	7
	Gen. Kazimierza Pułaskiego	117
	Gen. Stanisława Maczka	9
	Gen. Władysława Sikorskiego	79
	Głęboka	50
	Grunwaldzka	84
	Henryka Dąbrowskiego	88
	Henryka Sienkiewicza	8
	Hugo Kołłątaja	5
	Ignacego Paderewskiego	291
	Jana Kilińskiego	28
	Jana Kochanowskiego	46
	Jana Stanki	23
	Joanny Żubr	102
	Józefa Piłsudskiego	88
	Juliana Tuwima	27
	Juliusza Słowackiego	36
	Kaliska	61
	Kamienna	8
	Kolejowa	173
	Krakowski Zaulek	7
	Krakowskie Przedmieście	193
	Krótką	23
	Księcia Józefa Poniatowskiego	14
	Księdza Jerzego Popiełuszki	90
	Kwiatowa	40
	Legionów	17
	Ludwika Zamenhofa	39
	Marii Skłodowskiej-Curie	321
	Mikołaja Kopernika	46
	Mikołaja Reja	39
	Mjr. Henryka Sucharskiego	161
	Młodzieżowa	100
	Młynarska	41
	Mokra	73
	Nowy Rynek	6
	Okólna	285
	Osiedle Armii Krajowej	1076
	Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	3589
	Osiedle im. Mikołaja Kopernika	548
	Osiedle Wojska Polskiego	652

podobszar	ulica/osiedle	liczba mieszkańców
	Palestrancka	113
	Poli Gojawczyńskiej	17
	Polna	5
	Polskiej Organizacji Wojskowej	320
	Poprzeczna	28
	Północna	13
	Reformacka	32
	Rolna	15
	Romualda Traugutta	85
	Różana	87
	Sejmu Czteroletniego	28
	Sieradzka	124
	Słoneczna	53
	Stanisława Moniuszki	205
	Stanisława Staszica	77
	Stefana Czarnieckiego	34
	Stefana Żeromskiego	42
	Stodolniana	324
	Szkolna	43
	Szpitalna	24
	Śląska	142
	Św. Barbary	130
	Targowa	42
	Tartaczna	7
	Walentego Kochelskiego	29
	Walerego Wróblewskiego	40
	Warszawska	101
	Wiśniowa	91
	Władysława Broniewskiego	1
	Władysława Stanisława Reymonta	27
	Wodna	22
	Wojska Polskiego	157
	Zamiejska	21
	Zielna	8
	Zielona	66
	Zygmunta Krasińskiego	37
2	Żołnierzy Niezłomnych	31
	Felicji Rymarkiewicz	89
3	Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	84
	Jana Długosza	109
ogółem		13153

Źródło: Opracowanie własne

Obszar zdegradowany zamieszkują 13153 osoby, co stanowi 43,56% mieszkańców Gminy Wieluń.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Zgodnie z Art. 10 pkt 2 ustawy o rewitalizacji „obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

Limit dotyczący powierzchni obszaru rewitalizacji:

Obszar rewitalizacji (3 podobszary) zawiera się w granicach Miasta Wielunia, obejmuje część miasta. Miasto Wieluń stanowi 12,91% powierzchni gminy, a zatem obszar rewitalizacji jest mniejszy niż 12,91%. Kryterium dotyczące powierzchni pozostaje spełnione.

Tabela 34 Powierzchnia Gminy i Miasta Wieluń

	Powierzchnia
Gmina Wieluń	13 067 ha
Miasto Wieluń	1 687 ha

Źródło: Diagnoza w poprzednich rozdziałach oraz dane GUS

Limit dotyczący liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji

Jak wspomniano wyżej, obszar zdegradowany zamieszkują 13153 osoby, co stanowi 43,56% mieszkańców Gminy Wieluń. Wynika z tego, że obszar rewitalizacji musi stanowić część obszaru zdegradowanego, tak aby spełniono limit dotyczący liczby mieszkańców.

Na terenie zdegradowanym - 3 podobszary - wyznaczono **obszar rewitalizacji podzielony również na 3 podobszary**.

Podobszar rewitalizacji nr 1, obejmujący centrum miasta, stanowi część podobszaru zdegradowanego nr 1.

Granice podobszarów rewitalizacji nr 2 i 3 pokrywają się z granicami obszarów zdegradowanych nr 2 i 3.

Granice podobszaru nr 1 obejmują wszystkie ulice/osiedla, na których zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, za wyjątkiem:

- ul.: Generała Józefa Wysockiego – ze względu na niewielką liczbę mieszkańców (7 osób) i trudne połączenie z obszarem rewitalizacji;
- Osiedle im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego – ze względu na znaczną liczbę mieszkańców: 3589 osób, które stanowią aż 11,88% mieszkańców gminy;
- ul. Poli Gojawicyńskiej – ze względu na niewielką liczbę mieszkańców, czyli 17 osób, jednak przede wszystkim ze względu na znaczne oddalenie od obszarów koncentracji zjawisk.

Poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców obszaru rewitalizacji. Obszar ten zamieszkuje 8147 osób, czyli 26,98% mieszkańców Gminy Wieluń. Kryterium wynikające z ustawy o rewitalizacji jest zatem spełnione.

Tabela 35 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji

podobszar	ulica/osiedle	liczba mieszkańców
1	18 Stycznia	378
	3 Maja	292
	Adama Mickiewicza	47
	Andrzeja Struga	8
	Augustiańska	9
	Bartosza Głowackiego	83
	Barycz	24
	Błońska	40
	Cieplownicza	24
	Częstochowska	203
	Dojazdowa	57
	Ewangelicka	46
	Gabriela Narutowicza	86
	Głęboka	50

podobszar	ulica/osiedle	liczba mieszkańców
	Henryka Sienkiewicza	8
	Hugo Kołłątaja	5
	Ignacego Paderewskiego	291
	Jana Kilińskiego	28
	Jana Stanki	23
	Joanny Żubr	102
	Józefa Piłsudskiego	88
	Juliusza Słowackiego	36
	Kaliska	61
	Kamienna	8
	Kolejowa	173
	Krakowski Zaulek	7
	Krakowskie Przedmieście	193
	Krótką	23
	Księdza Jerzego Popiełuszki	90
	Legionów	17
	Ludwika Zamenhofs	39
	Marii Skłodowskiej-Curie	321
	Mikołaja Kopernika	46
	Młodzieżowa	100
	Młynarska	41
	Nowy Rynek	6
	Okólna	285
	Osiedle Armii Krajowej	1076
	Osiedle im. Mikołaja Kopernika	548
	Osiedle Wojska Polskiego	652
	Palestrancka	113
	Polna	5
	Polskiej Organizacji Wojskowej	320
	Reformacka	32
	Rolna	15
	Romualda Traugutta	85
	Różana	87
	Sieradzka	124
	Stanisława Moniuszki	205
	Stanisława Staszica	77
	Stefana Żeromskiego	42
	Stodolniana	324
	Szkolna	43
	Szpitalna	24
	Śląska	142
	Św. Barbary	130
	Targowa	42
	Tartaczna	7
	Wiśniowa	91
	Władysława Broniewskiego	1
	Wodna	22
	Wojska Polskiego	157
	Zamiejska	21
	Zielna	8
	Zielona	66
	Zygmunta Krasińskiego	37
2	Żołnierzy Niezłomnych	31
	Felicji Rymarkiewicz	89
3	Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka	84
	Jana Długosza	109
ogółem		8147

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar nr 1 obejmujący centrum Miasta Wielunia

Centrum to najstarsza, historyczna część Miasta Wielunia. Najdalej wysunięta na północ część podobszaru rewitalizacji obejmuje ulicę Kolejową, a następnie przebiega ulicą Sieradzką (DK45), w kierunku południowym obejmując os. Armii Krajowej, następnie część ulicy Młodzieżowej i prowadzi w kierunku zachodnim, ulicą Wojska Polskiego do Lasku Miejskiego, a w kierunku wschodnim w stronę ścisłego, historycznego centrum Wielunia. Tutaj obejmuje m.in. Nowy Rynek, Plac Legionów, w kierunku wschodnim aż po Plac Jagielloński do ulicy Popiełuszki.

Granica od ulicy Wojska Polskiego w kierunku południowym przebiega wzdłuż ulicy Zielonej, Topolowej, a następnie w kierunku Św. Barbary. Ulicą Joanny Żubr prowadzi do ulicy Wiśniowej i 3-go Maja w kierunku północnym. Następnie granica przebiega w kierunku wschodnim obejmując ulicę Paderewskiego i Kamieniołom Kowalskiego (granica jest ulica Częstochowska (DK43), a następnie ulica Popiełuszki. Północną granicę podobszaru wyznaczają ulice Stodolniana i Chopina, które prowadzą do ul. Krakowskie Przedmieście, Głowackiego, Wodnej i Błońskiej. Najbardziej wysuniętą na północny-wschód granicę podobszaru wyznacza teren Polskich Kolei Państwowych.

Do obszaru włączono Lasek Miejski (oprócz funkcji rekreacyjnych ogród służy celom dydaktycznym) oraz Kamieniołom Kowalskiego, ze względu na ich znaczenie dla rozwoju lokalnego obszaru. Podobszar nr 1 to w szczególności Stare Miasto (obszar ograniczony ulicami: Zamenhofska, Krakowskie Przedmieście, Piłsudskiego, Kopernika). Posiada zachowany, zabytkowy, czytelny układ średniowieczny oparty na zasadzie wrzeciona. W obrębie dawnych murów obronnych rozwinęło się historycznie ukształtowane centrum z wzajemnie powiązanymi placami tworzącymi wnętrza urbanistyczne, kwartałami zabudowy śródmiejskiej oraz zabytkowymi kościołami i klasztorami

Teren Starego Miasta otoczony jest parkiem miejskim, w którym zlokalizowane są pozostałości murów miejskich.

Obszar otaczający „Stare Miasto”, w skład którego wchodzi kwartały między ulicami doprowadzającymi do centrum to tzw. strefa śródmiejska. Obszar ten charakteryzuje się występowaniem licznych obiektów zabytkowych (klasztor i kościoły) oraz obiektów o walorach zabytkowych.

Podobszar nr 1 obejmuje również teren Targowiska Miejskiego oraz Basenu Miejskiego.

Podobszar nr 2 obejmuje teren przy ulicach Felicji Rymarkiewicz oraz Żołnierzy Niezłomnych. Cechuje go występowanie negatywnych zjawisk społecznych, przy jednoczesnej znacznej liczbie mieszkańców na stosunkowo niewielkim obszarze, przy jednoczesnym oddaleniu od centrum Miasta.

Podobszar nr 3 obejmujący tereny po byłej cukrowni.

Obszar ten to typowy teren przemysłowy. Teren znajduje się w północnej części Miasta przy ulicach Długosza, Zawadzkiego, Władysława Jagiełły.

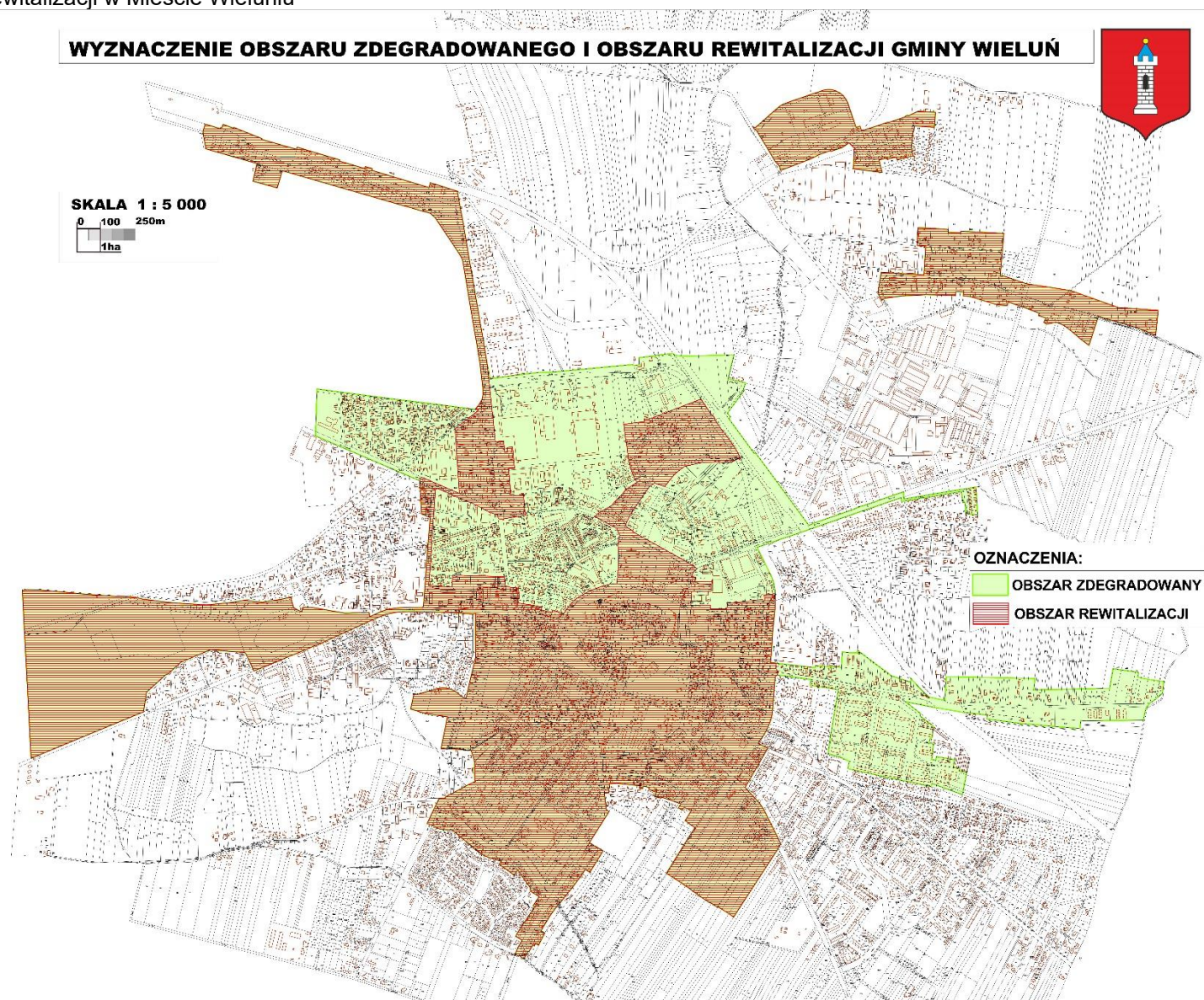
Głównym problemem jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych wokół starego zakładu. Teren osiedla łączy ze sobą problemy społeczne z infrastrukturalnymi. Dlatego też teren wskazano do rewitalizacji.

Zgodnie ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Wieluń*, Zespół dawnej cukrowni „Wieluń” z osiedlem robotniczym (założenie urbanistyczne z unikalną architekturą przemysłową) należą do strefy ochrony układu przestrzennego „B”.

Obszar rewitalizacji **cehuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk i stanowi część obszaru zdegradowanego.**

Za niezbędne uznano włączenie do obszaru rewitalizacji terenów po byłej cukrowni w Wieluniu, obszaru Targowiska Miejskiego oraz Basenu Miejskiego, jako terenów dysfunkcyjnych, co przedstawiono w poprzednich rozdziałach. Za niezbędne uznano również włączenie obszaru zabytkowej części miasta wyróżnionej w *Wojewódzkim Programie Ochrony nad Zabytkami na lata 2020-2023*. Tereny te włączono do obszaru rewitalizacji ze względu na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Miasta Wielunia, jak i całej Gminy Wieluń.

Na mapie poniżej oznaczono obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego. Dokładne mapy obszaru stanowią również załącznik do niniejszego dokumentu.

Spis rysunków

Rysunek 1 Obszary koncentracji występowania zjawisk negatywnych w sferze społecznej w Mieście Wieluniu ..	34
Rysunek 2 Zjawiska negatywne w sferze gospodarczej – pomarańczowe okręgi	53
Rysunek 3 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Wieluń	61
Rysunek 4 Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie łódzkim w 2021 r – fragment rysunku (strzałka wskazuje Miasto Wieluń)	66
Rysunek 5 Przebieg wartości średnich rocznych stężeń B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 na stanowisku pomiarowym w Wieluniu, na tle poziomu docelowego w latach 2014 – 2023 (strefa oceny strefa łódzka	66
Rysunek 6 Pomiar jakości powietrza w Gminie Wieluń	67
Rysunek 7 Zjawiska negatywne w sferze środowiskowej	78
Rysunek 8 Zjawiska negatywne w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	97
Rysunek 9 Zjawiska negatywne w sferze technicznej	108
Rysunek 10 Rysunek roboczy Miasta Wielunia uwzględniający obszary zdegradowane	113

Spis fotografii

Fotografia 1. Osoba młoda w centrum Wielunia	36
Fotografia 2. Puste lokale do wynajęcia w centrum Wielunia	45
Fotografia 3. Puste lokale do wynajęcia w centrum Wielunia	45
Fotografia 4. Strefa dużych sieci handlowych - Wieluń	46
Fotografia 5. Targowisko Miejskie w Wieluniu	48
Fotografia 6. Teren targowiska	49
Fotografia 7. Bar przy targowisku.	50
Fotografia 8. Teren dawnej cukrowni	51
Fotografia 9. Tereny zielone w starej cukrowni w Wieluniu	69
Fotografia 10. Degradacja terenów zielonych na obszarze dawnej cukrowni	70
Fotografia 11. Parking dla mieszkańców - teren dawnej cukrowni	71
Fotografia 12. Wykorzystanie przestrzeni przez mieszkańców na terenie dawnej cukrowni	71
Fotografia 13. Park w centrum Wielunia	72
Fotografia 14. Park w Wieluniu	73
Fotografia 15. Zniszczona zieleń wokół Targowiska Miejskiego	73
Fotografia 16. Stan trawników na osiedlu mieszkaniowym w Wieluniu	74
Fotografia 17. Ruch pojazdów w centrum Wielunia	76
Fotografia 18. Mury obronne	80
Fotografia 19. Park w centrum Wielunia	81
Fotografia 20. Centrum Wielunia	82
Fotografia 21. Teren dawnej cukrowni	90
Fotografia 22. Centrum Miasta Wieluń	91
Fotografia 23. Podwórkó w centrum miasta	92
Fotografia 24. Ulica w zabytkowej części Wielunia	93
Fotografia 25. Dom handlowy Tęcza w centrum Wielunia	94
Fotografia 26. Podwórkó w centrum miasta	95
Fotografia 27. Podwórkó w centrum Wielunia	95
Fotografia 28. Basen w centrum Miasta Wielunia	96
Fotografia 29. Nieużytkowany obiekt na terenie starej cukrowni	100
Fotografia 30. Przystanek przy cukrowni w Wieluniu	101
Fotografia 31. Droga przy cukrowni w Wieluniu	102
Fotografia 32. Ulica Fabryczna – stan chodników	102
Fotografia 33. Ulica Wł. Broniewskiego w Wieluniu	103
Fotografia 34. Obiekty starego basenu w Wieluniu	104
Fotografia 35. Rowerzysta w centrum miasta	105
Fotografia 36. Kamienice przy ulicy Augustańskiej	106
Fotografia 37. Kościół Ewangelicko-Augsburski w Wieluniu	107

Spis map

Mapa 1 Wieluń – ośrodek historyczny o randze krajowej (ulice: Kopernika, Szkolna, Krakowskie Przedmieście, Reformacka, Wodna, Zamenhofska, Okólna, Augustiańska, Nowy Rynek, Narutowicza, Królewska, plac Legionów, Ewangelicka, Palestrancka, Śląska, Różana, Sienkiewicza, Pijarska, Barycz, Podwale).....	86
Mapa 2. Obszar zdegradowany w Mieście Wieluniu	115
Mapa 3 Obszar rewitalizacji w Mieście Wieluniu	122

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców w Gminie Wieluń z podziałem na miejscowości oraz Miasto Wieluń - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022	3
Tabela 2 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na 1000 ludności na terenie Gminy Wieluń w latach 2019-2022 (stan w dniu 31 grudnia)	4
Tabela 3 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z obszaru Gminy Wieluń w latach 2019-2022	8
Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Wieluń w latach 2019-2022 w podziale na miasto i obszar wiejski gminy.....	9
Tabela 5 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Wieluń w latach 2019 -2022.....	10
Tabela 6 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem w Gminie Wieluń z podziałem na Miasto Wieluń oraz miejscowości [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia gminy	10
Tabela 7 Udział osób objętych pomocą społeczną w ogóle liczby ludności w Gminie Wieluń w obrębie danej miejscowości oraz Miasta Wielunia [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia gminy („-„ oznacza brak występowania zjawiska, w kolumnie ogółem oznacza brak wartości powyżej średniej).....	11
Tabela 8 Udział liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności powyżej 18 roku życia w latach 2019-2022 [%] („-„ oznacza brak występowania zjawiska, w kolumnie ogółem oznacza brak wartości powyżej średniej).....	12
Tabela 9 Liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby ludności na danym obszarze w latach 2019-2022 [%] („-„ oznacza brak występowania zjawiska, w kolumnie ogółem oznacza brak wartości powyżej średniej).....	12
Tabela 10 Podsumowanie analizy zjawisk kryzysowych w sferze społecznej („-„ oznacza brak wartości powyżej średniej dla Gminy Wieluń).....	14
Tabela 11 Procentowy ubytek liczby ludności w podziale na ulice w Wieluniu w latach 2019-2022 (stan na 31 grudnia) z uwzględnieniem wskaźnika niższego od średniej dla miasta ogółem („x„ oznacza zwiększenie liczby ludności w 2022 roku, przy wartości = 0 w roku 2019)	15
Tabela 12 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia miasta ogółem (w latach 2019-2022 znak „-„, oznacza brak mieszkańców, zaś w kolumnie „ogółem” oznacza brak wartości powyżej średniej dla gminy)	18
Tabela 13 Udział osób korzystających z pomocy społecznej ogółem w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-„ oznacza brak wartości powyżej średniej).....	21
Tabela 14 Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-„ oznacza brak wartości powyżej średniej).....	22
Tabela 15 Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-„ oznacza brak wartości powyżej średniej).....	24
Tabela 16 Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w obrębie danej ulicy w Wieluniu w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%] („-„ oznacza brak wartości powyżej średniej)	25
Tabela 17 Wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze w latach 2019-2022 [%] (stan na 31 grudnia) („-„ oznacza brak wartości powyżej średniej)	26
Tabela 18 Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej (znak „-„, oznacza brak wartości powyżej średniej dla miasta w latach 2019-2022 w kolumnach obrazujących zjawiska negatywne; w kolumnie ogółem „-„, oznacza brak zjawisk negatywnych powyżej średniej dla danego obszaru/ulicy).....	29
Tabela 19 Struktura powierzchniowa indywidualnych gospodarstw rolnych w Gminie Wieluń	39
Tabela 20 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Wieluń wpisane do rejestru Regon wg sekcji PKD 2007 (stan w dniu 31.XII).....	40
Tabela 21 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Wieluń w latach 2019-2022.....	41

Tabela 22 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych wg grup sekcji PKD 2007 z obszaru Gminy Wieluń w latach 2019- 2022 r.	42
Tabela 23 Udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców powyżej 18 roku życia na danym obszarze w Gminie Wieluń w latach 2019-2022	44
Tabela 24 Pomniki przyrody w mieście	59
Tabela 25 Pomniki przyrody w gminie	60
Tabela 26 Użytki ekologiczne w gminie	61
Tabela 27 Baza azbestowa – azbest pozostały do unieszkodliwienia	69
Tabela 28 Zbiorcze zestawienie danych dotyczących gruntów, stan na dzień 1 stycznia 2020 roku (powierzchnia geodezyjna)	79
Tabela 29 Miasto – obiekty wpisane do rejestru zabytków*	88
Tabela 30 Gmina – obiekty wpisane do rejestru zabytków*	89
Tabela 31 Ocena stanu technicznego budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wieluń (stan na dzień 31.05.2019 r.)	98
Tabela 32 Wytyczenie obszaru zdegradowanego w oparciu o występowanie negatywnych zjawisk – podsumowanie diagnozy	111
Tabela 33 Liczba mieszkańców obszaru zdegradowanego	116
Tabela 34 Powierzchnia Gminy i Miasta Wieluń	118
Tabela 35 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	118

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców w Gminie Wieluń w latach 2019-2022	3
Wykres 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności na terenie Gminy Wieluń w latach 2019-2022 (stan w dniu 31 grudnia)	4
Wykres 3 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Mieście Wieluniu w latach 2019-2022	5
Wykres 4 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na obszarze wiejskim Gminy Wieluń w latach 2019-2022	6
Wykres 5 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem odpowiednio na obszarze miasta i obszarze wiejskim Gminy Wieluń w latach 2019-2022	6
Wykres 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2022 (stan na 31 grudnia)	7
Wykres 7 Udział liczby osób, które korzystały ze wsparcia pomocy społecznej w Gminie Wieluń w latach 2019-2022 w liczbie ludności odpowiednio obszaru miasta oraz obszaru wiejskiego gminy	8
Wykres 8 Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Wieluń w latach 2019-2022 w podziale na miasto i obszar wiejski gminy	9
Wykres 9 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w Gminie Wieluń w latach 2019-2022	40
Wykres 10 Rozkład podmiotów gospodarki narodowej wg klasy wielkości (stan na dzień 31.12.2022 r.)	42
Wykres 11 Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Wieluń	43